

Yhtymäkokousedustajille
Jäsenkuntien kaupungin-/kunnanhallituksille
Kuntayhtymän hallituksen jäsenille

Yhtymäkokouksen 24.11.2021 kokouskutsu ja asialista

VaaliJalan kuntayhtymän jäsenkuntien kaupungin-/kunnanhallituksille ja kuntayhtymälle ilmoitetuille yhtymäkokousedustajille ilmoitetaan kutsuna, että yhtymäkokous pidetään **VaaliJalan osaamis- ja tukikeskuksen juhlasalissa Nenonpellossa keskiviikkona 24.11.2021 alkaen kello 13.00**. Yhtymäkokousedustajille, jotka ovat ilmoittaneet osallistuvansa kokoukseen Teams-etäyhteydellä, lähetetään osallistumislankit sähköpostitse hyvissä ajoin ennen kokousta.

Päivän ohjelma:

- klo 11.15 - 12.00 Ryhmäkokoukset, kokoustilat on varattu seuraavasti/osa edustajista Teams-etäyhteydellä:
- juhlasali keskustan ja oikeiston yhteiselle ryhmälle
 - hallituksen kokoushuone (toimistorakennus) vasemmistoryhmälle
- klo 12.00 - 13.00 Ruokailu ruokasali Makupadassa
- klo 13.00 Yhtymäkokous alkaa
- kokouksessa käsitellään asialistassa mainitut asiat
 - kokouksesielmä: sote-uudistuksen eteneminen, avopalvelujen johtaja Kirsi Ruutala
- Yhtymäkokous juhlasalissa/osa edustajista Teams-etäyhteydellä
- kokouksessa ei kosketa mikrofoneihin. Paikalla olevat pitävät puheenvuoronsa istumapaikoiltaan. Salin etuosassa olevat kokouksen puheenjohtaja ja kuntayhtymän johtaja saavat omat mikrofonit.
 - Etäyhteydellä osallistuvalla täytyy olla näkö-, kuulo- ja puhe-yhteys kokoukseen. Osallistujat pyytävät puheenvuoronsa suullisesti, kirjoittamalla keskustelukenttään tai käyttämällä Teamsin kädennostotoimintoa. Etäyhteydessä olevat pitävät mikrofoninsa auki vain puheenvuorojen ajan.

Jos kokousedustaja on estynyt saapumasta kokoukseen, tulee hänen ilmoittaa siitä varaedustajalleen, joka tällöin on velvollinen saapumaan kokoukseen. Varsinaisen edustajan tulee tällöin lähettää kokouskutsu asiakirjoineen varaedustajalle. Lisäksi esteestä on ilmoitettava hallituksen puheenjohtajalle kuntayhtymän talouspalvelujen välityksellä: hallinnon sihteeri Sirpa Kinnunen, sirpa.kinnunen@vaalijala.fi tai puh. 050 389 9211.

Kokousedustajan palkkion, ansionmenetyskorvauksen ja matkakustannusten korvaukset suorittaa edustajan nimennyt kunta. Palkkio- ja matkakustannusten korvauslaskelman voi esittää kunnalle mukana seuraavalla lomakkeella, ellei ao. kunta vaadi omien lomakkeidensa käyttämistä.

Ystävällisesti tiedoksenne ilmoitamme, että VaaliJalan osaamis- ja tukikeskus on savuton alue.

merk. Anja Manninen
kuntayhtymän hallituksen pj.

Marja-Liisa Jantunen
talouspäällikkö

KOKOUSAIKA: 24.11.2021 kello 13.00

KOKOUSAIKKA: Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus/Juhlasali, Nenonpelto tai Teams-etäyhteys

KÄSITELTÄVÄT
ASIAT:

Asia Liite

28 §		Yhtymäkokouksen avaaminen
29 §	1	Kokousedustajien ja heidän valtuuksiensa toteaminen sekä ääniluettelon hyväksyminen
30 §		Yhtymäkokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
31 §		Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta
32 §		Pöytäkirjan tarkastajien valinta
33 §		Yhtymäkokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
34 §	2	Vaalijalan toiminta- ja talousraportti 1.1. - 30.9.2021
35 §	3, 4	Vuoden 2022 talousarvio ja talous- ja toimintasuunnitelma vuosiksi 2023 - 2024
36 §	5	Sidonnaisuusilmoitukset 2021
37 §		Uuden varajäsenen valitseminen kuntayhtymän hallitukseen
38 §		Yhtymäkokousedustajien aloitteet ja hallitukselle osoitettavat kysymykset
39 §		Kokouksen päättäminen
-

KOKOUSAIKA: 24.11.2021 kello 13.00 -

KOKOUSAIKKA: Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus/Juhlasali, Nenonpelto tai Teams-etäyhteys

SAAPUVILLA
OLLEET JÄSENET: Liitteessä nro 1 mainitut yhtymäkokousedustajat

MUUT SAAPUVILLA OLLEET:

ASIAT: 28 -

PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS:	Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä
---	---------------	-------------------

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN:	Pöytäkirja on tarkastettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme Tarkastusaika:	Pöytäkirjanpitäjä Tarkastusaika:
-------------------------------	---	-------------------------------------

Allekirjoitus

PÖYTÄKIRJA PIDETÄÄN YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ:	Yleisessä tietoverkossa Vaalijalan kuntayhtymän verkkosivuilla 20.12.2021 - 4.1.2022 https://www.vaalijala.fi/poytakirjat Allekirjoitus
---	--

Yhtymäkokous 28 §

24.11.2021

Yhtymäkokouksen avaaminen

Yht.kok. 28 § Hallintosäännön 91 §:n mukaan kuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja avaa kokouksen ja johtaa puhetta, kunnes kokoukselle on valittu puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtaja.

Kokouksen pöytäkirjanpitäjänä toimii kuntayhtymän talouspäällikkö tai hänen määräämänsä henkilö.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Kokousedustajien ja heidän valtuuksiensa toteaminen sekä ääniluettelon hyväksyminen

Yht.kok. 29 §

Perussopimuksen 11 §:n mukaan kukin jäsenkunta nimeää yhtymäkokoukseen yhden edustajan. Kunnan äänimäärän ylittäessä yhden sadasosan kokouksen enimmäisäänimäärästä voi kunta nimetä kaksi edustajaa. Kunta voi valita kullekin edustajalle henkilökohtaisen varajäsenen.

Kuntakohtainen, perussopimuksen 12 §:n määräysten mukaisesti vuoden 2019 tilinpäätöksen mukainen äänimääräluettelo on liitteenä nro 1. Sen mukainen kokouksen 24.11.2021 enimmäisäänimäärä on 2 033 ääntä, jolloin oikeus kahteen kokousedustajaan on kunnalla, jonka äänimäärä on vähintään 21 ääntä.

Perussopimuksen 11 §:n 2 momentin mukaan edustajavalinnoista on ilmoitettava kuntayhtymän hallitukselle kirjallisesti viimeistään seitsemän päivää ennen yhtymäkokousta. Ellei ilmoitusta ole tehty, on edustajan esitettävä kokouksessa kunnan antama valtuutus kunnan äänioikeuden käyttämisestä.

Hallintosäännön 98 §:n mukaan läsnä olevat edustajat ja varaedustajat todetaan nimenhuudolla. Nimenhuudon jälkeen saapuvan edustajan on ilmoitauduttava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Yhtymäkokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Yht.kok. 30 § Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet tai muutoin poissa olevat kokousedustajat ja heidän saapuvilla olevat varaedustajansa, kokousedustajien äänimäärät (edelliset todetaan käytännössä puheenjohtajan johdolla suoritettavan nimenhuudon yhteydessä) sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Perussopimuksen 14 §:n mukaan yhtymäkokouksen kutsuu koolle kuntayhtymän hallitus. Hallitus on päättänyt kokouksen 24.11.2021 koollekutsumisesta 27.10.2021 § 150.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 14 päivää ennen kokousta jäsenkuntien siihen mennessä ilmoittamille edustajille, jäsenkuntien kunnanhallituksille ja yhtymän hallitukselle. Kokouskutsu on postitettu edellä olevan mukaisesti 10.11.2021.

Yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun kokouksessa läsnä olevat edustajat edustavat vähintään puolta yhtymäkokouksen enimmäisäänimäärästä eli 24.11.2021 kokouksessa 1 016,5 ääntä.

Yhtymäkokouksen asioiden valmistelu kuuluu kuntayhtymän hallitukselle.

Päätösehdotus:

Todetaan, että yhtymäkokouksessa läsnä olevien _____ edustajan yhteenlaskettu äänimäärä on _____ ääntä.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT	Hallitus	Yhtymäkokous
-----	----------	--------------

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

Yht.kok. 31 § Yhtymäkokoukselle tulee valita puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtaja. Yhtymäkokouksen puheenjohtajuus on kokouskohtainen.

Päätösehdotus:

Yhtymäkokous nimeää kokousedustajien keskuudesta kokoukselle puheenjohtajan ja tämän estymisen varalta varapuheenjohtajan.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

	YTT	Hallitus	Yhtymäkokous

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Yht.kok. 32 § Hallintosäännön 111 §:n mukaan yhtymäkokouksen pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua yhtymäkokousedustajaa, jollei yhtymäkokous jonkin asian kohdalla toisin päättä.

Päätösehdotus:

Yhtymäkokous valitsee kokoukselle kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT	Hallitus	Yhtymäkokous

Yhtymäkokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Yht.kok. 33 § Yhtymäkokouksen työjärjestys on asialistan mukainen, ellei kokous toisin päättää.

Päätösehdotus:

Yhtymäkokous käsittelee asiat asialistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT	Hallitus	Yhtymäkokous

Hallitus 147 §
Yhtymäkokous 34 §

27.10.2021
24.11.2021

3

Vaalijalan toiminta- ja talousraportti 1.1. - 30.9.2021

Hallitus 147 § Yhtymäkokoukselle on raportoitu Vaalijalan kuluva vuoden toiminnasta kevät- ja syyskokouksissa. Raportti antaa kattavan kuvauksen Vaalijalan toiminnan tilaan.

Vaalijala on selviytynyt tähän asti koronaepidemiasta kohtuullisesti. Sisäisiä epidemioita ei ole syntynyt ja Vaalijalan talous on kestänyt lisääntyneiden poissaolojen ja tarvikemenojen aiheuttamat kustannukset. Palvelukapasiteetti on ollut jonkin verran normaalitilannetta pienempi vuoden 2021 aikana, mutta parempi kuin edellisenä vuotena.

Vaalijalan talous on säilynyt vakaalla pohjalla, koska palvelujen kysyntä on ollut hyvällä tasolla. Kuntoutuspalvelujen kysyntä on ylittänyt palvelukapasiteetin ja valtakunnallinen palvelutoiminta on jatkunut vahvana. Suurin riski tällä hetkellä liittyy osaavan henkilökunnan saatavuuteen ja henkilöstön vaihtuvuuteen.

Raportti on liitteenä nro 1 sisältäen talousarvion toteutuman kuntayhtymätasolla.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus merkitsee raportin tiedoksi ja esittää sen yhtymäkokoukselle.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Yht.kok. 34 §

Toiminta- ja talousraportti liitteenä nro 2.

Päätösehdotus:

Yhtymäkokous merkitsee tiedoksi Vaalijalan toiminta- ja talousraportin 1.1. - 30.9.2021.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Vuoden 2022 talousarvio ja talous- ja toimintasuunnitelma vuosiksi 2023 - 2024

Hallitus 148 § Vuoden 2022 talousarvion toimintatuotot ovat yhteensä 92 339 450 euroa, josta sisäisiä tuottoja on 16 330 290 euroa ja ulkoisia 76 009 160 euroa. Kuluvan vuoden talousarviossa ulkoiset tuotot ovat 69 784 780 euroa. Kokonaistulot kasvavat kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna 8,2 miljoonaa eli 9,8 %. Ulkoiset tuotot kasvavat kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna vajaat 6,2 miljoonaa euroa eli 8,9 %.

Kuluvaan vuoteen verrattuna toimintatuottoja lisäävät pääasiassa lisääntyneet avopalvelujen asumispalvelut ja Nenonpellon kuntoutuksen painottuminen korkeampiin maksuluokkiin.

Kuluja lisäävät Kvtes:n mukaiset palkankorotukset, jotka on arvioitu olevan 1,5%. Kuluihin vaikuttaa hallituksen päätökset syyskuussa 2021 rekrytointikannustimen maksamisesta ja palkkojen tarkistus ympärivuorokautisessa kuntoutuksessa ja ohjauksessa työskenteleville työntekijöille, päätösten vaikutus on noin 3,1 %. Toiminnan laajentuessa uusien työntekijöiden palkkauskustannukset lisäävät myös henkilöstökuluja. Uutta henkilökuntaa on palkattu ja palkataan mm. Pappilanmäen palvelukodille 26 henkilöä, työvuorosuunnitteluun 2, sosiaalityöhön 1, talous- ja henkilöstöhallintoon 3, rekrytointiin 1 sekä uuteen kriisiyksikköön 15. Henkilöstön lisäys yhteensä noin 50 henkilöä ja näiden kokonaisvaikutus noin 4 % Henkilöstönlisäyksestä suurin osa kohdistuu asiakaspintaan.

Asiakasmaksut on budjetoitu edellisen tilinpäätöksen tasolle. Nenonpellon kuntoutuksen ja avopalvelujen suoritushinnat ovat ensi vuodelle päätetyt ja talousarvion tulot ovat laskettu niiden mukaan.

Toimintakulut ovat yhteensä 90 048 000 euroa, joista sisäisiä kuluja on 16 330 290 ja ulkoisia 73 717 710 euroa. Kokonaiskulut kasvavat kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna 8,1 miljoonaa euroa eli 9,8 %. Ulkoiset kulut kasvavat kuluvan vuoden talousarviosta 6 miljoonaa euroa eli 8,9 %. Kasvu selittyy pääosin palkkakulujen kasvusta.

Nettomenot (toimintakate) on 2 291 450 euroa. Rahoitustuotot/kulut (korkokulut) -146 500 euroa.

Vuosikate on 2 144 950 euroa, poistot 1 889 550, joten talousarvion mukainen tilikauden tulos on ensi vuonna + 255 400 euroa.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 148 §
Yhtymäkokous 35 §

27.10.2021
24.11.2021

5

Hallitus 148 §

Nettoinvestoinnit vuonna 2022 ovat 4,8 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinneissa kasvua edelliseen vuoteen 0,5 miljoonaa euroa. Suurin investointikohde on uuden 12 paikkaisen kriisiyksikön rakentaminen, josta vuoden 2022 osuus on 1,3 miljoonaa euroa (vuoden 2021 osuus 1,5 miljoonaa euroa). Investointisuunnitelman sisältö hyväksytään hallituksen joulukuun kokouksessa.

Liitteenä nro 2 on ehdotus vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023 – 2024 talous- ja toimintasuunnitelmaksi.

Mikäli Vaalijalan tuotoissa tapahtuu vuoden 2022 aikana talousarviota negatiivisempi kehitys, reagoidaan siihen nopeasti vuoden aikana menoja vähentämällä talouden pitämiseksi tasapainossa nettobudjetoinnin periaatteen mukaisesti.

Kuntayhtymän johtajan päätösehdotus:

Hallitus hyväksyy vuoden 2022 talousarvion sekä vuosien 2023 – 2024 talous- ja toimintasuunnitelman ja esittää sen edelleen yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Yht.kok. 35 §

Liitteenä nro 3 on vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2023 - 2024 talous- ja toimintasuunnitelma.

Yhteistyötoimikunta käsittelee suunnitelmaa kokouksessaan 23.11.2021. Mikäli toimikunnalla on suunnitelmasta lausuttavaa, jaetaan se kokouksessa.

Liitteenä nro 4 on vanhempainneuvoston palaute Vaalijalan toiminnasta.

Päätösehdotus:

Yhtymäkokous hyväksyy vuoden 2022 talousarvion sekä vuosien 2023 - 2024 talous- ja toimintasuunnitelman liitteen nro 3 mukaisena.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Sidonnaisuusilmoitukset 2021

Tark.ltk 40 § Kuntalain 84 §:n mukaan on keskeisten luottamushenkilöiden ja viranhaltijaesittelijöiden tehtävä sidonnaisuusilmoitus ja se on rekisteröitävä ja julkaistava yleisessä tietoverkossa.

Vaalijalan kuntayhtymässä velvollisuus koskee hallituksen jäseniä ja varajäseniä, tarkastuslautakunnan ja yhtymäkokouksen puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa sekä kuntayhtymän johtajaa. Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu luottamustoimeensa.

Kuntayhtymän sidonnaisuusvelvollisia on pyydetty ilmoittamaan/tarkastamaan omat sidonnaisuusilmoituksensa 13.10.2021 mennessä. Sidonnaisuusvelvollisia on yhteensä 31 henkilöä. Uusia ilmoituksia saapui 13 ja tarkistettuja ilmoituksia 3 kpl.

Sidonnaisuusraportti liitteenä nro 1.

Päätösehdotus:

Tarkastuslautakunta

- 1 merkitsee tiedoksi vuoden 2021 aikana saapuneet ja tarkistettut sidonnaisuusilmoitukset ja
- 2 vie liitteen nro 1 mukaisen sidonnaisuusraportin yhtymäkokoukselle tiedoksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin. Tarkastuslautakunnan sihteerille annettiin valtuudet täydentää yhtymäkokoukselle annettavaa sidonnaisuusraporttia, mikäli uusia sidonnaisuusilmoituksia/tarkistuksia saapuu.

Yht.kok. 36 § Sidonnaisuusraportti liitteenä nro 5.

Päätösehdotus:

Yhtymäkokous merkitsee tiedoksi liitteenä nro 5 olevan sidonnaisuusraportin.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Hallitus 149 §
Yhtymäkokous 37 §

27.10.2021
24.11.2021

6

Uuden varajäsenen valitseminen kuntayhtymän hallitukseen

Hallitus 149 § Yhtymäkokous valitsi kokouksessaan 22.9.2021 § 23 kuntayhtymän hallitukseen varajäseneksi Susanna Vauhkonen. Susanna Vauhkonen on Vaalijalan kuntayhtymän työntekijä ja toimii tällä hetkellä oppilaskoti Ankkurissa vs. kuntoutusyksikön johtajana, joten hän ei ole vaalikelpoinen kuntayhtymän luottamushenkilöksi (Kuntalaki 72 § 1. mom. 4. kohta).

Perussuomalaiset esittävät, että Tuula Kuusiston varajäseneksi kuntayhtymän hallitukseen valitaan Susanna Vauhkonen tilalle Eija Niskala Pieksämäeltä.

Päätösehdotus:

Hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että kuntayhtymän hallitukseen valitaan Tuula Kuusiston varajäseneksi Susanna Vauhkonen tilalle Eija Niskala Pieksämäeltä toimikaudeksi 2021 - 25.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Yht.kok. 37 §

Päätösehdotus:

Yhtymäkokous valitsee kuntayhtymän hallitukseen Tuula Kuusiston varajäseneksi Susanna Vauhkonen tilalle Eija Niskalan Pieksämäeltä toimikaudeksi 2021 - 25.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Yhtymäkokousedustajien aloitteet ja hallitukselle osoitettavat kysymykset

Yht.kok. 38 § Hallintosäännön 122 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on yhtymäkokousedustajalla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kuntayhtymän hallituksen valmisteltavaksi. Yhtymäkokous voi erikseen päättää, että aloitteesta käydään lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava.

Hallituksen on vuosittain kevätkokouksessa esitettävä yhtymäkokoukselle luettelo kokousedustajien tekemistä ja hallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita yhtymäkokous ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Yhtymäkokous voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Hallintosäännön 123 §:n mukaan yhteensä vähintään neljä sosaa kokouksessa edustettuina olevista äänistä edustavat kokousedustajat voivat tehdä kuntayhtymän hallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta. Hallituksen on vastattava kysymykseen seuraavassa yhtymäkokouksessa.

Päätösehdotus:

Yhtymäkokous päättää

- 1 liittää pöytäkirjaan mahdolliset yhtymäkokousedustajien jättämät hallintosäännön 122 §:n tarkoittamat aloitteet ja 123 §:n mukaiset hallitukselle osoitetut kysymykset; ja
- 2 päättää mahdollisten aloitteiden johdosta käytävästä lähetekeskustelusta.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

	YTT	Hallitus	Yhtymäkokous
--	-----	----------	--------------

Yhtymäkokous 39 §

24.11.2021

Kokouksen päättäminen

Yht.kok. 39 § Puheenjohtaja päätti kokouksen klo X.

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet:

YTT

Hallitus

Yhtymäkokous

Valitusosoitus

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kuntalain 137 ja 138 §:n mukaan oikeus kunnallisvalituksen tekemiseen tämän kokouksen päätöksistä on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä lisäksi kuntayhtymän jäsenkunnalla tai sen jäsenellä. Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei valitusta kuitenkaan saa tehdä.

Valitusosoitus

Muutosta haetaan Itä-Suomen hallinto-oikeudelta (os. PL 1744, 70101 Kuopio) kirjallisella valituksella, joka valittajan itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen on annettava hallinto-oikeudelle kolmantenakymmenentenä (30) päivänä siitä, kun päätös on säädetyllä tavalla asetettu yleisesti nähtäville, tai jos päätös koskee jotakuta yksityisesti, tiedoksiantopäivästä. Valitusasiakirjat voi omalla vastuulla lähettää hallinto-oikeudelle myös postitse tai lähetin välityksellä, jolloin asiakirjat on jätettävä postiin niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä selvitys siitä päivästä, mistä valitusaika on valitusosoituksen mukaan laskettava.

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 80 euroa.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen

Kokouksesta kirjoitettu pöytäkirja pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa Vaalijalan kuntayhtymän verkkosivuilla 20.12.2021 - 4.1.2022 <https://www.vaalijala.fi/poytakirjat>

LIITTEET

Osanottajaluettelo ja äänestyslista:

Kunta	Kunnan ääni- määrä	Osuus (%) 1/100	Edustajan nimi (varaedustaja)	Edust. ääni- määrä	Läs- nä	Pois- sa	Äänestys §	
							Jaa	Ei
Enonkoski	8	0,39	Anneli Malmstedt (Tauno Nurmio)	8				
Hartola	19	0,93	Sanna-Kaisa Tervala (Matti Tanskanen)	19				
Hirvensalmi	16	0,79	Pirkko Luntta (Kaisa Pasonen)	16				
Iisalmi	59	2,90	Pekka Pirhonen (Kyösti Kauppinen)	29,5				
			Elina Puustinen (Senni Martikainen)	29,5				
Joroinen	42	2,56	Salme Viljakainen (Rauni Janhunen)	21				
			Hannu Viirimaa (Mari Huupponen)	21				
Juva	52	2,51	Tapio Paunonen (Markku Häkkinen)	52				
Kaavi	26	1,28	Jorma Räsänen (Hilkka Tiilikainen)	13				
			Antti Miettinen (Elvi Heikkinen)	13				
Kangasniemi	38	1,87	Kari Luukkainen (Ilkka Tanttu)	19				
			Kaija Koskinen (Markus Ravolainen)	19				
Keitele	9	0,44	Kaija Tuomaala (Eeva Rätty)	9				
Kiuruvesi	26	1,28	Ahti Kilvensalmi (Sari Lappalainen)	13				
			Tapani Pennanen (Eero Kyllönen)	13				
Kuopio	399	19,63	x (x)	199,5				
			x (x)	199,5				
Lapinlahti	38	1,87	Aaro Kubin (Markku Ukkonen)	19				
			Minna Jääskeläinen (Tanja Jokiniemi)	19				

Osanottajaluettelo ja äänestyslista:

Kunta	Kunnan ääni- määrä	Osuus (%) 1/100	Edustajan nimi (varaedustaja)	Edust. ääni- määrä	Läs- nä	Pois- sa	Äänestys §	
							Jaa	Ei
Leppävirta	65	3,20	Tomi Kaasinen (Heidi Pöntinen)	65				
Mikkeli	292	14,36	Soile Kuitunen (Eveliina Naumanen)	146				
			Vesa Pöntinen (Perttu Noponen)	146				
Muurame	46	2,26	Irja Seilola (Aki Lilja)	23				
			Simo Oksanen (Jukka Kaistinen)	23				
Mäntyharju	54	2,66	Leena Pekkanen (Raimo Leppäkumpu)	27				
			Jaana Lopperi (Matti Nykänen)	27				
Pertunmaa	13	0,64	Tuula Närhi-Sireeni (Aini Pöyry)	13				
Pieksämäki	166	8,17	Yrjö Merikoski (Heimo Kontro)	83				
			Liisa Ruokoselkä (Rita Ruotsalainen)	83				
Pielavesi	19	0,93	Timo Pennanen (Paavo Leppänen)	19				
Puumala	18	0,89	Kajja Hannula (Keijo Montonen)	18				
Rantasalmi	23	1,13	Olli-Pekka Nykänen (Tiina Tilaéus)	11,5				
			Katja Korhonen (Mirja Repo-Ketola)	11,5				
Rautalampi	30	1,48	Anne Karhunen (Tiina Puranen)	15				
			Hannu Korhonen (Linda Nissinen)	15				
Rautavaara	7	0,34	Jorma Korhonen (Maija Kärkkäinen)	7				
Savonlinna	176	8,66	Kirsi Torikka (Katri Ihalainen)	88				
			Ville-Veikko Valjus (Matti Kaukoranta)	88				

Osanottajaluettelo ja äänestyslista:

Kunta	Kunnan ääni- määrä	Osuus (%) 1/100	Edustajan nimi (varaedustaja)	Edust. ääni- määrä	Läs- nä	Pois- sa	Äänestys §	
							Jaa	Ei
Siilinjärvi	67	3,30	Raija Hassinen (Pirjo Niemitz)	67				
Sonkajärvi	23	1,13	Anja Väisänen (Seppo Kainulainen)	23				
Sulkava	15	0,74	Pietari Virtanen (Hannamari Autio)	15				
Suonenjoki	52	2,56	Marja-Leena Väisänen (Päivi Markkanen)	26				
			Juha Markkanen (Petri Suihkonen)	26				
Tervo	31	1,52	Pirjo Hänninen (Anja Pulkkinen)	15,5				
			Hannu Ylönen (Pirkko-Liisa Hättinen)	15,5				
Tuusniemi	13	0,64	Heli Miettinen (Hanna Mustonen)	13				
Varkaus	154	7,58	x (x)	77				
			x (x)	77				
Vesanto	20	0,98	Satu Hänninen (Anna-Riitta Raatikainen)	20				
Vieremä	17	0,84	Matti Karppinen (Matti Immonen)	17				
Yhteensä	2 033		Edustajia 50					

Raportti Vaalijalan toiminnasta ja taloudesta 1.1. - 30.9.2021

Taloustilanne

Vaalijalan kuntayhtymän talous on alkuvuoden osalta pysynyt vakaana. Toimintatuotoja on kertynyt syyskuun loppuun mennessä 59,4 miljoonaa euroa toteutuman ollessa 85,2 %. Edelliseen vuoteen verrattuna tuottoja on kertynyt 4 miljoonaa eli 7,7 % enemmän. Tuottojen kasvu selittyy pääasiassa jäsenkuntien ja ulkokuntien myynnin kasvusta verrattuna edelliseen vuoteen.

Kuntakorvauksia on kertynyt syyskuun loppuun mennessä 54,2 miljoonaa euroa eli 86,4 %. Tämä on 3,7 miljoonaa enemmän verrattuna edelliseen vuoteen. Jäsenkunnilta on saatu korvauksia syyskuun loppuun mennessä 33,6 miljoonaa euroa. Tämä on noin 1,6 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Jaksotettuun talousarvioon verrattuna korvauksia on kertynyt 0,9 miljoonaa euroa enemmän. Jos jäsenkunnille myynti jatkuu alkuvuoden kaltaisena, tullaan budjetitavoite ylittämään noin 0,9 miljoonaa euroa.

Ulkokuntalaisille myydyistä palveluista on kertynyt korvaustuloja 19,6 miljoonaa euroa toteutuman ollessa 109,3 %. Tämä on 2 miljoonaa euroa enemmän verrattuna edelliseen vuoteen ja 6,2 miljoonaa euroa jaksotettua talousarviota parempi. Ulkokunnille myynti on jatkunut hyvänä edellisten vuosien tapaan ja yltäneen 26 miljoonaan euroon tänä vuonna.

Asiakasmaksuja on kertynyt syyskuun loppuun mennessä 2 miljoonaa euroa. Asiakasmaksujen osalta on pysytty hyvin budjetitavoitteessa ja jos laskutus loppuvuoden osalta jatkuu samanlaisena, tullaan maksuja saamaan vajaat 0,2 miljoonaa yli budjetoidun.

Muut toimintatuotot ovat toteutuneet budjetin mukaisesti.

Toimintakuluja on kertynyt syyskuun loppuun mennessä 53,1 miljoonaa euroa. Tämä on 3,9 miljoonaa enemmän verrattuna edelliseen vuoteen vastaavaan aikaan. Toteutumaprosentti on 78,4 %. Tämä on 3,4 % yli budjetoidun, euromääräisesti 2,3 miljoonaa euroa.

Palkkoja on maksettu syyskuun loppuun mennessä 35,6 miljoonalla eurolla. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 32,7 miljoonaa euroa, joten kasvua edelliseen vuoteen 2,9 miljoonaa eli 8,9 %. Toteutuma on jaksotettuun talousarvioon verrattuna 3,7 miljoonaa euroa suurempi. Varovaisesti arvioiden loppuvuoden palkkojen toteutuma näyttää siltä, että palkkamäärärahat tulevat ylittymään budjetoidusta noin 4,9 miljoonaa euroa.

Palvelujen ostoihin on käytetty syyskuun loppuun mennessä 4,9 miljoonaa euroa eli 70 % budjetoidusta. Tämä on 1,1 miljoonaa euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Palvelujen ostoissa tultaneen pysymään budjetissa.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on käytetty 3,1 miljoonaa eli 60,2 % budjetoidusta. Tämän on 0,4 miljoonaa euroa vähemmän, kun edellisenä vuonna vastaavaan aikaan.

Muut toimintakulut ovat toteutuneet budjetoidun mukaisesti ja ovat vain hieman nousseet edellisvuodesta.

Toimintakate syyskuun lopussa 6,4 miljoonaa. Poistoja on 1,6 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos tässä vaiheessa + 4,7 miljoonaa euroa. Koko vuoden tulos on todennäköisesti ylijäämäinen.

Investointimenoihin on käytetty noin 1,7 miljoonaa euroa.

Kassavarojen tilanne on pysynyt vakaana. Kassavaroista ns. maksuliikepatjan ylittävä osuus on sijoitettu korkotuottorahastoon. Näin vältetään negatiivisilta talletuskoirilta, joita pankit ovat alkaneet perimään yrityksiänsä.

Hallinto ja muut tukipalvelut

Johdon fokus on ollut sote-uudistuksen lisäksi heikenneessä työvoimatilanteessa. Tilanne on epätydyttävä koko Vaalijalan alueella. Pulaa on lähes kaikissa henkilöstöryhmissä. Tilannetta paikkaamaan on luotu varahenkilöstöjärjestelmät ja rekrytointityössä on otettu käyttöön erilaisia kannustimia sekä erilaisia rekrytointimenetelmiä on kokeiltu. Asiassa on tehty myös vaikuttamisyhteistyötä muiden alan organisaatioiden kanssa.

Vuoden aikana on osallistuttu hyvinvointialueen valmisteluun lähinnä Etelä-Savon hyvinvointialueella, Pohjois-Savossa on osallistuttu VATE:n kokouksiin. Valmistelu on tapahtunut Vaalijalan omin varoin virka-apuna. Lokakuusta alkaen on muutamia henkilöitä osa-aikaisesti Etelä-Savon hyvinvointialueen palkkalistalla. Tulevaisuuden soten valtionapuhankkeisiin on päästy mukaan jossain määrin Etelä-Savossa.

Työhyvinvoinnin parissa on työtä tehty tiiviisti henkilöstön työssäjaksamisen ja sairauslomien vähentämisen puolesta. Koronan vuoksi sairauslomapäivät eivät kuitenkaan ole kokonaisuudessa laskeneet, mutta eivät myöskään nousseet. Korvaavan työn käyttäminen sairauslomissa on lisääntymässä.

Talouspalvelut ulkoistettiin osittain 1.10.2020 alkaen Monetra Pohjois-Savo Oy:lle. Palkkapalvelut ja muu, kuin asiakaslaskutus siirrettiin Monetralle tehtäväksi. Ulkoistamisen myötä työntekijöitä siirtyi vanhoina työntekijöinä Monetralle. Vaalijala sai käyttöönsä 1.12.2020 uudet HR-ohjelmat Monetran kautta. Ohjelmien käyttöönoton haasteet ovat jatkuneet koko kuluvaan vuoteen. Kriittisten HR-toimintojen ja taloushallinnon varmistamiseksi Vaalijala on lisännyt omaa henkilöstöään takaisin.

Laatutyön kokonaisvastuu on henkilöstöpäälliköllä, jonka kanssa laatutyötä koordinoi kuntayhtymässä sektorien palvelupäälliköt. Helmikuussa 2021 laatusertifikaatti uudistettiin kolmeksi vuodeksi, kun Labquality Oy suoritti ulkoisen auditoinnin. Sertifikaatti astui voimaan 10.5.2021. Syksyn aikana ovat sisäiset auditoinnit jatkuneet.

Myötätuulen koulutuskeskuksen koulutukset on koronaepidemian tarjottu pääosin etäyhteyksien kautta. Siten esimerkiksi ensiapukoulutus on järjestetty suurelta osin etäyhteydellä. Joitakin koulutuksia on jouduttu edelleen perumaan tai siirtämään tulevaisuuteen. Täydennyskoulutuksessa siirrytään pysyvästi hybridimalliin, jossa etä- ja verkkokoulutuksella on oma osuutensa.

Koronavirusepidemian vaikutukset alkuvuodesta olivat merkittäviä, koska useassa yksikössä todettiin henkilöstöllä tartuntariski, joka johti laajoihin tartuntatautilain mukaisiin karanteeneihin ja muuta henkilöstöä jouduttiin siirtämään heidän tilalleen. Syksyn aikana tilanne on rokotuskattavuuden noustessa parantunut. Huomattavaa on, että VaaliJala ei ole saanut epidemian johdosta mitään kompensatioita henkilöstö- tai tarvikekustannuksista toisin kuin sairaanhoitopiirit ja kunnat.

Muissa tukipalveluissa on koronaepidemiasta huolimatta ylläpidetty normaali palvelutoiminta. Nenonpellon ateriapalvelujen tuotantotilat peruskorjataan syksyn ja tulevan kevään aikana ja ruoka valmistetaan vuokratiloissa. Nenonpellon puhtaanpito- ja palveluissa on ollut ajoittain henkilöstöpula. Rakentamistoiminnassa on näkynyt josain määrin rakennustarvikkeiden yleinen hintojen nousu,

Osaamis- ja tukikeskus

Nenonpellon yksiköt

Osaamis- ja tukikeskuksen kuntoutuksen suuri kysyntä kohdistuu edelleen lasten ja nuorten psykiatriseen ja psykososiaaliseen kuntoutukseen sekä vaativampaan aikuisten kuntoutukseen kuten tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon. Jonotuksessa on noin 40 henkilöä, joista suurin osa lasten, nuorten ja aikuisten kuntoutukseen. Vuoden 2019 jälkeen tähän päivään kysyntä on kasvanut oleellisesti Etelä-Suomesta, varsinkin Uudeltamaalta. Myös valtakunnallisesti kysyntää on sekä lasten että aikuisten vaativaan erityisen tuen kuntoutukseen. Kuntoutustarve on juuri yksilölliseen kuntoutukseen ja myös tahdosta riippumattomaan hoitoon asiakkaiden ollessa yhä haasteellisempia.

Sekä aikuisten että varsinkin lasten osalta esiintyy monidiagnostiikkaa eli asiakkaalla on monta eri diagnoosia. Täten kuntoutus vaatii erityistä osaamista. Osaamistarpeeseen on henkilökunnan täydennyskoulutukseen luotu uusia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia. Pandemiatilanteesta johtuen etäkoulutuksia sekä etäneuvotteluja ja kehittämispäiviä on opittu pitämään erilaisin menetelmien ja ohjelmien avulla.

Kriisiyksikkö Sataman tilat ovat tulleet elämänkaarensa päähän. Uuden 12-paikkaisen kriisiyksikön rakentaminen on aloitettu keväällä. Uudistettua kriisihoidon viitekehys-/kuntoutuksen mallia on kehitetty moniammatillisessa työryhmässä yhteiskehittämisen periaattein. Kriisiyksikkö valmistuu 8/2022.

Kuten aiemmin todetaan, yksilöllisen kuntoutuksen tarve on lisääntynyt ja akuutti. Yksilöllisen kuntoutuksen tilojen suunnittelu aloittaan loppusyksystä 2021.

Sataman yläkerrassa toiminut 4-paikkainen nuorten miesten psykiatrinen ja psykososiaalinen yksikkö Wirta on muuttanut Pieksämäen keskusta Pappilanmäen palvelukodin yhteyteen ja toimii siellä 3-paikkaisena.

Uusi peruskorjattu lasten ja nuorten 15-paikkainen Kompassi-yksikkö on valmistunut Nenonpeltoon tammikuussa 2021. Yksikköä varten on peruskorjattu tiloja noin 2200 neliön verran. Toiminta uusissa tiloissa on alkanut tammi-helmikuussa 2022.

Uuden Kompassin tiloihin on tullut myös perheiden yksikkö Pesue, jossa läheiset ja perheet voivat tavata kuntoutuksessa olevia lapsia ja nuoria sekä asiantuntijoita ja tiloissa pidetään neuvotteluja. Perheiden yksikkö on kaikkien Nenonpellon oppilaskotien käytössä. Pesueen tiloihin muuttivat konsultoivan ja kuntouttavan perhekuntoutuksen ohjaaja ja koordinaattori. VaaliJalan perhekuntoutus aloitti toimintansa Pesueen tiloissa maaliskuussa 2021.

Oppilaskodit ja Sateenkaaren erityiskoulu tekevät tiivistä yhteistyötä lasten ja nuorten kuntoutuksessa keskenään ja perheiden kanssa.

Yhteistyössä THL:n kanssa olemme olleet kehittämässä RAI-ID-arviointia sekä lasten että nuorten ja myös aikuisten kuntoutuksen tueksi. Nyt RAI-arviointi on tärkeä osa kuntoutusta, sen suunnittelua ja arviointia. RAI-ID-arviointi tehdään kaikille kuntoutuksessa oleville asiakkaille kuntoutukseen tultaessa, vähintään 6 kuukauden välein ja kuntoutuksen päättyessä. Arvioinnin analyyseistä saadaan tietoa yksittäisen asiakkaan kuntoutuksen etenemisestä, yksikkökohtaisista asiakasprofiileista ja yksiköiden profiileista. VaaliJalan kuntoutuksen ja asiakasprofiilien erityisyydestä verrattuna muihin palveluyksiköihin ja toimijoihin eri puolelta maata saadaan myös vertailutietoa. RAI-ID-arviointi saatiin integroitua LifeCare-ohjelmaan tammikuussa 2021, joten se on paremmin käytettävissä kuntoutuksen suunnittelussa ja seurannassa.

Koronavirusepidemia on vaikuttanut kuntoutustoimintaan jonkin verran. Ohjaustoimintaa on supistettu ja ryhmäkoot on pidetty pieninä. Lisäksi ohjaustoiminnan henkilöstöä jouduttiin käyttämään pandemiatilanteen hoitamiseksi sekä avopalveluissa että yhdessä yksikössä Nenonpellossa, jossa täysi karanteeni hoitohenkilöstön osalta kesti kaksi viikkoa.

Perusopetus

Sateenkaaren erityiskoulun vakituisten oppilaiden määrä oli syyskuun lopussa 64. Vakituisten oppilaiden käyttöpäiviä oli syyskuun lopussa 8460 (v. 2020, 7928), vastaavasti lyhytaikaisessa kuntoutuksessa olevien oppilaiden käyttöpäivämäärä oli 2045 (v. 2020, 1186). Lyhytaikaisessa kuntoutuksessa olevien oppilaiden käyttöpäivien nousu johtuu suurelta osin siitä, että monen lyhytaikaiseen kuntoutukseen tulleen oppilaan jakso on pidentynyt useampien kuukausien mittaisiksi, mutta koulu paikka on kuitenkin säilynyt oppilaan omassa kunnassa. Sateenkaaren koulun vakituisten oppilaiden oppilaspaikat ovat olleet täynnä koko vuoden. Vapaita oppilaspaikkoja jonotetaan koko ajan. Kysyntää on runsaasti niiden oppilaiden kohdalla, jotka kävisivät koulua päivittäin kotoa käsin.

Perusopetuksen konsultaatiopalvelut ovat herättäneet aikaisempaa enemmän kiinnostusta alkaneena syksynä. Sateenkaaren koulu tekee laajemman konsultaatiokokonaisuuden syyskuun ja joulun välisenä aikana toiselle Vaativan erityisen tuen organisaatiolle. Konsultaatiopalveluita on myyty myös Eksoten alueelle. OPH:n rahoittaman Vaativan erityisen tuen konsultaatiopilotin myötä on odotettavaa, että konsultaation hyöty tullaan huomaamaan kunnissa ja sitä kautta se mahdollisesti näkyisi Sateenkaaren koulun konsultaatiopalveluiden myynnissä. Koska koulupaikkaa ei voida aina tarjota kysynnän hetkellä, nähdään konsultoitavien opetuspalveluiden toiminnan aktivoiminen tärkeänä osana lähikuntien koulujen tukemista.

Oppivelvollisuuden laajennuksen myötä Sateenkaaren koulu on kevään ja syksyn aikana hionut toimivia nivelvaiheen käytänteitä Spesian ja STEP:n kanssa. Syksyn aikana molemmat organisaatiot jalkautuvat Sateenkaaren koululle esittelemään oppilaille jatko-opintovaihtoehtoja. Näiden lisäksi on huoltajille ja VaaliJalan oppilaskotien kuntoutuskoordinaattoreille sekä opettajille järjestetään yhteinen infotilaisuus jatko-opintojen sisällöistä ja tavoitteista. Myös koulukuraattorit ovat jalkautuneet koululle ja tutustuneet luokkiin. Sateenkaaren koulu päivitti kevään ja kesän 2021 aikana opintojen ohjaussuunnitelman, johon nämä kaikki syksyn aikana tehdyt suunnitelmat sisältyvät.

Sateenkaaren erityiskoulu on jatkanut kehittämistyötä KYS-alueen vaativan erityisen tuen työryhmässä (Vaatu-ryhmä) yhteistyössä sairaalaopetuksen, valtion koulukodin ja Valterin kanssa. Vaatu-työryhmä kehittää alueelle toimintamallia, jossa neljän eri toimijan (Elmerit, Sairaalaopetus, Valtion koulukodit, Valteri) osaaminen yhdistetään. Tavoitteena on saada alueella toimivat työskentelykäytännöt, joilla ennaltaehkäistään mahdollisia syntyviä tuen tarpeita ja tuotetaan toisaalta korjaavia palveluita. Painopistealueena kehittämistyössä tulee olemaan konsultaatiotyö. Vaativia konsultatiopalveluita tuottaa neljän Vaatu-toimijan operatiiviset toimijat, joissa mukana on Sateenkaaren koulusta rehtori ja erityisluokanopettaja. Sateenkaaren koulu on lähtenyt mukaan VIP:n uudelle toimintakaudelle syksyllä 2021 ja toimii KYS-alueen VIP:n ja Vaatun alueryhmissä vuoden 2022 loppuun saakka. Sateenkaaren koulun rehtori toimii myös KYS-alueen Vaativan konsultaation operatiivisen toiminnan puheenjohtajana. Operatiiviseen toimintaan liittyen eri alueiden Vaatu-toimijat järjestävät yhteistyössä sisäistä koulutusta operatiivisille toimijoille. Sateenkaaren koulun rehtori on mukana koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Alkaneena syksynä operatiivisille toimijoille on järjestetty jo kaksi koulutuspäivää.

Asiantuntijapalvelut

Asiantuntijapalvelut ovat tarjonneet kesän ja syksyn 2021 aikana palveluita osaamis- ja tukikeskuksessa, alueellisilla poliklinikoilla ja asiakkaiden omissa toimintaympäristöissä sekä muille yhteistyötahoille. Palvelumuotoina on ollut mm. erilaiset arvioinnit ja tutkimukset, kuntoutuksensuunnittelu, terapiat, tukikeskustelut, konsultaatiot ja koulutukset sekä työnohjaus. Osa palveluista on toteutunut etäyhteyksien välityksellä.

Syksyn aikana asiakkaan omaan toimintaympäristöön kuten koti ja koulu tehdyt asiantuntijoiden arvioinnit ja ohjaukset sekä konsultaatiot ovat lisääntyneet osittain Koronatilanteen helpottaessa, mutta myös palveluntilaajat toivovat käyntejä asiakkaan omaan toimintaympäristöön vastaanottokäyntien sijaan. Osittain palvelut ovat siirtyneet toteutettavaksi etäyhteyksien kautta. Etäyhteydet mahdollistavat asiantuntijoiden osallistumisen entistä paremmin osaamis- ja tukikeskuksen tiimeihin myös toiselta paikkakunnalta käsin. Etäyhteyksien käyttöä arvioidaan ja kehitetään koko ajan. Tulevaisuuden kehittämisessä on huomiota kiinnitettävä tekniseen toteutukseen.

VaaliJalan asiantuntijoita on syksyn aikana pyydetty eri toimijoiden tilaisuuksiin ja palveluihin kouluttamaan, konsultoimaan ja työnohjaamaan. Etelä-Savon poliklinikan alueella on järjestetty säännöllisiä yhteistyötapaamisia vammaispalvelujen toimijoiden kanssa. Tapaamisissa on käyty keskustelua yhteisistä toimintatavoista

Asuminen ja tekeminen

Asumispalvelut (tehostettu palveluasuminen, palveluasuminen, tuettu asuminen, perhehoito) toteutuivat tarkastelujaksolla tavoitteen mukaisesti. Erityisesti tehostetun palveluasumisen vapautuvat asunnot ovat täyttyneet palvelukodeissa nopeasti. Ohjatuissa asumispalveluissa on syksyn 2021 aikana vapautunut asiakaspaikkoja, nämä asunnot eivät täyty aivan yhtä nopeasti kuin tehostetun asumispalvelun vapaat asunnot. Lyhytaikaisen perhehoitoon on asiakkaita jonossa. Palveluiden laajentaminen edellyttäisi motivoituneiden ja sitoutuneiden uusien perhehoitajien löytämistä. Teke-
misen palvelut (päivätoiminta, työtoiminta, kuntouttava työtoiminta) jäävät tarkastelu-
jaksolla käyttöpäivätavoitteista. Päivätoiminnan toteutumisprosentti on 70 % ja työtoi-
minnan 83 %. Tämä johtuu korona-ajan ryhmätoimintaa koskevista rajoituksista ja
turvavälejä koskevista ohjeista erityisesti tarkastelujakson kahden ensimmäisen nel-
jänneksen aikana. Palvelukotien päiväaikaisen toiminnan toteutumisprosentti on to-
teutunut hieman suunniteltua paremmin (104 %). Korona-aikana asiakkaat ovat jää-
neet enemmän kotiin päivätoimintaan, kodin ulkopuolisiin toimintaryhmiin osallistumi-
nen on ollut vähäisempää.

Lokakuussa 2021 on käynnistynyt 15-paikkainen Pappilanmäen palvelukoti Pieksä-
mäelle. Henkilökuntaa aloitti 26 ja asiakaspaikkoja aloitusvaiheessa on 12. Erityisesti
tehostetun palveluasumisen kysyntä kehitysvammaisille aikuisille on lisääntynyt.
Myös erityisen vaativaa tehostettua palveluasumista tarvitaan lisätä, jotta Vaalijalan
osaamis- ja tukikeskuksesta avopalveluihin kuntoutuville asiakkaille olisi tarjolla hei-
dän tarpeidensa mukaisia asuntoja ja palveluja.

ARA antoi myönteisen päätöksen investointiavustushakemukseen Mäntyharjun Mä-
kirinteen palvelukodin vanhojen tilojen uudistamiseen ja korvaamiseen. Syksyllä
2021 on aloitettu 5-paikkaisen rivitalon rakennustyöt. Uudisrakennuksessa tulee ole-
maan viisi esteetöntä asuntoa palveluasumisen tarpeisiin. Siilinjärven Kihmulan pal-
velukodin toiminnan laajentamiseen ARA ei myöntänyt avustusta. Suunnitelmassa olisi
ollut lisätä nykyisen palvelukodin pihapiiriin seitsemän asuntoa. Pieksämäen Marian
palvelukodin autistien ryhmäkodin remontointiin ja laajentamiseen on ha-
ettu ARA:lta investointiavustusta, jota ARA ei myöntänyt.

ARA:n linjausten mukaisesti asuntojen määrä olisi kasvanut liian suureksi samassa
pihapiirissä sekä Siilinjärven että Pieksämäen palvelukotien yhteydessä. Pohjois-Sa-
vossa olisi tarvetta korvata Varkaudessa Vaalijalan Hongiston palvelukodin vanhat
rakennukset uudisrakentamalla. Pohjois-Savossa olisi myös tarvetta lisätä erityisen
vaativan tehostetun palveluasumisen paikkoja. Nämä Pohjois-Savon palvelukotihank-
keet eivät tällä hetkellä etene kunnissa hyvinvointialueiden valmistelun keskeneräi-
syyden vuoksi.

Vuoden 2021 ajan on jatkettu Etelä-Savon ELY-keskukselle ja työhallinnolle työhön-
valmennus- sekä työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelujen tuottamista. Vaalijalan kun-
tayhtymä on hyväksytty palveluntuottajaksi myös Kuopion työllisyyspalvelujen Askel-
hankkeen työhönvalmennuspalveluille. Vaalijalan työelämäpalveluja koordinoidaan
Varkaudesta käsin. Tavoitteena on, että eri puolilta Savoa löytyy Vaalijalan työhön-
valmentajia, jotka voivat jalkautua valmennus- tai arviointipalveluita tarvitsevien asi-
akkaiden tueksi eri alueille.

Vaalijalan avopalveluihin levitetään suunnitelmallisesti YKS-menetelmäosaamista, jonka avulla varmistetaan asiakkaiden itse-määräämisoikeuden toteutumista. Kaikissa asumisyksiköissä on vuoden 2022 alussa käytössä RAI-toimintakykymittari asiakastyössä. Yksiköissä on myös jatkettu kirjaamisvalmennuksia työntekijöille sekä digitaalisten välineiden pilotoimista asiakkaiden ja työntekijöiden arjen avuksi.

Kehittämishankkeet

Homma haltuun-hanke

Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittama Vaalijalan kaksivuotinen Homma haltuun-hanke on aloittanut toimintansa tammikuussa 2021. Hanke on osa hallituksen työkykyohjelmaa ja hankkeessa etsitään ratkaisuja tuetun työllistymisen toimenpidekokonaisuuteen. (Hankkeen tavoitteena on lisätä osatyökykyisten henkilöiden työssä pysymistä ja työllistymistä avoimille työmarkkinoille.) Hankkeessa pilotoidaan laatukriteereihin perustuvaa tuetun työllistymisen työhönvalmennusta, osuuskuntatoiminnan mahdollisuuksia, alihankintamallia ja avotyötoiminnan uudelleen organisointia sekä palkkatyömallia Vaalijalassa. Hankkeessa toimii projektikoordinaattori ja kolme projektityöntekijää (Mikkeli, Varkaus ja Pieksämäki).

VAVE-hanke

Vammaisalan vetovoima ja koulutuksen kehittäminen (VAVE)- hanke toteutetaan Etelä-Savon Ely:n ESR-rahoituksella. Diakonia-ammattikorkeakoulun hallinnoimassa Vaalijalan osahankkeessa työskentelee kaksi työntekijää sairaanhoitajamentori ja tekninen asiantuntija. Vaalijalan osahankkeessa on toteutettu digivastaavien koulutus, jonka kautta tapahtuu teknologiapilotoimintoja. Opiskelijan opas on valmistunut.

Vaalijala ja Seurakuntaopisto kehittävät työvaltaista opiskelun mallia. Hankkeessa on kehitetty paikallinen toisen asteen valinnainen vammaisalan tutkinnonosa. Diakonia-ammattikorkeakoulun avoimessa ammattikorkeakoulussa on toteutettu Osaamista vammaistyöhön -opinnot (2-30 op). Vammaisalan työstä on kerrottu rekrytapahtumissa, somekampanjassa "Jakamisen arvoisia tarinoita" ja webinaarissa "Innostava ja luova vammaisala". VAVE-hankkeelle haetaan jatkokautta kesäkuuhun 2022 saakka. Hankerahoitusta on jäänyt käyttämättä mm. Koronasta johtuvien rajoitusten vuoksi.

Suunta yhdessä-hanke

Suunta yhdessä -hanke on Etelä-Savon Elyn ESR rahoitteinen ja sijoittuu toimintalinjalle 5. Hankkeessa on kehitetty sosiaalisen kuntoutuksen toimintamallia ja alkuvaiheen palvelukokonaisuutta Etelä-Savoon (matalan kynnyksen palvelumalli). Hanke on toiminut laajasti eri kuntien alueella ja toimivaksi havaitut keinot kuten ryhmätoiminta, etäpalvelut sekä jalkautuvat palvelut (tavoite- ja yksilövalmennus) on otettu käyttöön. Ryhmätoimintojen pilotointi on ollut vahvaa ja siitä saatu palaute on ollut hyvää. Hankkeessa on kehitelty myös positiivisen CV:een malli aikuisille ja malli on ollut käytössä ryhmätoiminnoissa sekä jalkautuvissa palveluissa. Hanke päättyy vuoden 2021 lopussa.

Hurraa, nyt luodaan työurraa! -hanke

Hurraa, nyt luodaan työurraa! -hanke on KEVAN työelämänkehittämisrahahanke, joka sijoittuu 1.1.2021-30.6.2022 väliselle ajalle. Hankkeessa pyritään tukemaan nuoria, alle 30-vuotiaita työntekijöitä tullessaan työskentelemään Vaalijalaan. Tukikeinoja ovat mentorointitoiminta, vertaisryhmien järjestäminen uusille työntekijöille, henkilöstön kouluttaminen ikäjohtamisen ymmärtämiseen sekä esihenkilöiden tukeminen johtamisessa ja esihenkilöiden vuosikellon mukaisen koulutuksen suunnitteleminen teemoittain Myötätuulen koulutuskeskuksessa. Hankkeen tukitoimilla pyritään lisäämään organisaation pitovoimaa henkilöstössä sekä vähentämään omalta osaltaan sairauspoissaolojen määrää.

Hankkeessa on tähän mennessä koulutettu mentoreita uusien työntekijöiden tuoksi ja järjestetty esihenkilöille työkykyjohtamiseen liittyviä teemallisia aamukahveja sekä työkykyjohtamiseen tähtääviä koulutuksia. Organisaatiota työnantajana on tehty tutuksi podcasteilla, somepäivityksillä sekä muulla markkinoinnilla. Jatkossa koulutusta hankkeen tiimoilta tulevat saamaan esihenkilöiden varahenkilöt. Mentorointi tulee laajenemaan koko organisaation alueelle.

Sopiva- Etelä-Savon henkilökohtaisen budjetoinnin hanke

Sopiva- Etelä-Savon henkilökohtaisen budjetoinnin hanke on Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön rahoittama ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjaama hanke, joka koostuu kahdesta osasta; alueellisesta kehittämistyöstä yhdeksässä eri hankkeessa sekä valtakunnallisesta yhteiskehittämisestä koko Suomessa. Etelä-Savossa hankkeen toteuttajana toimii Essote ja osatoteuttajana Vaalijala. Hanketyö käynnistyi syksyllä 2020 ja kestää vuoden 2021 loppuun. Hankkeessa on kehitetty mallinnettu henkilökohtaisen budjetoinnin malli, joka vastaa Etelä-Savon alueen ja sen asukkaiden tarpeisiin sekä jonka vaikutuksia ja kustannusvaikutuksia voidaan seurata ja arvioida.

Henkilökohtaisella budjetoinnilla pyritään aitoon vammaisten henkilöiden kuulemiseen ja omannäköisten palveluiden rakentamiseen. Tuetun päätöksenteon ja puhetta tukevien ja korvaavien kommunikointikeinojen osaaminen ovat keskeisiä vammaisten henkilöiden osallisuuden vahvistamisessa. Hankkeen kohderyhmänä ovat kaikki vammaiset henkilöt, heidän läheisensä sekä heidän parissaan työskentelevät ammatillaiset.

Titania työvuorosuunnittelun projekti

Titania työvuorosuunnittelun projekti on Vaalijalan kuntayhtymän kaksivuotinen projekti, joka toteutuu ajalla 1.1.2020-31.12.2021. Projektin tavoitteena on ajantasaiset ja oikein suunnitellut työvuorolistat, joissa toteutuu henkilöstön työhyvinvointi ja tasapuolinen kohtelu, henkilöstön joustava liikkuminen yksiköiden välillä sekä resurssien tarpeenmukainen käyttö toimintälähtöisellä työvuorosuunnittelulla. Projektin aikana Vaalijalan kuntayhtymän työvuorosuunnittelu uudistetaan sähköiseen, toimintälähtöiseen, yhteisölliseen ja keskitettyyn työvuorosuunnittelumalliin, johon kuuluu myös sähköinen työajanseuranta ja arkistointi. Uusi työvuorosuunnittelumalli kohdistuu jaksotyöhön. Henkilöstö koulutetaan Titania järjestelmän käyttöön ja työvuorosuunnittelun perusteisiin vuoden 2021 loppuun mennessä. Vuoden 2022 alussa kuntayhty-

mässä on käytössä Vaalijan työvuorosuunnittelumalli, joka toteutuu yhden tai useamman työvuorosuunnittelijan työpanoksella. Esihenkilötyössä vapautuu aikaa muuhun henkilöstöjohtamiseen.

Projekti päättyy vuoden 2021 lopussa. Sähköinen, toimintalähtöinen ja yhteisöllinen työvuorosuunnittelumalli on käytössä Vaalijalan kuntayhtymän yksiköissä ja tavoitteet saavutetaan tältä osin. Keskitetty työvuorosuunnittelu ja työajan sähköinen seuranta ovat vielä kesken. Projektin myötä olemme havainneet, että jatkotoimenpiteenä tulemme tarvitsemaan jatkuvaa henkilöstön ja esimiesten koulutusta. Sähköinen arkistointi ei ole edennyt tavoitteen mukaisesti.

Jatkamme vuonna 2022 projektin aikana havaittuja jatkokehitystoimia, jotta työntekijöiden hyvinvointi ja tasapuolinen kohtelu ja resurssien tarpeenmukainen käyttö edelleen toteutuu. Vuonna 2022 rekrytoimme työvuorosuunnittelijan, laajennamme sähköisen asiointin toimintatapaa työvuorolistojen ajantasaiseen korjaamiseen, ylläpidämme henkilöstön ja esihenkilöiden koulutusta sekä laajennamme keskitettyä työvuorosuunnittelumallia.

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen

01.01.2021 - 30.09.2021

	Budj 2021	Toteutuma 2021 01-09	Poikkeama summa	Käyttö- %
Vaalijalan kuntayhtymä				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot				
Liiketoiminnan myyntituotot	2.136.530	1.562.207,24	574.322,76	73,1
Korvaukset kunnilta ja kuntayht	62.734.130	54.179.235,14	8.554.894,86	86,4
Muut suoritteiden myyntituotot	26.450	39.679,60	-13.229,60	150,0
Myyntituotot	64.897.110	55.781.121,98	9.115.988,02	86,0
Maksutuotot				
Sosiaalitoimen maksut	2.526.820	2.032.538,48	494.281,52	80,4
Maksutuotot	2.526.820	2.032.538,48	494.281,52	80,4
Tuet ja avustukset	588.440	256.816,87	331.623,13	43,6
Muut toimintatuotot				
Vuokratuotot	1.769.610	1.338.840,09	430.769,91	75,7
Muut toimintatuotot	2.800	18.686,06	-15.886,06	667,4
Muut toimintatuotot	1.772.410	1.357.526,15	414.883,85	76,6
TOIMINTATUOTOT	69.784.780	59.428.003,48	10.356.776,52	85,2
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot				
Maksetut palkat ja palkkiot	-42.561.410	-35.567.639,84	-6.993.770,16	83,6
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-588.510	-936,00	-587.574,00	0,2
Henkilöstökorvaukset, henk.kor	718.980	731.030,67	-12.050,67	101,7
Palkat ja palkkiot	-42.430.940	-34.837.545,17	-7.593.394,83	82,1
Henkilösivukulut				
Hlöstösivukulut	-10.725.960	-8.738.770,56	-1.987.189,44	81,5
Henkilösivukulut	-10.725.960	-8.738.770,56	-1.987.189,44	81,5
Henkilöstökulut	-53.156.900	-43.576.315,73	-9.580.584,27	82,0
Palvelujen ostot				
Asiakaspalvelujen ostot	-310.800	-223.516,09	-87.283,91	71,9
Muiden palvelujen ostot	-6.697.470	-4.684.685,59	-2.012.784,41	69,9
Palvelujen ostot	-7.008.270	-4.908.201,68	-2.100.068,32	70,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-5.201.870	-3.130.343,56	-2.071.526,44	60,2
Varastojen lisäys/vähennys		-0,10	0,10	-100,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5.201.870	-3.130.343,66	-2.071.526,34	60,2
Avustukset				
Avustukset	-247.500	-160.235,54	-87.264,46	64,7
Avustukset yhteisöille	-200		-200,00	
Avustukset	-247.700	-160.235,54	-87.464,46	64,7
Muut toimintakulut				
Vuokrat	-1.758.730	-1.234.733,57	-523.996,43	70,2
Muut toimintakulut	-306.670	-44.734,35	-261.935,65	14,6
Muut toimintakulut	-2.065.400	-1.279.467,92	-785.932,08	61,9
TOIMINTAKULUT	-67.680.140	-53.054.564,53	-14.625.575,47	78,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	2.104.640	6.373.438,95	-4.268.798,95	302,8
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	22.300	7.514,84	14.785,16	33,7
Korkokulut	-154.200	-76.196,30	-78.003,70	49,4
Muut rahoituskulut	-5.000	-249,53	-4.750,47	5,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-136.900	-68.930,99	-67.969,01	50,4
VUOSIKATE	1.967.740	6.304.507,96	-4.336.767,96	320,4
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1.750.320	-1.636.318,20	-114.001,80	93,5

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen

01.01.2021 - 30.09.2021

	Budj 2021	Toteutuma 2021 01-09	Poikkeama summa	Käyttö- %
Poistot ja arvonalentumiset	-1.750.320	-1.636.318,20	-114.001,80	93,5
TILIKAUDEN TULOS	217.420	4.668.189,76	-4.450.769,76	2147,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	217.420	4.668.189,76	-4.450.769,76	2147,1

Talousarvio 2022

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023 - 2024

Yhtymäkokous 24.11.2021

Sisällysluettelo

Sivu

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2022 - 2024	1
Yleishallinto ja sisäiset palvelut.....	10
Nenonpellon yksiköt.....	14
Asiantuntijapalvelut ja poliklinikat	18
Avopalvelut (asuminen, tekeminen, perhehoito).....	22
Peruskoulu	29
Käyttötalous yhteensä.....	33
Tuloslaskelmaosa	34
Rahoitus ja investoinnit	36

Liite 1: Kehyysuunnitelma v. 2022 - 2024

Liite 2: Lausunnot kehyysuunnitelmasta v. 2022 - 2024

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2022 - 2024

Vaalijalan kuntayhtymä muodostaa Savon erityishuoltopiirin. Erityishuoltopiirin alueella on Vaalijalalla kuntien kanssa rinnakkainen erityishuollon järjestämisvastuu. Vaalijalan toimintaa valvoo aluehallintovirasto ja Valvira. Toiminta perustuu lakiin kehitysvammaisten erityishuollosta 23.6.1977/519. Vuosi 2022 on Vaalijalan 115. toimintavuosi.

Suomen julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rakenteiden, ohjauksen ja hallinnon uudistus eli sote-uudistus on ensivaiheessaan hallintorakenteiden ja rahoituksen uudistus. Muutokset palvelutoimintaan tulevat tapahtumaan hallitusti 2020-luvun aikana. Tästä syystä Vaalijala ei odota 1.1.2023 välittömästi tapahtuvan merkittäviä muutoksia tai kriisiä palveluissa tai niiden saatavuudessa.

1 Hallinnon ja lainsäädännön muutoksista

Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden, ohjauksen ja hallinnon uudistus

Sote-uudistus on alkanut 1.7.2021 ja sote-uudistuksen lakien toimeenpano tapahtuu 1.1.2023 alkaen. Hyväksytyn lainsäädännön mukaan Vaalijalan sote-palvelutoiminta toteutuu jatkossa hyvinvointialueilla ja Savon erityishuoltopiiri lakkautetaan. Lähtökohtaisesti Vaalijalan palvelutoiminta ja omaisuus jakaantuu hyvinvointialueille, mutta hyvinvointialueet voivat sopia asioista toisin. Sopimus kirjataan Itä- Keski-Suomen yhteistyöalueen (nykyinen KYS ervan alue) sopimukseen osana sitä.

Vaalijalan kolme päätavoitetta soteuudistuksessa ovat:

- Vaalijalan palvelutoiminta pysyy yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisuuteen kuuluvat kaikki kuntoutuspalvelut ja avohuollon palvelut kaikissa maakunnissa eli Pohjois-Savossa, Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa.
- Vaalijala on brändi ja valtakunnallinen julkinen erityispalvelujen tuottaja, joka osa Etelä-Savon hyvinvointialuetta
- Sateenkaaren erityiskoulun ylläpito jatkuu kuntien yhteistoimintana

Vaalijala osallistuu yhteistyöalueen osaamis- ja tukikeskusverkoston (OT) suunnitteluun, jossa kehitetään lasten ja nuorten vaativimpia palveluja Suomen viidellä yhteistyöalueella. Vaativimilla palveluilla tarkoitetaan niitä harvoin tarvittuja palveluita, jotka edellyttävät vaativinta erityisosaamista ja erikoistumista. Riittävän osaamisen ja taidon ylläpitäminen näiden palveluiden tuottamiseksi edellyttää suurta väestöpohjaa ja palvelujen määrää.

Edellä mainitun OT-valmistelun rinnalla on luotu opetus- ja kulttuuriministeriön VIP-verkosto ja Vaativan erityisen tuen kehittämisryhmä (Vaatu). VIP-verkosto keskittyy ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistamiseen ja Vaatu korjaavien palveluiden tuottamiseen. VIP- ja Vaatutoiminnalla tuetaan varhaiskasvatusta ja kuntien lähikouluja oppilaan opetuksen järjestämiseen liittyvissä asioissa. Sateenkaaren erityiskoulu toimii omalla alueellaan Vaatutoimijana ja konsulttoijana yhdessä sairaalaopetuksen, Valterin ja Valtion koulukodin kanssa.

Kummatkin hankkeet vaikuttavat Vaalijalan palvelutoimintaan, mutta vielä ei ole tiedossa missä laajuudessa.

Kuntakokous

Vaalijalan on järjestänyt viime vuosina kuntakokouksia, joissa kuntien valitsevat edustajat ovat voineet vapaasti kertoa näkemyksiään Vaalijalan toiminnasta ja tulevaisuudesta. Vuoden 2021 kuntakokous järjestettiin lokakuussa ja sen muistio on nähtävissä Vaalijalan nettisivuilla.

Hitaasti uudistuvaa lainsäädäntöä

Päivitetty laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista on vähentämässä maksutuloja noin 45 M€ vuodessa julkisella sektorilla ja parantamassa vastaavasti asiakkaan asemaa. Uudistus astui voimaan 1.7.2021.

Vammaisia koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus (VALAS), jossa on tarkoitus yhdistää vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki uudeksi erityislaiksi. Uudessa vammaispalvelulaissa todettaisiin vammaisten subjektiiviset oikeudet ja luetteloitaisiin muut palvelut, luettelo ei olisi tyhjentävä vaan jättää tilaa palvelujen kehitystyölle. Vaalijala on osallistunut lain valmisteluprosessiin yhteistyössä Kehitysvammaliiton kanssa. Riskinä uudistuksessa on vaativien kuntoutuspalvelujen hajautuminen moneen eri sosiaalihuollon ja terveydenhoidon lakiin kehitysvammalain kumoutuessa. Uudistuksen toteutuminen tapahtunee soteuudistuksen voimaantulon jälkeen. Asiaan liittyy asiakas- ja potilaslain valmistelu, joka sisältäisi mm. kehitysvammalain asiakkaan itsemääräämisoikeutta koskevat säädökset uudistettuna.

Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain yhteensovittaminen tapahtuu lakien käytännön soveltamisen kautta, koska laeissa on samansuuntaisia palveluja. Ensisijaisesti vammaistenkin sosiaalipalvelut tuotetaan sosiaalihuoltolain perusteella.

Kaikkien kansalaisten työelämäosallisuuteen tähtäävä lainsäädäntöuudistus on nimeltään TEOS. Se on sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistamishanke. Uudistuksen tarkoituksena on tukea heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden osallisuutta työelämäänsä. Se tulisi mm. uudistamaan perinteisen työtoiminnan ja korvaamaan sen osittain työelämävalmiuksia edistävällä sosiaalisella kuntoutuksella ja osallisuutta edistävällä sosiaalisella kuntoutuksella. Lain aikataulu on avoin.

Kuntoutuusuudistuksesta on olemassa komitean raportti vuodelta 2017. Kuntoutukseen käytetään Suomessa noin 2 miljardia euroa vuodessa. Kuntoutuksen järjestämisvastuuta ollaan raportin mukaan siirtämässä Kelalta maakunnille, joka on jo osittain käytännössä tapahtunut. Uudistustyöllä voi olla merkittävä vaikutus myös Vaalijalan palvelutoimintaan, mutta sen aikataulu on avoin.

Seuraava suuri lainsäädäntöuudistus koskee yleistä sosiaaliturvaa (sosiaaliturvauudistus), Uudistusta valmistelelee parlamentaarinen komitea. Se aloitti työnsä alkuvuonna 2020, jonka toimikausi päättyy 2027.

Lainsäädäntötyössä on patoutuneita paineita johtuen siitä, että substanssilakien uudistamisaikataulu on ollut kytkettynä soteuudistuksien aikatauluun. Lainsäädäntöuudistuksia on ollut valmistelutilassa useita vuosia. Vaalijalan lähtökohta lainsäädäntöuudistuksiin on erityistä tukea tarvitsevan ihmisen näkökulma ja pyrimme vaikuttamistoiminnallamme turvaamaan heidän palvelunsa unohtamatta uudistusten vaikutuksia julkiseen talouteen.

2 Vaalijalan avopalvelut ovat olennainen osa kokonaisuutta

KEHAS-ohjelman 2010 - 2015 keskiössä oli kehitysvammaisten laitosasumisen purkaminen eli valtakunnallinen asunto-ohjelma kaikille kehitysvammaisille. Asunnoista yli puolet on osoitettu lapsuudencodeistaan ja vanhentuneesta asuntokannasta muuttaville. Ohjelmassa on viime vuosina huomioitu myös muut kehitysvammaisen elämässään tarvitsemat palvelut. Työ jatkui vuoteen 2020 asti ilman erityistä ohjelmaa. Vammaisten asuntohankkeiden rahoitus Valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAssa on kuitenkin vähentynyt.

Vaalijalan asunto-ohjelma keskittyy jatkossa Vaalijalan olemassa olevien asuntokohteiden kunnostukseen ja uusien asumispalveluratkaisujen kehittämiseen mm. digitalisaatiota hyödyntäen.

Vaalijala tuottaa avopalvelutoimintaa 14 kunnassa ja 17 paikkakunnalla. Poliklinikat, Savoset monipalvelukeskukset, päivätoiminta- ja asumisyksiköt toimivat kiinteässä yhteistyössä sijainti-kuntiensa ja asiakkaidensa kanssa. Suunnitelmakauden lopussa asumis- ja perhehoitopaikkojen kokonaismäärä on noin 500 asuntoa. Tekemisen piirissä on noin 500 asiakasta.

Kun mukaan lasketaan poliklinikoiden sekä päivä- ja työtoiminnan palvelut, avohuollon asiakkaiden kokonaismäärä nousee 1 500 henkilöön.

Avopalveluissa toteutetaan kehittämishanketoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, joihin haetaan mm. STM:n ja ESR-rahoitusta. Hankkeet liittyvät mm. erityisryhmien työllistymiseen ja kehitysvamma-alan vetovoimaisuuteen ja osaamisen kehittämiseen.

Tulevaisuuden palvelujen painopisteistä

Vaalijalan avopalvelujen tavoitteet pohjautuvat jo edellisen uudistushankkeen ja KEHAS-ohjelman tavoitteisiin. Tärkein lähtökohta on palvelujen kysyntään vastaaminen. Se on osoittanut, että keskeinen tehtävä Vaalijalle on vastata vaativimpiin asiakastarpeisiin myös avopalveluissa.

Vaalijalan palvelutoiminnan tavoitteena on, että haasteellisten tilanteiden arviointi ja selvittäminen kaikkien asiakasryhmien osalta tapahtuu asiakkaan omassa toimintaympäristössä. Lasten ja nuorten kohdalla se on perhe. Kuntoutustyö tulee aloittaa aikaisemmin ja hoitovastuun pitää olla selvä. Siten voidaan vähentää kuntoutusjaksoja tai ainakin lyhentää kuntoutusjaksojen kestoa ja parantaa niiden vaikuttavuutta. Talouden näkökulmasta kysymys on pitkän aikavälin säästöistä. Resursseja pitää saada siirrettyä korjaavista palveluista ennaltaehkäisevään työhön, mutta ennen sitä painetta korjaaviin palveluihin tulee laskea. Lyhyellä aikavälillä tarvitaan panostusta, joka maksaa itsensä takaisin hyvinvoinnin paranemisena ja kustannussäästöinä ajan kuluessa.

Liikkuvissa kuntoutuspalveluissa konsultoiva työote on keskeistä. Suunnitelmakaudella perhekeskeisen työn osuus tulee kasvamaan ja varhaisen vaikuttamisen asemaa pyritään vahvistamaan kaikin tavoin soteuudistuksen tavoitteiden mukaisesti.

Toimintamalli on ollut Vaalijalan palvelutoiminnan tavoitteena yli viisi vuotta, mutta läpimurron toteutuminen jää hyvinvointialueaikaan. Tulevaisuuden sote-keskuksissa tulee olla suorituskykyiset peruspalvelut, joiden rinnalla tarvitaan riittävät asiantuntijaresurssit. Vaalijalalla on liikkuva erityisosaaminen, joka toimii parhaiten yhteistyöaluetasolla hyödyttäen kaikkia hyvinvointialueita. Osaamisen säilyttäminen ja kehittäminen edellyttävät hyvinvointialuetta suurempaa väestöpohjaa.

3 Osaamis- ja tukikeskus on valtakunnallinen palvelujen tuottaja

Nenonpellon yksiköt ovat keskeinen osa Vaalijalan osaamis- ja tukikeskusta. Erityisryhmien psykososiaalinen kuntoutus, autismiosaaminen sekä monivammaisten kehitysvammaisten opetus- ja kuntoutus tukevat kodeissa ja avoyksiköissä tehtävää työtä.

Sateenkaaren peruskoulun erityisopetus sekä toisen asteen valmentava opetus yhteistyössä oppilaitosten kanssa ovat olennaisia osia kokonaisuudessa.

Kuntoutuspalvelut ovat valtakunnallista toimintaa. Asiakkaiden ja maakuntien tarpeet sekä kysyntä määrittävät toiminnan laajuuden. Palvelujen sisältöä kehitetään ja suunnataan jatkuvasti, tarvittaessa nopeasti. Kuntoutuspalvelujen myynnistä nykyisten jäsenkuntien ulkopuolelle suuntautuu suunnitelmakauden lopussa yli 70 %, tällä hetkellä luku on noin 60 %.

Vuoden 2020 lopussa Nenonpellossa on noin 135 asiakaspaikkaa, jonka lisäksi muualla Piekämäellä on 35 paikkaa. Määrä on pienentynyt 30 paikkaa vuodesta 2017. Uusi kriisiyksikkö valmistuu vuonna 2022 ja täysin yksilölliselle kuntoutukselle hankitaan lisää tilaa. Kapasiteetin ennakoitaan suunnitelmakauden aikana laskevan 10 paikalla.

Laitoksessa asuvaksi määritellään yli 3 kuukautta siellä olleet. Nenonpellon yksiköt eivät tuota uutta laitosasumista vaan toiminta on määräaikaista kuntoutusta. Hyvin pitkään palveluissa olleille iäkkäille asiakkaille asuminen on järjestetty poikkeustapauksissa. Yksittäisten asiakkaiden kohdalla soveltuvien asumisjärjestelyjen osoittaminen on hidastunut vaativien asumispalvelujen niukkuuden vuoksi.

Tahdosta riippumattoman hoidon ja kuntoutuksen tarve on Suomessa kasvanut ja Vaalijala toteuttaa sitä entistä enemmän kuvastaen erityisryhmien pahoinvoinnin lisääntymistä. Kaikki kuntoutus toteutetaan jatkossa viitekehysmallin pohjalta. Kunkin yksikön viitekehukseen koetaan näyttöön perustuvia kuntoutusmenetelmiä, joihin henkilöstö täydennyskoulutetaan.

Kuntoutuksen vaikuttavuutta osoitetaan mm. RAI-ID-järjestelmän avulla. Se on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu vammaispalvelun asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Se on erilainen kuin vanhuspalvelussa käytettävä RAI. Se on otettu käyttöön myös asumispalveluyksiköissä, suunnitelmakauden aikana käyttö kattaa kaikki kuntoutus- ja asumispalvelut.

4 Henkilöstön osaaminen edellyttää jatkuvaa kehittämistä

Suunnitelmakauden alussa Vaalijalassa on noin 930 virkaa ja työsuhdetta. Lisäksi määräaikaissa tehtävissä ja sijaisina toimii noin 350 työsopimussuhteista työntekijää. Suunnitelmakaudella henkilöstön määrä pysyy ennallaan. Henkilöstön keski-ikä on noin 44 vuotta, eniten on kasvattanut osuuttaan ikäryhmä 20-29-vuotiaat. Vaalijalan palveluksesta siirtyy eläkkeelle vuoden 2024 loppuun mennessä yhteensä noin 60 työntekijää, joista suurin osa työskentelee Pieksämäellä. Määrä on ollut viime vuodet vakaa.

Uutta henkilöstöä rekrytoidaan ja uutta osaamista rakennetaan täydennyskoulutuksella ja yhteistyöllä oppilaitosten kanssa. Merkittävin keino on oppisopimukset ja koulutussopimukset, joita on yli 100 ja määrä on lähellä maksimia.

Vaativan palvelutoiminnan hoitaminen edellyttää jatkuvasti henkilöstön aktiivisuutta ja kehitymisvalmiuksia. Vaalijala turvaa riittävät mahdollisuudet täydennyskoulutukseen, työnohjaukseen, työterveyshuoltoon ja muihin henkilöstön osaamista ja jaksamista edistäviin vaikuttaviin toimenpiteisiin. Työkyvyn ylläpitämiseen uusiin keinoihin panostetaan jatkuvasti.

Vaalijala tulee jatkossa edistämään ja jossain määrin tuottamaan alan soveltava tutkimusta. Mielenkiintomme on mm. kuntoutusmenetelmissä ja henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa tullaan tekemään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Syksystä 2021 alkaen panostus tki-toimintaan tulee kasvamaan.

Vaalijalan toiminta-alueen yleinen elinvoimaisuus on asia, jota pitää tukea niillä keinoilla, mitä Vaalijalan käytävissä on. Se on pitkälti yhteistyötä muiden työnantajien kanssa.

5 Vaalijalan talous tasapainossa

Vaalijalan toimintakulut ovat suunnitelmakauden alussa noin 73,7 M€. Käyttötalousmenoja lisäävät lähinnä kasvavat avopalvelut. Henkilöstömenojen osuus on 79 prosenttia toimintakuluista.

Tasapainoisen talouden ylläpitäminen edellyttää ylijäämäistä vuositulosta, sen vaatimus on kustannustehokas toiminta ja palvelujen joustava hinnoittelu. Ensi vuoden palkkamenojen nousua ei voida vielä arvioida, koska uusi KVTES vielä avoin. Vuoden 2022 budjetti on laadittu 1,5 %:n palkkojen korotus huomioiden. Lisäksi on huomioitu palvelutoiminnan kasvu. Vuoden 2022 suoritehinnasto on jo hyväksytty hallituksessa syyskuussa. Laitoskuntoutuksen suoritehintojen muutos laskee tulokertymää arviolta 500000 euroa. Budjetin tulot on laskettu suoritehintojen mukaisesti ja menot ovat sopeutettu tuloihin. Nettobudjetointi edellyttää tilikauden aikana menojen leikkauksia, mikäli tulot eivät toteudu ennakoidusti.

Kuntasektori maksaa yli 80 prosenttia Vaalijalan menoista. Asiakasmaksujen osuus tulokertymästä on 3,4 %. Jäsenkuntien näkökulmasta on huomattava, että ulkokuntien palvelutoiminnan ostot ovat noin 26 M€ vuonna 2021. Valtakunnallinen toiminta vahvistaa toimintayksikköjen työssäkäyntialueen taloutta ja työllisyyttä.

Asuntojen rakentaminen ja hankinta on edelleen määrällisesti lähivuosien merkittävä kasvusuunta. Uudishankkeissa pyritään käyttämään ARAn rahoitusta, muuten suositaan tilojen vuokraamista. Toiminta perustuu todettuun kysyntään.

Asumispalveluissa asuntojen aiheuttamat pääomamenot ja käyttömenot katetaan perittävillä vuokrilla. Kirjanpidossa palvelutoiminta ja rakennusten talous on eriytetty. Tulevina vuosina joudutaan peruskorjaamaan tai uusimaan vanhinta asuntokantaa, joka rahoitetaan vuokratuloista. Kysyntää Vaalijalan uusille monimuotoisille asumispalveluille olisi olemassa, mutta sote-uudistuksen odotus jäädyttänyt hankkeita. Kiinteistöleasing rahoitustapana soveltuu uudisrakentamisessa, jos ARA-rahoitus kohteeseen ei ole tarkoituksenmukaista.

Nenonpellon rakennuskannan peruskorjaukset rahoitetaan tulorahoituksella. Korjausinvestointeja tehdään siinä määrin, kun tiloja kuntoutustoimintaan pitkällä aikavälillä tarvitaan. Perusopetustilat on vuokrattu. Kuntoutustoiminnan uudisrakentaminen on vaihtoehto silloin, kun peruskorjaamalla ei ole saavutettavissa tarkoituksenmukaisia tiloja ja tällöin rahoitusmuotona voi olla myös kiinteistöleasing. Avopalvelujen palvelutilojen hankinnassa suositaan vuokrausta, mutta uudisrakentaminen on myös mahdollista.

Merkittävimmät muut investoinnit liittyvät ICT-hankintoihin.

Vuosi-investointien bruttomäärä on 5 miljoonan euron tasolla. Jäsenkunnilta ei kanneta erikseen maksusuuksia investointeihin.

Talousarvion sitovuus

Vaalijalan kuntayhtymän talousarvio on yhtymäkokoukseen nähden sitova tehtäväalueiden nettosummien tasolla ja hallitukseen nähden sitova tulosalueiden nettosummien tasolla.

6 Vaalijalan palvelutoiminnan merkittävimmät riskit

Pitkän aikavälin merkittävin riski on ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön vaikeutuva rekrytointi Itä-Suomessa. Asia koskee kaikkia henkilöstöryhmiä. Digitalisaatio voi jossain määrin auttaa, mutta vaativien palvelujen tuottaminen on aina työvaltaista. Riskiä torjutaan omalla aktiivisella täydennyskoulutuksella ja tutkintoperusteisen koulutuksen järjestämisellä oppilaitosten kanssa, unohtamatta alueiden elinvoimaisuuden tukemista.

Vaalijalan palvelutoiminnan perusriski on palvelujen järjestäjätahon eli kuntasektorin ja myöhemmin hyvinvointialueiden heikko taloudellinen kantokyky. Nykyinen tilanne luo suuret odotukset soteuudistukselle, joka olennaisesti muuttaa asetelmaa, mutta ei varmista rahoitusta. Sote-kustannukset ovat kasvussa vanhenevasta väestörakenteesta johtuen.

Kolmas palvelutoimintaan liittyvä riski liittyy maineeseen. Vakavat tai toistuvat epäonnistumiset vaativassa palvelutoiminnassa voivat johtaa nopeasti organisaation tilanteeseen, jossa sillä ei enää ole toimintaedellytyksiä. Vaalijalan sertifioidun laatujohtajajärjestelmän avulla prosesseja kehitetään siten, että riskit hallitaan. Vaalijalan täytyy ylläpitää laatua tuottamisissaan palveluissa.

7 Kannanotot kysymyksiin kehysuunnitelmaluonnoksesta

Lausunnonantajia pyydettiin ottamaan kantaa koko kehysuunnitelmaan ja sen lisäksi seuraaviin erilliskysymyksiin:

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveyspalveluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?
2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspalvelujen ja Vaalijalan erityispalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?
3. Vaalijalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä Vaalijala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

Saapuneet lausunnot				
Etelä-Savon maakunta	Pohjois-Savon maakunta	Keski-Suomen maakunta	Etelä-Karjalan maakunta	Yhteensä
11	18	3	1	33

Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveyspalveluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?	
Etelä-Savo - Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Puumala, ESSOTE: Ensisijainen tavoite kehittää erityisosaamista esim. kehitysvammaisten ja vammaisten lasten ja nuorten vaativa sijaishuolto. Rikoksen tehneen kehitysvammaisen tai vammaisen henkilön erityishuollon järjestäminen. Vaativien autististen erityislasten ja –nuorten arviointi ja kuntoutusjaksot. Avopalvelu ja kuntouttavassa työtoiminnassa työskentelevien työkyvyn arviointiin osallistuminen vaativissa eläkeselvittelyissä. Perhekeskeisen työn osuuden kasvattaminen - Joroinen: Yhteinen lausunto Varkauden kanssa - Pieksämäki: Tuomitsematta jätettyjen rikoksen tehneiden kehitysvammaisten tai vammaisten henkilöiden erityishuollon järjestäminen. Vaativien autismikirjon lasten ja nuorten arviointi ja kuntoutus. Perhekeskeisen työn osuuden kasvattaminen. - Rantasalmi: Keskittyminen vaativimpien palveluiden tuottamiseen kustannustehokkaasti. - SOSTERI: Nykyisen palvelukokonaisuuden säilyttäminen ja palveluiden myyminen sopimusteitse muille hyvinvointialueille.	
Pohjois-Savo - Vesanto, Kaavi, Tervo, Ylä-Savon sote kuntayhtymä, Iisalmi, Tuusniemi, Suonenjoki, Keitele, Rautalampi, Rautavaara, Leppävirta, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Lapinlahti, Kuopio, Varkaus, Vierevä: Hyvinvointialueiden kanssa järjestettävät palvelut kehitysvammapsykiatrisen hoidon, rikosseuraamusten piiriin joutuneiden kehitysvammaisten ja FASD-oireyhtymästä kärsivien lasten sekä erityisen vaikeasti kehitysvammaisten lasten tutkimus ja hoito - Pielavesi: Ei ota kantaa	
Keski-Suomi - Jyväskylä: Palvelujen tarve säilyy muutoksesta huolimatta. Psykiatristen palvelujen saatavuus on haaste → osaamista ja saatavuutta tulee kehittää tulevaisuudessa. - Laukaa: Hyvinvointialueiden kanssa järjestettävät palvelut kehitysvammapsykiatrisen hoidon, rikosseuraamusten piiriin joutuneiden kehitysvammaisten ja FASD-oireyhtymästä kärsivien lasten sekä erityisen vaikeasti kehitysvammaisten lasten tutkimus ja hoito - Wiitaunioni (Pihtipudas ja Viitasaari): Palvelua kehitysvammaisen henkilön mielenterveydellisiin haasteisiin. Kuntoutuspalvelua olisi hyvä kehittää jalkautuviksi palveluiksi. Kotiin annettava palveluasumista.	
Etelä-Karjalan maakunta - Eksote: Rikoksesta tuomitsematta jätettyjen kehitysvammaisten henkilöiden kuntoutus. Psykososiaalinen kuntoutus ja hoito. Konsultaatiopalvelut. Autismikirjon asiakkaiden hoito.	

Millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspalvelujen ja Vaalijalan erityispalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?	
Etelä-Savo	- Hirvensalmi, Juva: parempaa yhteistyötä Essoten ja Vaalijalan kesken. Vaalijalan nykyiset resurssit integroidaan valmisteluvaiheessa osaksi hyvinvointialueen palveluja estäen päällekkäisten toimintojen muodostumisen - Joroinen: Yhteinen lausunto Varkauden kanssa - Kangasniemi, ESSOTE, Puumala: ICT-investoinneissa tulee huomioida jouheva tiedonsiirto hyvinvointialueen ja Vaalijalan tietojärjestelmien välillä. Yhteiset koulutukset ja yhteisiä kokonaisuuksia palvelupolkua - Mikkeli: Konsulttiapu - Pieksämäki, ESSOTE, Puumala: Ennaltaehkäisevien palvelujen käyttö lisääntyy, kun erityisosaamisen hyödyntäminen ja tiedonsiirto on saumatonta ja jatkuvaa. Palvelukokonaisuuden tulisi olla yhtenäinen, ettei asiakkaalle näy erillisiä perus –ja erityispalveluja, vaan hänelle on käytössään sopivat palvelut tuottajasta huolimatta. Liikkuvat kuntoutuspalvelut nykyistä kiinteämmäksi osaksi asiakkaan palvelukokonaisuutta. - Puumala&ESSOTE: Vaalijalan tuottamat palvelut tulee olla entistä enemmän terveydenhuoltolain mukaisia palveluja. Selkeät palvelukokonaisuudet ja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota valtakunnan linjausten mukaisesti. - Rantasalmi: Konsultaation ja etäpalvelujen lisääminen. - SOSTERI: Vaalijalan palvelujen käyttö riippuu miten hyvinvointialueet pystyvät itse järjestämään omat palvelut kysyntään nähden ja miten paljon Vaalijalan erityispalveluja tarvitaan.
Pohjois-Savo	- Vesanto, Kaavi, Tervo, Ylä-Savon sote kuntayhtymä, Iisalmi, Tuusniemi, Suonenjoki, Keitele, Rautalampi, Rautavaara, Leppävirta, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Lapinlahti, Kuopio, Varkaus, Viereämä, Pielavesi: Hyvinvointialueelle siirryttäessä palvelujen kehittäminen ja sovittaminen yhteen katkeamattomiksi palveluketjuiksi ja kokonaisuuksiksi, jottei siirtymävaiheen asiakkaat jää ilman palveluja
Keski-Suomi	- Jyväskylä: Liikkuvan tuen palveluja tulisi lisätä. Koteihin annettavilla erityispalveluilla voitaisiin ennaltaehkäistä laitostuntoutusjaksoja. Tukea tulisi antaa myös asiakkaan päivätoimintaan ja kouluun. - Laukaa: Hyvinvointialueelle siirryttäessä palvelujen kehittäminen ja sovittaminen yhteen katkeamattomiksi palveluketjuiksi ja kokonaisuuksiksi, jottei siirtymävaiheen asiakkaat jää ilman palveluja - Wiitaunioni (Pihtipudas ja Viitasaari): Vaalijalan tulevan liikelaitoksen päätöksentekoon olisi hyvä olla mahdollista osallistua niistäkin maakunnista, joille Vaalijala tulisi toimintaa tuottamaan.
Etelä-Karjalan maakunta	- Eksote: Linkitys VIP-verkostoon.

Vaalijalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä Vaalijala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?	
Etelä-Savo	- Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi: Tiiviimpi yhteistyö perusopetuksen järjestäjien kanssa, vahva oppilaitosyhteistyö ja tarvittavan koulutuksen saaminen Etelä-Savon alueella, mikä mahdollistaa riittävän ja osaavan henkilöstön - Joroinen: Yhteinen lausunto Varkauden kanssa - Mikkeli: Konsultointi kunnille matalalla kynnyksellä. Ennaltaehkäisevään työhön panostaminen hyvinvointialueella. - Pieksämäki: Konsultointi ja koulutuksen antaminen opetusmenetelmistä, moniammatillisen yhteistyön tehostamisesta, oppilasarviointista oppilaiden kohtaamisesta jne. - ESSOTE: Vaalijalan kv-ohjaajien jalkauttaminen kouluille tukihenkilöiksi tai avustajiksi. Konsultaatio. - Puumala: Konsultaatiota - Rantasalmi: Konsultaatioapu ja kattavampien koulutusten järjestäminen lapsen lähikoulun henkilökunnalle. - SOSTERI: -

Pohjois-Savo - Vesanto, Kaavi, Tervo, Ylä-Savon sote kuntayhtymä, Iisalmi, Tuusniemi, Suonenjoki, Keitele, Rautalampi, Rautavaara, Leppävirta, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Lapinlahti, Kuopio, Varkaus, Vierevä, Pielavesi: Millaista yhteistyötä Vaalijala esittää lähiopetuksen järjestämiseksi?
Keski-Suomi - Jyväskylä: - - Laukaa: - - Wiitaunioni (Pihtipudas ja Viitasaari): Jalkautuva palvelu omaan ympäristöön ja omiin kouluihin olisi tarvittaessa suotavaa.
Etelä-Karjalan maakunta - Eksote: Konsultaatiota, tarvittaessa myös jalkautuen kouluille.

Kannanotot kehysuunnitelmaan
Etelä-Savo - Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi: Kiinteistöinvestoinneissa otettava huomioon kustannusvaikutus hyvinvointialueille. Investointien suunnittelu ja toteutus hyvinvointialueelle siirtyvien toimijoiden kanssa, ettei epätarkoituksenmukaisia investointeja tule. Investointien tulee vahvistaa Vaalijalan ydinosaamista. Lähipalveluiden turvaaminen jatkossakin paremmalla yhteistyöllä Essoten ja Vaalijalan kesken. Tärkeää ettei alijäämiä synny ja kustannuskasvu kuriin - Joroinen: Yhteinen lausunto Varkauden kanssa - Mikkeli: Palveluhinnoittelu maltillista, ettei kuntayhtymälle synny ylijäämää. Kiinteistöjen siirtyessä hyvinvointialueelle tulisi huomioida niiden käyttö osana hyvinvointialueen palvelutuotantoa ja olla pidättyväinen uudisrakentamisen suhteen. - Pieksämäki, Puumala, ESSOTE: Kiinteistöinvestointien tulee tukea Vaalijalan ydinosaamista. Palvelujen hinnoittelussa yksikköhinnan muutoksien tulisi perustua asiakkaan palvelutarpeen muutoksiin eikä palvelujen tuottamistavan muutokseen.
Pohjois-Savo - Vesanto, Kaavi, Tervo, Ylä-Savon sote kuntayhtymä, Iisalmi, Tuusniemi, Suonenjoki, Keitele, Rautalampi, Rautavaara, Leppävirta, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Lapinlahti, Kuopio, Varkaus, Vierevä: Tulevaisuudessa vastattava vaativimpiin asiakastarpeisiin myös avopalveluissa. Asiakkaan tilanteen arviointi hänen omassa toimintaympäristössään. Perhekeskeisen työn osuuden kasvattaminen. Liikkuvissa kuntoutuspalveluissa konsultoiva työote on keskeistä. Vaalijalan tulee huomioida palvelutoiminnan suunnitelmassaan vammaispalvelukeskus-alatyöryhmän esitykset. - Pielavesi: Hyvinvointialueille siirryttäessä vammaisella henkilöllä tulee olla oikeus jatkaa asumista asumispalveluyksikössä, jossa hän on ennen uudistuksen voimaantuloa asunut.
Keski-Suomi - Wiitaunioni (Pihtipudas ja Viitasaari): -
Etelä-Karjalan maakunta - Eksote: Kokonaisuus huomioiden voidaan todeta, että Vaalijalan kehysuunnitelma ja soteuudistusarvio ovat oikeansuuntaiset ja tämän suunnitelman kautta tärkeää valtakunnallista erityisosaamista pystytään säilyttämään ja vahvistamaan.

Kannanotto soteuudistusarvioon
Etelä-Karjalan maakunta - Eksote: Kokonaisuus huomioiden voidaan todeta, että Vaalijalan kehysuunnitelma ja soteuudistusarvio ovat oikeansuuntaiset ja tämän suunnitelman kautta tärkeää valtakunnallista erityisosaamista pystytään säilyttämään ja vahvistamaan.
Pohjois-Savo - Yhteenvedon vammaisten palvelujen järjestämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen yhteydessä pidetään hyvänä sitä, että laajemmalle väestöpohjalle kootut sosiaali- ja ter-

veydenhuollonpalvelut mahdollistavat nykyistä paremmin erilaisten erityispalvelujen, kuten kehitysvammaisten erityishuolto ja muut vammaispalvelut, yhdenvertaisen saatavuuden sekä kehittämissuunnitelman. Uudistamisessa tulee turvata riittävät resurssit ja vahva valvonta. Keskeistä on asiakkaiden todellisen yhdenvertaisuuden, oikeuksien ja turvallisuuden toteutuminen.

Kokonaisuutena arvioiden kuntien lausunnot olivat varovaisia ja vastuuta kannanotoissa siirrettiin jo tuleville hyvinvointialueille ja niiden valmistelulle.

Pohjois-Savosta tuli kuntien yhteiskysymys. STM:n tekemässä selvityksessä (STM raportteja ja muistioita 42/2018) selvityshenkilöiden ehdotuksena on, että perusopetus järjestetään lähikouluperiaatteella. Millä tavalla Vaalijala on reagoinut STM:n selvityksen mukaiseen ehdotukseen perusopetuksen järjestämisestä lähiopetuksena ja millaista yhteistyötä Vaalijala esittää opetuksen ratkaisemiseksi?

Sateenkaaren erityiskoulun oppilaaksi ohjaututaan lähikunnista, mikäli omassa kunnassa ei ole osoittanut oppilaalle hänen tarpeitaan vastaavaa koulupaikkaa. Tällöin oppilaat käyvät päivittäin koulua kotoa käsin. Useille heistä koulun antama tuki riittää kuntouttavaksi toiminnaksi arjessa. Toisen osan oppilaista muodostaa ne lapset ja nuoret, jotka ovat tulleet Vaalijalaan laaja-alaiseen kuntoutukseen. Tällöin heidän koulunkäyntinsä järjestetään kuntoutuksen aikana Sateenkaaren koulussa. Vaalijalaan kuntoutukseen tulevista lapsista ja nuorista kukaan ei tule kuntoutukseen vain kouluun liittyvien haasteiden vuoksi. Kuntoutukseen ohjautumisen syinä ovat laaja-alaiset haasteet niin oppilaan lähiympäristössä kuin koulunkäynnissä. Kaikki Sateenkaaren koulun oppilaat tulevat koulun oppilaiksi määrääjäksi ja heti lähikoulupaikan mahdollistuttua, he siirtyvät takaisin omaan lähikouluunsa.

Sateenkaaren erityiskoulu tukee lähikouluperiaatetta ja pyrkii toiminnassaan ”saattaen vaihtaan” periaatteella kotiuttamaan oppilaita omiin lähikouluihinsa, kun heidän vointinsa sen sallii. On kuitenkin huomioitava, että usein esimerkiksi vaikeimmin kehitysvammaiselle lapselle ei ole mahdollista järjestää vertaisryhmää pieneen kuntaan, koska vastaavia tarpeita omaavia muita lapsia ei ole. Myös osaavaa henkilöstöä voi olla haastava löytää. Tällöin on hyvä pohtia, olisiko lapsen edun mukaista kuitenkin käydä koulua omassa vertaisryhmässään ja saada koulunkäyntinsä sitä tukea, mitä hänen tarpeensa edellyttävät. Usein myös perheet/huoltajat kaipaavat kasvatustyölleen tukea muilta vanhemmilta. Tällöin tämä ratkaisu tukee koko perhettä.

Sateenkaaren erityiskoulu haluaa toiminnallaan tukea kuntien perusopetusta. Koulu tarjoaa konsultatiivisia opetuksen ja ohjauksen palveluita kaikkiin kuntiin. Kunnat voivat pyytää Sateenkaaren koulun konsultatiivista työtä tekeviä opettajia käymään kunnissa oppilasasioissa tai opetuksen järjestämiseen liittyvissä asioissa. Koululla on vahva osaaminen haastavasti käyttäytyvien oppilaiden kohtaamiseen, vaihtoehtoisin kommunikaatiomenetelmiin, opetuksen strukturointiin, tunnetaitojen opettamiseen, sosiaalisiin ja vuorovaikutustaitojen opettamiseen, aistisäätelyn pulmiin sekä muihin pedagogisiin ratkaisuihin. Konsultaatioissa voidaan keskittyä vain yhden oppilaan asiaan case-tyyppisesti tai konsultaatiota voidaan antaa koko työyhteisölle. Konsultaatio sisältää yleensä käynnin oppilaan koululla ja tutustumisen sekä oppilaaseen että häntä ohjaavaan henkilöstöön. Jatkossa konsultaatiota voidaan tehdä myös etänä. Konsultaation tavoitteena on auttaa löytämään oppilaille sellaiset opetukseen liittyvät ratkaisut, mitkä mahdollistavat hänen koulunkäyntinsä lähikoulussa.

Kooste lausunnoista on talous- ja toimintasuunnitelman liitteenä 2.

Vaalijalan tulokortti 2022, Kuntayhtymätaso

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Asiakas	Asiakkaan kuntoutusprosessin vaikuttavuuden mitattuuden ja avopalveluissa asiakkaan hyvinvoinnin mitattuuden edistäminen	Asiakkaan elämänlaatua/kuntoutusta kuvaavat mittarit säännöllisessä käytössä	Käytössä olevien mittarien säännöllinen tarkastelu suhteessa tavoitteisiin. Edellyttää mittaustulosten syvällisempää tulkintaa	Seurantapiste 31.5. ja 31.12.	Kuntoutuksen johtaja ja avopalveluiden johtaja
Talous	Vuosikate kattaa poistot ja lainojen lyhennykset. Maksuvalmiuden ylläpito ja miinuskoron välttäminen	Vuosikatteen seuranta, tuotot miinus kulut, vuosikateprosentti 101 Kassavarojen riittävyys 15 päivää, ylijäämän turvallinen lyhytaikainen sijoittaminen	Tuottojen kertymisen seuranta ja menojen arviointi kuukausittain Kassavarat lyhyen koron rahastoon, siten että negatiivinen korko vältetään.	Seurantapiste 31.5. ja 31.12., operatiivinen seuranta kuukausittain.	Kuntayhtymän johtaja ja talouspäälikkö
Prosessi	Palveluprosessien arviointi ja täydentäminen Palveluihin pääsyn vasteaikojen hallinta ja valtakunnallinen palvelu.	VISO:oon kuvattu keskeiset alaprosessit joka sektorilta ajanmukaisina Vasteaikojen seuranta ja raportointi, nopea reagointi palvelupyyntöihin.	Alaprosessien kuvausten laatiminen sektoreilla ja palvelukuvausten ylläpidon varmistaminen Lähetteiden käsittelyajan lyhentäminen, varautumisen ylläpito	Seurantapiste 31.5. ja 31.12. Seurantapiste 31.5. ja 31.12.	Henkilöstöpäälikkö Kuntoutuksen johtaja ja johtava lääkäri
Henkilöstö	Henkilöstön pysyvyyden parantaminen ja rekrytointien onnistuminen Hyvän työilmapiiirin varmistaminen (henkilöstötutkimus pohjatietona)	Henkilöstön vaihtuvuus ja hakijamäärät Henkilöstötutkimukseen perustuvien toimenpiteiden läpivienti	Lisää keinoja henkilöstön vaihtuvuuden pienentämiseksi ja rekrytointiin Kehittämistyötä sektoreilla ja yksiköissä ja niiden seuranta	Seurantapiste 31.5. ja 31.12. Seurantapiste 31.5. ja 31.12.	Henkilöstöpäälikkö ja kuntayhtymän johtaja Koko johtoryhmä
Sidosryhmät	Sote-uudistuksen valmistelu hyvinvointi- ja yhteistyöalueilla Sateenkaaren koulun toiminnan jatkuvuuden turvaaminen	Osallisuusaktiivisuus ja palvelujen varmistaminen Perusopetuksen järjestämisluvan säilymisen varmistaminen	Soteuudistuksen valmisteluun osallistuminen useassa maakunnassa Neuvottelut ratkaisusta sidosryhmien kanssa	Seurantapiste 31.5. ja 31.12. Seurantapiste 31.5. ja 31.12.	Kuntayhtymän johtaja ja muu johtoryhmä Kuntayhtymän johtaja ja rehtori

Yleishallinto ja sisäiset palvelut

Yleishallinto ja sisäiset palvelut koostuvat seuraavista toiminnoista: tilintarkastus ja tarkastuslautakunta, yhtymähallitus, täydennyskoulutus ja laatutyö, talouspalvelut, kiinteistöpalvelut, ateriapalvelut ja materiaaliopalvelut. Vaalijalan kuntayhtymän tukipalveluihin kuuluvat ravitsemus-, kiinteistö-, puhtaanapito-, talous-, henkilöstö-, ICT- ja materiaaliopalvelut sekä koulutuskeskus Myötätuuli.

Ravitsemuspalveluissa työskentelee 13 ravitsemishuoltajaa, ravitsemisesimies sekä ravitsemispäällikkö. He valmistavat päivittäin noin 320 lounasta ja 220 päivällistä osaamis- ja tukikeskuksen yksiköihin, Sateenkaaren koululle, Pieksämäen avohuollon yksiköihin sekä Nenonpellossa sijaitsevaan ruokasaliin, jossa ruokailee osa henkilökuntaa ja kuntoutujia. Ruokalassa tarjoillaan arkisin n. 120 lounasta. Ruokaa tehdään myös viikonloppuisin. Oppilas- ja palvelukodit tekevät itse aamu-, ilta- ja mahdolliset välipalat asiakkailleen. Tuotantotilat uudistetaan vuodenvaihteessa 2021-22.

Kiinteistöpalveluissa työskentelee kiinteistöpäällikön alaisuudessa huoltomestari, kiinteistötyönjohtaja sekä 8 kiinteistöhoitajaa ja rakennustyöntekijä. Kiinteistöhoitajissa on eri rakennusalojen ammattilaisia, kuten sähkö- ja LVI-asentajia. Työnkuvaan kuuluu erilaiset huoltotoimipiteet kiinteistöissä, lumityöt talvella sekä pienet peruskorjaukset. Kiinteistöpalvelut toteuttavat myös valvontaa ja päivystystä osaamis- ja tukikeskuksen alueella. Uudisrakentamisesta vastaa ulkopuolinen taho. Kiinteistöpäällikkö toimii siinä rakennuttajan ominaisuudessa. Avopalveluiden kiinteistöjen ylläpidosta vastaa isännöitsijä yhdessä kiinteistöpäällikön kanssa.

Puhtaanapitopalveluissa työskentelee siivoustyönjohtajan lisäksi siivoustyönohjaaja sekä 21 vakituista, joista 4 osa-aikaisia ja 7 määräaikaista laitoshuoltajaa osaamis- ja tukikeskuksen alueella. Jokaisella laitoshuoltajalla on oma vastuualueensa. Avopalveluiden yksiköt ovat järjestäneet puhtaanapitopalvelunsa omalla henkilöstöllään. Puhtaanapitopalvelut huolehtivat osaamis- ja tukikeskuksen ylläpito, perus- sekä määräaikaista siivouksista. Materiaaliopalveluissa työskentelee varastonhoitaja, jonka vastuulla on myös erilaiset hankintoihin liittyvät asiat.

Monetra Pohjois-Savo Oy hoitaa palkka-, kirjanpito- ja laskutuspalveluja osittain. Vaalijalassa työskentelee tämän lisäksi talous- ja henkilöstöpäälliköiden lisäksi 7 henkilöä. Lisäksi talouspalveluissa työskentelee arkistonhoitaja, hallinnonsihteeri, rekrytointisihteeri, työkykykoordinaattori, työvuorosunnittelija sekä 3 sovellusasiantuntijaa.

ICT-palveluissa työskentelee 3 ICT-asiantuntijaa sekä yksi IT-tukihenkilö. ICT-palveluissa tuotetaan palveluja koko Vaalijalan alueelle.

Koulutuskeskus Myötätuuli tuottaa henkilöstölle täydennyskoulutusta sekä myy koulutuspalveluja ulkopuolelle. Koulutuskeskus Myötätuudessa työskentelevät toimistosihteeri ja kaksi kouluttajaa.

Tukipalveluiden kautta hoidetaan myös laatujärjestelmä, jonka päävastuullisena henkilönä toimii henkilöstöpäällikkö ja sektoreilla palvelupäälliköt. Vaalijalassa on noin 30 sisäistä auditointia, jotka auditoivat suunnitellun ohjelman mukaisesti jokaisen yksikön kolmen vuoden välein.

Vaalijalan tulokortti 2022, Yleishallinto ja sisäiset palvelut

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Asiakas	Tuottaa laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut talous- ja henkilöstö-, kiinteistö-, ateria- ja puhtaanapitopalveluissa sekä ICT palveluissa ja Myötätuulen koulutuskeskussa.	Kirjanpidon ajantasaisuus Työntekijä saa palkkansa suunnitellun aikataulun mukaan Arviointiin perustuva asiakaspalaute Kiinteistöjen kuntoraportit, kohteiden ja ajoneuvojen käyttöpäiväkirjat koulutuskorvaukset	Asiakaspalautejärjestelmä Qpro Yksittäisen työntekijän osaamisen laajentaminen (työntekijäpoolit) Tiketöintipalvelun seuranta ICT-palveluissa (vasteajat) sisäiset ja ulkoiset koulutukset	jatkuvaa	kuntayhtymän johtaja ja tukipalvelujen päällikötaso
Talous	Menot katetaan sisäisillä tuotoilla. Sisäiset hinnat vastaavat todellisia kustannuksia. Normaali työaika riittää työtehtäviin. Talouden seurannan ajantasaisuus	Tuotot ja kulut ovat yhtä suuret, tavoitteena 0-tulos. Ylitöistä aiheutuvat kustannukset ja niiden seuranta. Talousraportit	Talousraporttien seuranta Töiden jakaminen ja priorisointi	Jatkuvaa	kuntayhtymän johtaja ja tukipalvelujen päällikötaso
Prosessi	Valmistaudutaan hyvinvointialueelle siirtymiseen	tiedonsiirron ajantasaisuus	Suunnitelmallinen tietojen siirto Ajantasainen tiedottaminen valmistelusta henkilöstölle	Vuoden 2022 aikana	kuntayhtymän johtaja ja tukipalvelujen päällikötaso
Henkilöstö	Henkilöstön ajan tasalla pitäminen työhön liittyvistä muutoksista Henkilöstön moniosaajuus Työhön motivoitunut henkilöstö Työntekijät säilyvät työkykyisinä muutoksessa	Asiakaspalaute Sairauslomien määrä Henkilöstötutkimuksen tulokset	Tiimipalaverit Kehityskeskustelut Tiimin kehittämispäivät Ammattiin liittyvät koulutuspäivät / messutapahtumat	Kuukausittain 1 x vuosi vähintään 1 x vuodessa	kuntayhtymän johtaja ja tukipalvelujen päällikötaso
Sidosryhmät	Laadukkaiden palveluiden tuottaminen Vaalijalan muulle henkilöstölle sekä muille sidosryhmille	Asiakaspalaute Laskutuksen oikeellisuus Reklamaatioiden määrä/vuosi	Yhteistyö sidosryhmien kanssa Seurantapalaverit	Jatkuvaa toimintaa	kuntayhtymän johtaja ja tukipalvelujen päällikötaso

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tehtävä

Palvelutoiminnan yhteiset

(yleisjohto, tutkimus- ja kehittämistoiminta, hengellinen toiminta, Kaijärven leirikeskus, vanhempainneuvosto)

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Muut myyntituotot	129 402	136 750	34 700			-74,6
Myyntituotot(sisäiset)	296 137	275 520	297 760			8,1
Tuet ja avustukset	149 606	214 990	161 530			-24,9
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT	575 145	627 260	493 990	590 000	600 000	-21,2
Palkat ja palkkiot	-698 711	-697 910	-678 520			-2,8
Henkilösivukulut	-173 877	-170 680	-168 190			-1,5
Palvelujen ostot	-157 259	-313 080	-506 940			61,9
Palvelujen ostot(sisäiset)	-135 843	-167 560	-113 970			-32,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 920	-41 860	-33 060			-21,0
Avustukset	-174	-900	-600			-33,3
Muut toimintakulut	-10 284	-20 180	-15 560			-22,9
Sisäiset vuokrat	-83 416	-91 150	-81 050			-11,1
TOIMINTAKULUT	-1 277 484	-1 503 320	-1 597 890	-1 300 000	-1 290 000	6,3
NETTO	-702 339	-876 060	-1 103 900	-710 000	-690 000	26,0
Suunnitelmapoistot	-4					
Kertaluontoiset poistot						
Rahastojen muutos						
Varausten muutos						
TILIKAUDEN TULOS	-702 343	-876 060	-1 103 900	-710 000	-690 000	26,0

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tehtävä

Yleishallinto ja sisäiset palvelut

	Tilinp. 2020	Ed.budj. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Myyntituotot	558 634	499 100	118 400			-76,3
Sisäiset liiketoim. myyntituotot			73 200			100,0
Myyntituotot (sisäiset)	5 532 787	5 084 210	6 065 030			19,3
Tuet ja avustukset	247 875	339 200	307 400			-9,4
Muut toimintatuotot	15 170	9 200	9 200			0,0
Sisäiset vuokrat	1 669 375	1 973 530	1 758 030			-10,9
TOIMINTATUOTOT	8 023 841	7 905 240	8 331 260	7 900 000	7 850 000	5,4
Palkat ja palkkiot	-2 637 243	-2 551 790	-2 977 720			16,7
Henkilösivukulut	-672 305	-634 210	-746 390			17,7
Palvelujen ostot	-2 137 429	-2 493 110	-3 063 520			22,9
Palvelujen ostot (sisäiset)	-321 220	-395 350	-340 740			-13,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 576 790	-1 583 530	-1 523 520			-3,8
Muut toimintakulut	-373 106	-400 430	-167 000			-58,3
Sisäiset vuokrat	-206 092	-204 370	-196 950			-3,6
TOIMINTAKULUT	-7 924 185	-8 262 790	-9 015 840	-8 200 000	-8 100 000	9,1
NETTO	99 657	-357 550	-684 580	-300 000	-250 000	91,5
VUOSIKATE	99 657	-357 550	-684 580	-300 000	-250 000	91,5
Suunnitelmapoistot	-1 014 463	-936 240	-1 169 380	-890 000	-860 000	24,9
Kertaluonteiset poistot	-235 693					
Rahastojen muutos						
TILIKAUDEN TULOS	-1 150 499	-1 293 790	-1 853 960	-1 190 000	-1 110 000	43,3
Poistoeron muutos	-2 249 182					
Varausten muutos	2 449 879					
TILIKAUD. YLI-/ALIJÄÄMÄ	-949 802	-1 293 790	-1 853 960	-1 190 000	-1 110 000	43,3

Nenonpellon yksiköt

Asiakkaat

Nenonpellon asiakaskunta on muuttunut viime vuosina. Kehitysvammaisuus ei ole enää kuntoutukseen tulon syy vaan pääasialliset syyt ovat mielenterveyden ja neurologian puolella. Valtakunnalliset kuntoutuspalvelut ovat merkittävä osa kokonaisuutta.

Laitosasuminen on loppunut ja kuntoutus on muuttunut määräaikaiseksi ja yhä tavoitteellisemmaksi yhteistyössä itse asiakkaiden, omaisten ja lähettävien tahojen kanssa. Asiakkaiden mahdollisimman hyvä yhteistyössä toteutettu itsemääräämisoikeuden toteutuminen ja osallisuus ovat kuntoutuksen keskiössä.

Lasten ja nuorten kuntoutuksessa teemme yhteiskehittämisen periaattein Vaalijalan lasten ja nuorten kuntoutuksen viitekehysmallia ja toimimme sekä koulutamme henkilöstöä mallin mukaisesti. Uudistunut Kompassi noudattaa mallia ja täydennyskoulutukset suunnitellaan viitekehysmallin pohjalta.

Aikuisten kuntoutuksessa korostuu pitkäaikainen tavoitteellinen kuntoutus, varsinkin tahdosta riippumaton hoito, jonka määrä on noin 30 henkilö. Prosessia ja viitekehysmallia kehitetään omalta osaltaan. Asiakas itse on kuntoutuksen keskiössä osallisuus huomioiden kuntoutuksen jokaisessa vaiheessa.

Talous

Vuonna 2022 palveluhinnaston aikuisten kuntoutuksen ykköstaso nousee 12 €/vrk ja tasot 3-6 laskevat 10-20 €/vrk. Muuten hinnat säilyvät ennallaan. Reagoimme kysyntään nopeasti palvelujen järjestämiseksi, vaikka vasteajat kuntoutukseen ovat kasvaneet. Palvelutarpeita tarkastellaan viikoittain moniammatillisesti lähetetiimissä.

Henkilöstö

Henkilöstön rekrytoimiseen kiinnitetään erityistä huomiota ja henkilöstöä rekrytoidaan rohkeasti ja oikea-aikaisesti. Oppisopimuskoulutukset auttavat osaltaan rekrytointipulmissa. Uusia lähihoitaja-oppisopimuksia solmitaan tammikuussa ja elokuussa. Myös henkilöstön osaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota pitkäkestoilla tuetuilla omaehtoisilla koulutuksilla. Henkilöstö otetaan huomioon kehittämällä toimintaa avoimesti yhteiskehittämisen periaattein. Keskeinen hanke on työvuorosuunnittelun kehittäminen niin sisällöllisesti kuin teknisesti.

Verkostot

Eri puolilla sidosryhmäverkostoa pyritään mahdollisimman mutkattomaan ja luotettavaan yhteistyöhön yhdessä avopalveluiden kanssa. Perheiden tulo mukaan kuntoutuksessa on äärimmäisen tärkeää ja henkilöstöä koulutetaan perhetyöhön.

Palvelutilat

Uuden kriisiyksikön tilat (12 paikkaa) valmistuvat kesällä 2022, jolloin kriisikuntoutus saa ensimmäistä varta vasten toimintaan suunnittelut tilat.

Vuonna 2021 on aloitettu yksiköllisen kuntoutuksen tilojen suunnittelu. Se tarkoittaa tiloja (5-6 paikkaa), joissa tarvittaessa voidaan 24/7 toteuttaa täysin yksilöllistä kuntoutusta erittäin vaativassa asiakastilanteessa. Tilat otetaan käyttöön vuoden 2023 keväällä.

Käyttöön otettavat tilat eivät tule lisäämään kokonaiskapasiteettia, koska vastaavasti paikkoja poistuu käytöstä.

Vaalijalan tulokortti 2022, Nenonpellon yksiköt

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Asiakas	Tuottaa laadukkaat tutkimus- ja kuntoutuspalvelut Vaalijalan asiakkaiden itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta kunnioittaen.	Asiakasmäärät Käyttöasteet Palvelujen hinnat Palvelujen kysyntä Palveluihin pääseminen (jonotusajat ja määrät) Vastausaika palvelupyynnöstä korkeintaan yksi viikko	Asiakastytytyväisyystutkimukset Asiakasraadit, joiden perusteella tehdään korjauksia toimintaan Asiakaspalautteet Palvelujen ostajapalautteet	31.12.2022. Huhtikuu sekä loka-marraskuu Ajantasainen käsittely Ajantasainen käsittely	Kuntoutuksen johtaja Johtava lääkäri
Talous	Taloudessa pyritään tasapainoon, jolloin tulot kattavat menot ja poistot. Menot katetaan sisäisillä tuotoilla. Hinnoittelu vastaa todellisia kustannuksia ja hintojen nousu on yleisen kustannustason nousun suuruinen.	Oikea palveluhinnoittelu. Sisäisten kulujen kattaminen oikealla hinnoittelulla. Tuotot ja kulut yhtä suuret.	Läpinäkyvä ja ymmärrettävä hinnoittelu. Palvelukuvaukset ovat mahdollisimman kattavat ja toimivat hinnoittelun mittareina. Menojen kurissa pitäminen.	Kuukausittain Palvelukuvaukset tarkistetaan 30.6.2022 ja 31.12.2022 (2xvuodessa)	Kuntoutuksenjohtaja Palvelupäällikkö Kuntayhtymän johtaja
Prosessi	Kaikki prosessit ovat kuvattuina VISO:ssä. Prosessit ja niiden toimivuus kuvaavat todellisuutta. Serfikaatti saatu v. 2018. Laatujohtajajärjestelmän ylläpito	Palvelukuvaukset ja prosessikuvaukset tarkastetaan säännöllisesti, päivämäärät näkyvillä. Sisäiset ja ulkoiset auditointiraportit	Sovitusti huolehditaan johdon kanssa palvelukuvauksen ja prosessien päivityksestä. Auditointijärjestelmän toteutus Johdon katselmukset	Pitkin vuotta, siten että kokonaisuus on tarkastettu kerran vuodessa. Auditointiohjelman mukaisesti aikataulutetaan.	Kuntoutuksen johtaja Palvelupäällikkö
Henkilöstö	Työhönsä sitoutunut ja motivoitunut ammattitaitoinen henkilöstö. Esimiestehtäviin onnistunut rekrytointi,	Sairauspoissaolot. Henkilöstön vaihtuvuus. Täydennyskoulutuspäivien määrä Onnistunut rekrytointi	Työhyvinvoinnin edistäminen ja ohjeistusten ajantasaistaminen. Kannustavan palkkausjärjestelmän kehittäminen. TVA. Osaamiskartoitukset. Kehityskeskustelut x1 /vuosi jokaiselle	Marraskuu Tammi- toukokuu	Palvelupäällikkö Kuntoutuksen johtaja

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
		Työtyytyväisyyskyselyt Työturvallisuusilmoitukset Työtapaturmien määrä	Työtyytyväisyyskyselyjen analysoinnin jälkeen suunnitellaan kehittämistoimenpiteet HaiPro-käsittelyjen kehittäminen Riskien analysointi ja toimenpiteet	Seuranta 31.5. Ajantasainen käsittely ja puuttuminen viikoittain. AVEKKI-toimintatapamalli Yksikkökohtaiset riskianalyytit kahden-kolmen vuoden välein	
Sidosryhmät	Palvelujen ostajat luottavat Vaalijalan palveluihin. Vaalijala tunnetaan kautta maan osaavana ja luotettavana palvelujen tuottajana. Verkostotyö ulkoisten ja sisäisten sidosryhmien kanssa saumatonta.	Yhteistyön määrä Palautejärjestelmä Tiedottamisen määrä ja monipuolisuus	Yhteistyöprojektit Mukana oleminen valtakunnallisissa ja hyvinvointialueiden kehitysryhmissä Neuvottelut ja kehittämispäivät sidosryhmien kanssa.	Vuoden 2022 aikana	Kuntoutuksen johtaja Palvelupäällikkö Kuntayhtymän johtaja

Asiantuntijapalvelut ja poliklinikat

Asiantuntijapalvelut ja poliklinikat

Asiantuntija- ja poliklinikkapalveluiden tavoitteena on laadukkaiden ja yksilöllisten arviointi- ja kuntoutuspalveluiden tuottaminen asiakaslähtöisesti. Palveluprosesseja arvioidaan ja kehitetään tämän tavoitteena mukaisesti lainsäädännön muutokset huomioiden. Palvelujen kehittämisessä lähtökohta on asiakkaan omassa toimintaympäristössä tapahtuva arviointi, konsultointi ja ohjaaminen ja etäyhteyksien avulla tuotetut palvelut. Huomioita kiinnitetään myös etäyhteyksien kautta toteutettavien palvelujen tekniseen toteutukseen ja tietoturvasuuteen.

Palveluiden perustan muodostavat ammattitaitoiset ja pitkäjänteiseen työhön sitoutuneet moniammatilliset asiantuntijat, lääkärit, psykologit ja sosiaalityöntekijät sekä eri alojen terapeutit ja muut asiantuntijat.

Lääkärit

Johtavan lääkärin ja erikoislääkärin virat on täytetty vakituisilla viranhaltijoilla. Lisäksi lääkäriresurssia on hankittu osa-aikaisilla virkalääkäreillä ja ostopalveluina. Tavoitteena on saada avoimena olevat lääkärin virat täytettyä vakituisilla viranhaltijoilla.

Psykologit

Psykologipalveluissa on johtavan psykologin ja kahdeksan psykologin virkaa. Virat on pääasiassa täytetty. Osa viranhaltijoista on virkavapaalla Vaalijalasta. Psykologipalveluita täydennetään ostopalveluilla.

Sosiaalityöntekijät

Kuntayhtymässä on johtava sosiaalityöntekijän ja kahdeksan sosiaalityöntekijän virkaa. Virat on täytetty.

Muut asiantuntijat

Fysioterapeutteja on viisi ja he työskentelevät osaamis- ja tukikeskuksessa ja poliklinikoilla.

Puheterapeutin vakansseja on kolme, joista yksi on täytetty. Rekrytointipyrkimyksiä jatketaan, jotta saavutettaisiin palvelutarvetta vastaava taso. Puheterapeutti työskentelee osaamis- ja tukikeskuksessa ja poliklinikoilla.

Toimintaterapeutin tehtäviä on kahdeksan. Tehtävät ovat kaikki täytetty, mutta osa toimintaterapeuteista on toimivapaalla. Tällä hetkellä neljä toimintaterapeuttia tarjoaa palveluita kaikille kuntayhtymän palveluiden piirissä oleville asiakkaille.

Kommunikaatio-ohjaaja/tulkkeja on kuntayhtymässä kolme, joista yksi työskentelee SOPIVA hankkeessa suunnittelijana. Osa kommunikaatio-ohjaaja/tulkkien työpanoksesta menee Kelan tulkkaukspalvelujen tuottamiseen. Kuntayhtymällä on sopimus Kelan tulkkipalvelujen tuottamisesta vuoden 2022 loppuun saakka.

Autismikuntoutusohjaajat siirtyvät vuoden 2021 alusta samanlaiseen palveluhinnoitteluun kuin muutkin asiantuntijat. Kuntayhtymässä työskentelee neljä autismikuntoutusohjaajaa.

Asiantuntijapalveluissa ja poliklinikoilla työskentelee lisäksi asiantuntijapalvelujen päällikkö, kolme Avekki-kouluttajaa, kuntoutuksen suunnittelija, musiikkiterapeutti, perheterapeutteja, psykiatrinen sairaanhoitaja ja seksuaaliterapeutti. Tehtävät ja virat on täytetty vakituisilla työntekijöillä.

Vaalijalan tulokortti 2022, Asiantuntijapalvelut ja poliklinikat

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Asiakas	Asiakaslähtöiset, tavoitteelliset ja yksilölliset kuntoutuspalvelut.	Jatkuva asiakaspalaute Asiakaspalautejärjestelmä	Saadun asiakaspalautteen hyödyntäminen palvelujen kehittämisessä huomioiden asiakkaiden yksilölliset tarpeet. Asiakaspalautejärjestelmän jatkuva kehittäminen, jotta palautetta palveluista saadaan ja se kohdentuu oikein.	Seurantajakso 6 kk	Johtava lääkäri Asiantuntijapalvelujen päällikkö
Talous	Palvelut tuotetaan talousarvion mukaisesti.	Vuosikatteen seuranta, tuotot miinus kulut, toimintakateprosentti 105	Tuottojen kertymisen seuranta ja menojen arviointi kuukausittain	Tarkistuspiste 30.4. ja 30.9.	Johtava lääkäri Asiantuntijapalvelujen päällikkö
Prosessi	Kaikki prosessit on kuvattu asianmukaisesti VISO:ssa Kaikki palvelukuvaukset ovat ajantasaisia Etäpalveluiden kehittäminen	Prosessikuvaukset tarkistetaan säännöllisesti. Sisäiset ja ulkoiset auditointiraportit Palvelukuvaukset tarkistetaan säännöllisesti Asiakaspalaute Henkilöstön kokemukset	Jatkuva prosessien kehittämisen vastaamaan toimintaa Palvelukuvauksien tarkistaminen ja ajantasaistaminen vuosittain tai tarvittaessa useammin. Etäpalvelujen kehittäminen asiakaspalautteen ja henkilöstöltä saatujen kokemusten kautta.	Seurantapiste 31.5. ja 30.11.	Johtava lääkäri Asiantuntijapalvelujen päällikkö

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Henkilöstö	Riittävä asiantuntijoiden määrä ja laatu Asiantuntijuuden ja ammattitaidon kehittäminen ja lisääminen. Täydennyskoulutuksen suuntaaminen kuntayhtymässä sovittujen kehittämistavoitteiden mukaisesti huomioiden myös kansainväliset asiantuntijakoulutukset	Asiantuntijoiden rekrytointiaste Toteutuneet koulutukset	Valittujen rekrytointikanavien tehokas käyttö Osaamistavoitteiden määrittäminen koulutussuunnitelman pohjaksi	Seurantapiste 31.5. ja 30.11. Vuoden 2022 koulutussuunnitelma	Johtava lääkäri Asiantuntijapalvelujen päällikkö
Sidosryhmät	Hyvinvointialueiden (Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Keski-Suomi) ja yhteistoiminta-alueen toiminnan valmisteluun vaikuttaminen siten, että Vaalijalan asiantuntijapalveluiden ja poliklinikoiden osaaminen hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla Alueellisen ja valtakunnallisen sidosryhmäyhteistyön vakiinnuttaminen Kuntayhteistyön luottamuksen ja avoimuuden varmistaminen	Asiantuntijapalveluiden ja poliklinikoiden henkilöstön sijoittuminen tulevilla hyvinvointialueilla ja yhteistoiminta-alueella Yhteistyön laajuus verrattuna vuoteen 2021 Säännölliset kuntatapaamiset	Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueiden (Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Keski-Suomi) yhteistoiminta-alueen valmistelutyöryhmiin ja muuhun valmisteluun Yhteistyöaloitteiden suunnittelu ja tekeminen Toteutetaan säännölliset kunta tapaamiset vuosittain kehittäen palvelutoimintaa ja yhteistyömuotoja.	Seurantapiste 31.5. ja 30.11.	Johtava lääkäri Asiantuntijapalvelujen päällikkö

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tehtävä

Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus (Nenonpellon yksiköt, kuntoutuksen asiantuntijapalvelut)

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Maksut ja korvaukset						
Jäsenkunnat	20 931 196	19 732 560	19 610 990			-0,6
Muut kuin jäsenkunnat	20 567 808	14 452 350	18 580 990			28,6
Muut myyntituotot	357 199	88 500	90 980			2,8
Myyntituotot (sisäiset)	5 534 231	5 095 350	6 284 520			23,3
Maksutuotot	1 024 085	974 500	1 034 740			6,2
Tuet ja avustukset	35 915	14 000	10 000			-28,6
Muut toimintatuotot	10 250	800	1 000			25,0
Sisäiset vuokrat	30		200			100,0
TOIMINTATUOTOT	48 460 714	40 358 060	45 613 420	43 500 000	43 550 000	13,0
Palkat ja palkkiot	-21 322 725	-19 875 650	-21 742 430			9,4
Henkilösivukulut	-5 451 790	-4 938 080	-5 366 550			8,7
Palvelujen ostot	-1 353 541	-1 676 550	-1 843 480			10,0
Palvelujen ostot(sisäiset)	-9 290 859	-8 433 660	-10 367 570			22,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 437 428	-1 523 030	-1 612 270			5,9
Sisäiset elintarvikkeet			-71 700			100,0
Avustukset	-31 931	-41 800	-63 760			52,5
Muut toimintakulut	-165 514	-178 270	-242 980			36,3
Sisäiset vuokrat	-1 330 996	-1 599 400	-1 551 950			-3,0
TOIMINTAKULUT	-40 384 784	-38 266 440	-42 862 690	-41 250 000	-41 300 000	12,0
NETTO	8 075 930	2 091 620	2 750 730	2 250 000	2 250 000	31,5
Rahoituskulut	-12					
Suunnitelmapoistot	-93 734	-89 710	-88 490	-95 000	-95 000	-1,4
Rahastojen muutos						
Varausten muutos						
TILIKAUDEN TULOS	7 982 184	2 001 910	2 662 240	2 155 000	2 155 000	33,0

Avopalvelut

Avopalvelut käsittävät asumisen, tekemisen ja perhehoidon palvelut. Palvelutoimintaa on 15 paikkakunnalla. Asumisyksiköitä on 23 ja tekemisen yksiköitä 13 (toimintakeskukset ja Savosetit). Avopalveluissa on noin 900 asiakasta ja 560 työntekijää.

Asumispalvelut sisältävät kehitysvammaisten ja autististen henkilöiden tarpeen mukaan toteutettuja palveluja (erityisen vaativa ja kuntouttava, tehostettu palveluasuminen, palveluasuminen, tuettu asuminen) sekä perhehoitoa. Perhehoitoa toteutetaan lyhyt- ja pitkäaikaisesti kehitysvammaisille lapsille, nuorille ja aikuisille. Muita asumispalveluita toteutetaan kehitysvammaisille ja autistisille aikuisille. Perhehoitajina toimii 20 hoitajaa. Vuosittain järjestetään valmennusta uusille perhehoitajille. Asumispalveluita myydään kuntien vammaispalveluille. Perhehoidon palveluita on myyty myös lastensuojelulle.

Vaalijalan rooli erityisen vaativan ja kuntouttavan asumispalvelun tuottajana on vahvistunut viime vuosina. Laitosasumista on purettu erityisen paljon tukeva tarvitsevien asiakkaiden osalta ja rakennettu näille asiakkaille soveltuvia palvelukoteja eri kuntiin. Useassa Vaalijalan vanhemmassa palvelukodissa on asiakasprofiili muuttunut vaativammaksi, tämä vaatii palvelutoiminnan hinnoittelun uudistamista asiakaskohtaisiin hintaluokkiin. Myös kevyemmän tuen asumispalveluille on kysyntää. Kevyempiin asumispalveluihin on tullut vuoden 2020 jälkeen kymmeniä uusia asiakkaita Savonlinnan ja Varkauteen. Mäntyharjulla käynnistyi syksyllä 2021 ARA:n tuella rivitalon rakentamistyöt Mäkirinteen palvelukodin palveluasumisen asiakkaille.

Lokakuussa 2021 käynnistettiin Pappilanmäen palvelukodin toiminta Pieksämäellä. Tilat vuokrattiin Attendolta. Palvelukoti tarjoaa vaativaa tehostettua palveluasumista 14 kehitysvammaiselle henkilölle. Pohjois-Savoon Siilinjärvelle haettiin ARA:n tukea palvelukodin rakentamiseen, tämä avustushakemus hylättiin vuoden 2021 alussa hankkeen suunnittelun sijainnin vuoksi. Varkaudessa on tarpeen uudistaa Hongiston palvelukodin vanhat tilat uudisrakentamalla. Hyvinvointialueiden valmistelun käynnistyminen on hidastanut rakennushankkeiden käynnistämistä. Vaalijalan osaamis- ja tukikeskuksen kuntoutuksessa on useita asiakkaita, joille ei löydy tarpeita vastaavia asumisratkaisuja. Erityisesti Pohjois-Savossa on tarve erityisen vaativan tehostetun palveluasumisen lisäämiselle, jotta pitkäaikaiselta laitosasumiselta vältyttäisiin.

Tekemisen palvelujen asiakkaat ovat kehitysvammaisia tai muusta syystä erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä. Tekemisen palvelut sisältävät kunnille myytävänä palveluina osallisuutta tukevaa päivätoimintaa, klubitoimintaa ja yhteisötoimintaa, työelämävalmiuksia tukevaa työtoimintaa ja kuntouttavaa työtoimintaa. Kunnat ostavat erityisen vaativaa ja yksilöllistä palvelua tarvitseville asiakkaille jalkautuvaa päivätoimintaa. Vaalijalan osaamis- ja tukikeskus käyttää Pieksämäellä Savoset monipalvelukeskuksen tarjoamia työtoimintapalveluita osana kuntoutusta. Tekemisen palveluissa kehitetään jatkuvasti asiakkaan valinnan mahdollisuuksien lisäämistä mm. kurssimuotoisuuden avulla ja uusia sisältöjä kehittämällä. Työelämäpalveluita myydään Savoset monipalvelukeskusten kautta ELY-keskuksille (työhönvalmennus sekä toimintakykyä ja työelämävalmiuksia arvioivat palvelut). Useilla paikkakunnilla ollaan uudistamassa tekemisen palvelujen tilaratkaisuja paremmin asiakkaiden tarpeita vastaaviksi, saavutettavuus ja toiminnan kustannustehokkuus huomioiden.

Vaalijalassa toteutetaan aktiivista kehittämistoimintaa hankkeistamalla. Vaalijalan hallinnoimassa "Suunta yhdessä"-hankkeessa kehitetään vuoden 2021 loppuun saakka ESR-rahoituksella sosiaalista kuntoutusta ja matalan kynnyksen tukimuotoja osaksi tekemisen palveluita. Vaalijala on mukana omalla osahankkeella Diakin hallinnoimassa VAVE-hankkeessa vuoteen 2022 saakka. Hankkeessa kehitetään ESR-rahoituksella vammaisalan vetovoimaisuutta ja pilotoidaan teknologiaa ammattilaisten ja asiakkaiden käyttöön. Vaalijala on mukana omalla osahankkeella Essoten hallinnoimassa SOPIVA-hankkeessa vuoden 2021 loppuun saakka. Hankkeessa kehitetään STM:n rahoituksella henkilökohtaista budjetointia. Vaalijala kehittää STM:n rahoituksella myös kehitysvammaisten ja muiden osatyökykyisten palkkatyömahdollisuuksia Homma haltuun-hankkeessa vuosina 2021-2022.

Vaalijalan tulokortti 2022, Avopalvelut (asuminen, tekeminen, perhehoito)

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Asiakas	Asiakastyön tavoitteellisuus, yksilöllisyys ja vaikuttavuus kehittyy. Asiakkaan osallisuutta ja itsemääräämisoikeuden toteutumista tuetaan. Asiakkaan hyvinvoinnin kehittyminen tehdään näkyväksi.	Asiakaskirjauksista löytyy palvelun mitattavat tavoitteet ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti yhteenvetokirjauksissa. RAI-mittarin käyttöönotto kaikissa asumisyksiköissä. Tekemisen palveluihin määritellään valtakunnallisesti käytössä oleva palvelun mittari ja pilotoidaan sen käyttöä.	Henkilöstön koulutukset: Minun elämäni suunnitelman sekä työ- ja päivätoiminnan yksilöllisen toimintasuunnitelman käyttöä kehitetään. Kehitetään osaamista kirjaamisessa, asiakkaan tavoitteiden asettamisessa ja tavoitteellisen asiakastyön toteuttamisessa. YKS-menetelmät, mitattavat tavoitteet ja mittari-osaaminen liitetään vahvemmin asiakastyön suunnitteluun.	Seurantapiste 31.5.2022 ja 31.12.2022	Avopalvelujen palvelupäällikkö
	Digitaalisten apuvälineiden käyttö lisääntyy asiakastyössä.	Digitaalisten pilotointien toteutuminen ja määrä.	Pilotoidaan teknologisia apuvälineitä ja etäohjausta avopalveluissa VAVE-hankkeen tukemana.		Avopalvelujen johtaja
	Asiakkaille on tarjolla heidän tarvitsemiaan palveluita.	Tuotteistamisen suunnitelmat ja uudet tilasuunnitelmat (Mäntyharju, Varkaus, mahdolliset uudet avaukset) Palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen tuotteistuksen tarkentaminen.	Tuotemuotoilu paikkakunta-kohtaisesti ja alueittain. Palvelujen markkinointi hyvinvointialueille.		Avopalvelujen johtaja
Talous	Asumisen hinnoittelu vastaa asiakkaiden yksilöllistä palvelujen ja resurssien tarvetta sekä yksikön kulurakennetta. Palveluyksiköiden toimintakate on 5 % ylijäämäinen ennen hallinnon vyörytyksiä ja poistoja.	Valmiit hinnoittelut Alijäämäisiä yksiköitä ei ole.	Hinnoittelun tarkistukset yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Palveluyksiköiden kustannusrakenteen arviointi ja kehittäminen.	Seurantapiste 31.5.2022 ja 31.12.2022	Avopalvelujen johtaja

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Prosessi	Palveluprosessien täydentäminen ja palvelukuvausten ylläpito. Prosesseihin liittyvää osaamista kehitetään. Tuotteistamisessa ja palveluista tiedottamisessa huomioidaan asiakkaiden itsemääräämisoikeus ja valinnanvapaus	VISO:oon on kuvattu keskeiset prosessit. Päivitetyt palvelukuvaukset löytyvät www-sivuilta. Palveluista viestimistä kehitetty www-sivuilla, esitteissä ja palvelukuvauksissa	Palveluprosessien päivittäminen ja palvelukuvausten ylläpito on säännöllistä toimintaa. Prosessimittareita ja prosessien riskien tunnistamista kehitetään. Palvelut kuvataan www-sivuilla asiakaslähtöisesti, sisältöjen näkökulmasta, paikkakunnittain. Valtakunnalliset laatukriteerit on huomioitu palvelukuvauksissa ja työkäytännöissä. Laatukriteerien toteutumista arvioidaan.	Seurantapiste 31.5.2022 ja 31.12.2022	Avopalvelujen palvelupäällikkö
Henkilöstö	Henkilöstön saatavuuteen vaikuttaminen Henkilöstön pysyvyyden ja tyytyväisyyden varmistaminen Hyvän työilmapiirin varmistaminen	Hakijamäärät avoiimiin paikkoihin. Sijaisten saatavuus. Irtisanoutuvien työntekijöiden lähtösyiden selvittäminen. Henkilöstötutkimuksessa esitetyt kehittämiskohteet vietään tavoitteina yksikön toimintasuunnitelmaan.	Oppilaitosyhteistyön alueellisen suunnitelman toteuttaminen. Rekrytointikanavien monipuolistaminen. Rekrytointikoordinaattorin työpanoksen kohdentaminen vaikuttavasti. Työntekijöiden ja esimiesten työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä asiantuntijaroolin, osaamisen ja osallisuuden kehittäminen. Varahenkilöstön käytön kehittäminen sijaistarpeisiin vastaamisessa. Työnkierron tukeminen. Työntekijöiden tarpeiden huomiointi työvuorosuunnittelussa.	Seurantapiste 31.5.2022 ja 31.12.2022	Avopalvelujen palvelupäällikkö Palvelupäällikkö

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Sidosryhmät	Vaalijalan roolin ja yhteistyön selkeytyminen tulevilla hyvinvointialueilla. Vaalijalan asian-tuntijuuden vahvistuminen hyvinvointialueilla ja sidosryhmien keskuudessa. Palvelujen ostajien luottamuk-sen ja avoimuuden varmistaminen	Hyvinvointialueiden valmiste-luun osallistujien määrä. Palveluyksiköiden esittelyma-teriaali ja www-sivut päivitetty. Säännölliset tapaamiset kun-tien/tulevien hyvinvointialuei-den edustajien tapaamiset	Hyvinvointialueiden valmiste-luun osallistuminen monipuoli-sesti. Esittelymateriaalin kehittämi-nen (kieli, markkinointi, vi-deot/sähköiset muodot) Toteutetaan säännölliset ta-paamiset ja hintaneuvottelut isoimpien ostajien kanssa. Kehitetään palvelutoimintaa ja yhteistyön muotoja. Varmiste-taan ostajien palveluiden si-sältöjen tuntemus.	Seurantapiste 31.5.2022 ja 31.12.2022	Avopalvelujen johtaja Avopalvelujen palvelu-päällikkö Avopalvelujen johtaja

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tehtävä

Asumispalvelut

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Maksut ja korvaukset						
Jäsenkunnat	18 162 228	18 991 390	21 156 030			11,4
Muut kuin jäsenkunnat	3 272 103	3 007 680	3 213 870			6,9
Liiketoiminnan myyntituotot	25 011	4 250	9 650			127,1
Muut myyntituotot	18 256	7 250	6 750			-6,9
Myyntituotot(sisäiset)	1 138 416	970 230	1 151 790			18,7
Maksutuotot	1 340 515	1 169 890	1 280 000			9,4
Tuet ja avustukset	22 403	250	250			100,0
Muut toimintatuotot	1 638 215	1 761 710	1 946 140			10,5
Sisäiset vuokrat	126 297	132 010	244 990			85,6
TOIMINTATUOTOT	25 743 444	26 044 660	29 009 470	25 700 000	26 000 000	11,4
Palkat ja palkkiot	-15 080 652	-16 224 440	-18 072 900			11,4
Henkilösivukulut	-3 890 468	-4 124 820	-4 405 740			6,8
Palvelujen ostot	-1 057 320	-1 192 910	-1 231 080			3,2
Palvelujen ostot(sisäiset)	-1 612 563	-1 267 800	-1 640 190			29,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 505 548	-1 507 950	-1 648 320			9,3
Avustukset	-917	-2 300	-2 700			17,4
Muut toimintakulut	-450 036	-577 840	-755 320			30,7
Sisäiset vuokrat	-128 636	-32 220	-185 680			476,3
TOIMINTAKULUT	-23 726 140	-24 930 280	-27 941 930	-24 700 000	-25 000 000	12,1
NETTO	2 017 304	1 114 380	1 067 540	1 000 000	1 000 000	-4,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-10					
Suunnitelmapoistot	-550 223	-599 060	-555 930	-590 000	-600 000	-7,2
Kertaluonteiset poistot	-62 604					
TILIKAUDEN TULOS	1 404 467	515 320	511 610			-0,7
Rahastojen muutos						
Varausten muutos						
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 404 467	515 320	511 610	410 000	400 000	-0,7

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tehtävä

Perhehoito

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2 022	Su 2023	Su 2023	Muutos 21/22%
Maksut ja korvaukset						
Jäsenkunnat	569 220	563 630	604 220			7,2
Maksutuotot	105 320	100 500	101 000			0,5
TOIMINTATUOTOT	674 540	664 130	705 220	640 000	650 000	6,2
Palkat ja palkkiot	-31 133	-42 620	-43 720			2,6
Henkilösivukulut	-72 282	-70 450	-78 240			11,1
Palvelujen ostot	-498 472	-492 450	-516 800			4,9
Palvelujen ostot(sisäiset)	-33 553	-36 000	-38 400			6,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 184	-11 450	-12 000			4,8
Muut toimintakulut	-3 213	-500	-550			10,0
Sisäiset vuokrat	-30	-3 600	-3 600			0,0
TOIMINTAKULUT	-646 867	-657 070	-693 310	-610 000	-615 000	5,5
NETTO	27 673	7 060	11 910	30 000	35 000	68,7
Suunnitelmapoistot						
Rahastojen muutos						
Varausten muutos						
TILIKAUDEN TULOS	27 673	7 060	11 910	30 000	35 000	68,7

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tehtävä

Poliklinikkatoiminta, päivä-ja työtoiminta

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Maksut ja korvaukset						
Jäsenkunnat	3 658 623	4 329 110	4 370 870			1,0
Muut kuin jäsenkunnat	443 165	519 130	501 570			-3,4
Muut korvaukset	173 533	232 780	255 370			9,7
Muut myyntituotot	391 717	481 570	448 370			-6,9
Myyntituotot(sisäiset)	548 281	349 000	428 660			22,8
Maksutuotot	201 260	281 930	282 670			0,3
Tuet ja avustukset	30 841	20 000	32 500			62,5
Sisäiset vuokrat	350	1 500	26 110			1640,7
Muut toimintatuotot	10 663	700	2 200			214,3
TOIMINTATUOTOT	5 458 433	6 215 720	6 348 320	6 300 000	6 350 000	2,1
Palkat ja palkkiot	-1 937 094	-2 180 690	-2 119 220			-2,8
Henkilösivukulut	-511 132	-547 430	-548 560			0,2
Palvelujen ostot	-495 887	-782 900	-694 590			-11,3
Palvelujen ostot(sisäiset)	-1 455 768	-1 399 940	-1 494 390			6,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-374 949	-479 570	-482 870			0,7
Avustukset	-146 577	-202 300	-202 540			0,1
Muut toimintakulut	-523 338	-566 700	-621 880			9,7
Sisäiset vuokrat	-10 064	-8 000	-10 100			26,3
TOIMINTAKULUT	-5 454 809	-6 167 530	-6 174 150	-6 100 000	-6 150 000	0,1
NETTO	3 624	48 190	174 170	200 000	200 000	261,4
Suunnitelmapoistot	-45 505	-50 330	-46 100	-42 000	-40 000	-8,4
Kertaluontoiset poistot						
TILIKAUDEN TULOS	-41 881	-2 140	128 070			-6084,6
Poistoeron muutos	4 483					
Varausten muutos						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-37 398	-2 140	128 070	158 000	160 000	-6084,6

Sateenkaaren erityiskoulu

Sateenkaaren erityiskoulu on Vaalijalan kuntayhtymän peruskoulu, jossa annetaan esi- ja perusopetusta, vaativaa erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Opetusta annetaan kymmenessä erityisopetuksen pienryhmässä, joissa opiskelee eri vuosiluokilla olevia oppilaita. Opetusta järjestetään sekä toiminta-alueittain että oppiaineittain. Sateenkaaren erityiskoulussa kaikki oppilaat kuuluvat erityisen tuen piiriin. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidentyneen oppivelvollisuuden piirissä. Jokaiselle oppilaalle laaditaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Oppilaan kokonaisvaltainen arviointi tapahtuu moniammatillisesti huoltajien ja eri kuntouttajien kanssa.

Sateenkaaren erityiskoulussa työskentelee rehtori, kymmenen erityisluokanopettajaa, 16 lähiohjaajaa sekä 40-50 oppilaskotien palkkaamaa lähiohjaajaa. 20.09.2021 laskennan mukaan Sateenkaaren erityiskoulussa on 64 vakituista oppilasta. Koulussa käy myös lyhytaikaisen kuntoutuksen piiriin kuuluvia oppilaita. Koulun oppilaista 29 käy koulua päivittäin kotoa käsin. Sateenkaaren erityiskoulun oppilaiksi ohjaututaan kunnan lähettämänä silloin, kun koulunkäyntiä ei ole voitu järjestää oppilaan edellytysten mukaan omassa kunnassa tai jos oppilas tarvitsee koulun lisäksi muuta laaja-alaista kuntoutusta. Koulun toimintaa ohjaavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetukset, opetussuunnitelman perusteet sekä paikallinen opetussuunnitelma ja siihen perustuva koulun vuosisuunnitelma. Sateenkaaressa toteutetaan Liikkuva koulu- ideologiaa, jossa taataan oppilaalle tunti liikuntaa päivittäin koulupäivän aikana.

Toiminta-alueittaista opetusta annetaan vaikeimmin kehitysvammaisille, autistisille tai muulla tavoin vammaiselle tai vakavasti sairaalle oppilaalle. Tällöin multisensorinen opetus, vaihtoehtoiset kommunikaatiomenetelmät, arjen ja teorian yhdistäminen sekä vahvat struktuurit ovat opetuksen keskiössä. Oppilaille, joilla on puutteellinen kyky käyttää aistejaan, tarjotaan aistitointoja korjaavia menetelmiä. Aistijärjestelmää kuntoutetaan esimerkiksi Sherbornen, Poken, KKK:n, Satuhieronnan, Fysioakustisen tuolin, Neurosonicin ja Basaalistimulaation avulla. Koulussa toteutetaan myös Mindfulness-harjoitteita.

Oppiaineittain annettava opetus suunnitellaan yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti psykososiaalista tukea tarvitseville oppilaille. Psykososiaalisen tuen opetuksessa painottuvat sosiaalisten ja tunne-elämätaitojen opetus. Koulussa on käytössä näiden taitojen kehittämiseen liittyviä menetelmiä, joita ovat esimerkiksi ART, Lions Quest, Nepsy ja sosiaaliset tarinat sekä Positive. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, aikuisten ja eri yhteisöjen kanssa.

Sateenkaaren koulu toimii KYS-alueen VIPin ja Vaatun alueryhmissä vuoden 2022 loppuun saakka. Sateenkaaren koulun rehtori toimii myös KYS-alueen Vaativan konsultaation operatiivisen toiminnan puheenjohtajana. Operatiiviseen toimintaan liittyen eri alueiden Vaatu-toimijat järjestävät yhteistyössä sisäistä koulutusta operatiivisille toimijoille. Sateenkaaren koulun rehtori on mukana koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Vaatu-työryhmä kehittää alueelle toimintamallia, jossa neljän eri toimijan (Elmerit, Sairaalaopetus, Valtion koulukodit, Valteri) osaaminen yhdistetään. Tavoitteena on saada alueella toimivat työskentelykäytänteet, joilla ennaltaehkäistään mahdollisia syntyviä tuen tarpeita ja tuotetaan toisaalta korjaavia palveluita. Painopistealueena kehittämistyössä tulee olemaan konsultaatiotyö ennaltaehkäisevänä toimintatapana.

Vaalijalan tulokortti 2022, Peruskoulu

<i>Näkökulma</i>	<i>Tavoite</i>	<i>Mittarit</i>	<i>Toimenpiteet</i>	<i>Aikataulu</i>	<i>Vastuu</i>
Asiakas	Perusopetuksessa eteneminen omien oppimisvalmiuksien ja tarpeiden mukaan. Paluu lähikouluun mahdollisuuksien mukaan. Osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen arjessa. Oman elämän hallinta.	Oppimistavoitteiden saavuttaminen. Perusopetuksen suorittaneiden määrä. Väli- ja lukuvuositodistukset. Poissaolot. Tyytyväisyyskysely. Tuen tarpeen väheneminen. Lähikouluun palanneiden määrä. Jatko-opintoihin pääseminen.	HOJKSien laadinta ja arviointi. Tyytyväisyyskysely. Oppilaskuntatoimintaan osallistuminen. Palaaminen asteittain lähikouluun → tutustumiset Tutustumiset 2.asteelle.	HOJKSien laadinta 30.10. HOJKS arviointi 30.4. Välitodistukset 20.12. Lukuvuosi- ja päättötodistukset 04.06.2022 Tyytyväisyyskysely 9/22. Jatko-opintoihin pääsy 31.7	Rehtori
Talous	Valtionosuus ja kotikuntakorvaukset sekä kuntien koulutukselta saatavat korvaukset kattavat opetuksesta aiheutuvat kulut.	Valtionosuuden, kotikuntakorvauksen ja kuntien rahoituksen määrä suhteessa kustannuksiin.	Valtionosuuksien, kotikuntakorvauksien ja kunnilta tulevien korvausten seuranta ja menojen arviointi. Mikäli tulot eivät kata menoja, yleisen oppivelvollisuuden oppilaille määritellään päivämaksu.	Opiskelijatiedonkeruu 20.9 kotikuntakorvauksen määräytyminen 31.12. Kuukausittainen laskutus kunnilta.	Rehtori Talouspäällikkö
Prosessi	Konsultatiivisen työn lisääntyminen Vaatu-pilotoinnin edistyessä. Kuntien perusopetuksen tukeminen. Konsultatiivisen työn lisääminen → koulupaikkatarpeiden vähenemiseen.	Konsultaatioiden määrä. Oppilaspaikat suhteessa tarpeeseen. Jonojen purkaminen.	Konsultaatiokäynnit kuntiin. Vaatu-konsultaatio pilottiin osallistuminen. Palvelun näkyväksi tekeminen ja palveluun hakeutuminen sähköisesti. Kuntayhteistyö.	Arviointipiste 30.4 ja 20.9	Rehtori
Henkilöstö	Henkilöstön jaksamisen tukeminen. Työyhteisön ja yhteistyön kehittäminen luokkien välillä. Rajoittamistilanteiden väheneminen.	Poissaolot, tyhytoimintaan osallistuminen. Tyytyväisyyskyselyt. Haipro-ilmoitukset	Luokka- ja koulukohtaisen tyhytoiminnan ylläpitäminen. Työyhteisökokousten kokeilu luokkien johdolla: näkökulmana yhteistyö tiivistäminen. Avekkikonsultaatiot sekä yksilö-, ryhmä- ja koulutasolla.	Arviointipiste 30.4 ja 30.11	Rehtori

Näkökulma	Tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Sidosryhmät	VIP- ja Vaatu-alueyhmiä uuden kauden käynnistyminen ja verkostoituminen uusien toimijoiden kanssa. Vaativan konsultaation operatiivisen toiminnan käynnistyminen ja verkostoituminen KYSin toimijoiden kanssa. Vaatun sisäisen osaamisen kehittäminen. Operatiivisten toimijoiden kouluttaminen ja verkostotyö koulutusryhmässä toimijoiden kesken. Elmeri-koulujen yhteistyön ja verkoston kehittäminen.	VIP- ja Vaatu-alueyhtiin osallistuminen. Operatiivisten toimijoiden yhteiset kokoukset ja konsultatioiden määrät. Vaatu-koulutuspäivien ja osallistujien määrät. Elmeritapaamisten toteutumien ja verkostossa kehitettyjen yhteisten toimintojen käyttöönotto.	VIP ja Vaatu-alueyhtiin jäsenenä toimiminen KYS-alueella. Vaatu-töön alueellinen kehittäminen. Vaativan konsultaatiotyön aloittaminen yhteistyössä muiden Vaatu-toimijoiden kanssa. Toiminnan kehittäminen, arviointi ja raportointi. Vaatun sisäisen koulutuksen suunnitteluryhtiin jäsenenä toimiminen. Koulutuspäivien sisällön tuottaminen ja suunnittelu. Elmeri-koulujen rehtoreiden ja koulujen yhteiset tapaamiset. Elmeriverkoston yhteisten koulutusten järjestäminen ja yhteisten nettisivujen suunnittelu.	VIP-kokoukset ja Vaatu-kokoukset 1 krt /kk. Vaatun operatiivinen toiminta 1 krt/vko. Vaatu-koulutukset 4krt / v. Elmeri-koulujen tapaaminen 1 krt /v ja rehtoritapaamiset 1 krt/ kk. Toimintojen arviointi 30.4 ja 30.11.	Rehtori

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tehtävä

Peruskoulu

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Korvaukset kunnilta	828 552	905 500	830 000			-8,3
Liiketoiminnan myyntituotot	879 697	945 560	1 007 770			6,6
Muut myyntituotot	228					
Sisäiset myyntituotot	23 210	431 040				
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	144					
TOIMINTATUOTOT	1 731 831	2 282 100	1 837 770	1 950 000	1 970 000	-19,5
Palkat ja palkkiot	-767 531	-857 840	-890 380			3,8
Henkilösivukulut	-227 829	-240 290	-259 080			7,8
Palvelujen ostot	-30 267	-57 270	-36 320			-36,6
Palvelujen ostot(sisäiset)	-223 256	-505 040	-232 500			-54,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-74 250	-54 480	-68 080			25,0
Avustukset	-260	-400	-400			0,0
Muut toimintakulut	-176 992	-321 480	-275 430			-14,3
Sisäiset vuokrat	-36 818	-168 300				-100,0
TOIMINTAKULUT	-1 537 203	-2 205 100	-1 762 190	-1 900 000	-1 950 000	-20,1
NETTO	194 628	77 000	75 580	50 000	20 000	-1,8
Suunnitelmapoistot	-60 842	-76 200	-71 010	-50 000		-6,8
Rahastojen muutos						
Varausten muutos						
TILIKAUDEN TULOS	133 786	800	4 570	0	20 000	471,3

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Käyttötalous yhteensä

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Maksut ja korvaukset						
Jäsenkunnat	43 320 267	43 616 690	45 742 110			4,9
Muut kuin jäsenkunnat	24 283 076	17 979 160	22 296 430			24,0
Muut korvaukset	1 002 085	1 138 280	1 085 370			-4,6
Muut myyntituotot	2 360 144	2 162 980	1 716 620			-20,6
Maksutuotot	2 671 180	2 526 820	2 698 410			6,8
Tuet ja avustukset	486 640	588 440	511 680			-13,0
Muut toimintatuotot	1 674 442	1 772 410	1 958 540			10,5
TOIMINTATUOTOT	75 797 834	69 784 780	76 009 160	70 322 910	70 712 910	8,9
Palkat ja palkkiot	-42 475 089	-42 430 940	-46 524 890			9,6
Henkilösivukulut	-10 999 684	-10 725 960	-11 572 750			7,9
Palvelujen ostot	-5 730 174	-7 008 270	-7 892 730			12,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 995 068	-5 201 870	-5 378 620			3,4
Avustukset	-179 860	-247 700	-270 000			9,0
Muut toimintakulut	-1 702 822	-2 065 400	-2 078 720			0,6
TOIMINTAKULUT	-66 082 697	-67 680 140	-73 717 710	-67 802 910	-68 147 910	8,9
NETTO	9 715 137	2 104 640	2 291 450	2 520 000	2 565 000	8,9
Suunnitelmapoistot	-1 756 538	-1 750 320	-1 889 550	-1 667 000	-1 595 000	8,0
Arvonlisäverot(palautusjärj.)	-56 764					
TILIKAUDEN TULOS	7 901 835	354 320	401 900	853 000	970 000	13,4

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tuloslaskelmaosa (ulkoiset erät)

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Maksut ja korvaukset						
Jäsenkunnat	43 320 267	43 616 690	45 742 110			4,9
Muut kuin jäsenkunnat	24 283 076	17 979 160	22 296 430			24,0
Muut korvaukset	1 002 085	1 138 280	1 085 370			-4,6
Muut myyntituotot	2 360 144	2 162 980	1 716 620			-20,6
Maksutuotot	2 671 180	2 526 820	2 698 410			6,8
Tuet ja avustukset	486 640	588 440	511 680			-13,0
Muut toimintatuotot	1 674 442	1 772 410	1 958 540			10,5
TOIMINTATUOTOT	75 797 834	69 784 780	76 009 160	70 322 910	70 712 910	8,9
 Palkat ja palkkiot	 -42 475 089	 -42 430 940	 -46 524 890			9,6
Henkilösivukulut	-10 999 684	-10 725 960	-11 572 750			7,9
Palvelujen ostot	-5 730 174	-7 008 270	-7 892 730			12,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 995 068	-5 201 870	-5 378 620			3,4
Avustukset	-179 860	-247 700	-270 000			9,0
Muut toimintakulut	-1 702 822	-2 065 400	-2 078 720			0,6
TOIMINTAKULUT	-66 082 697	-67 680 140	-73 717 710	-67 802 910	-68 147 910	8,9
 NETTO	 9 715 137	 2 104 640	 2 291 450	2 520 000	2 565 000	8,9
 Rahoitustuotot/kulut(netto)	 -110 886	 -136 900	 -146 500	-170 000	-175 000	7,0
VUOSIKATE	9 604 251	1 967 740	2 144 950	2 350 000	2 390 000	9,0
Suunnitelmapoistot	-1 756 538	-1 750 320	-1 889 550	-1 667 000	-1 595 000	8,0
Kertaluontoiset poistot	-298 296					
TILIKAUDEN TULOS	7 549 417	217 420	255 400	683 000	795 000	17,5
Poistoeron muutos	-2 244 700					
Varausten muutos	2 449 879					
 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	 7 754 596	 217 420	 255 400	683 000	795 000	17,5

Vaalijalan kuntayhtymä

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2024

Tuloslaskelmaosa (ulkoiset ja sisäiset erät)

	Tilinp. 2020	Ed.Bud. 2021	Budj. 2022	Su 2023	Su 2024	Muutos 21/22%
Maksut ja korvaukset						
Jäsenkunnat	43 320 267	43 616 690	45 742 110			4,9
Muut kuin jäsenkunnat	24 283 076	17 979 160	22 296 430			24,0
Muut korvaukset	1 002 085	1 138 280	1 085 370			-4,6
Muut myyntituotot	2 360 144	2 162 980	1 716 620			-20,6
Myyntituotot(sisäiset)	13 073 062	12 205 350	14 300 960			17,2
Maksutuotot	2 671 180	2 526 820	2 698 410			6,8
Tuet ja avustukset	486 640	588 440	511 680			-13,0
Muut toimintatuotot	1 674 442	1 772 410	1 958 540			10,5
Sisäiset vuokrat	1 796 052	2 107 040	2 029 330			-3,7
TOIMINTATUOTOT	90 666 948	84 097 170	92 339 450	86 653 200	87 043 200	9,8
Palkat ja palkkiot	-42 475 089	-42 430 940	-46 524 890			9,6
Henkilösivukulut	-10 999 684	-10 725 960	-11 572 750			7,9
Palvelujen ostot	-5 730 174	-7 008 270	-7 892 730			12,6
Palvelujen ostot(sisäiset)	-13 073 062	-12 205 350	-14 227 760			16,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 995 068	-5 201 870	-5 378 620			3,4
Sisäiset ostot, tarvikkeet			-73 200			
Avustukset	-179 860	-247 700	-270 000			9,0
Muut toimintakulut	-1 702 822	-2 065 400	-2 078 720			0,6
Sisäiset vuokrat	-1 796 052	-2 107 040	-2 029 330			-3,7
TOIMINTAKULUT	-80 951 811	-81 992 530	-90 048 000	-84 133 200	-84 478 200	9,8
NETTO	9 715 137	2 104 640	2 291 450	2 520 000	2 565 000	8,9
Rahoitustuotot/kulut(netto)	-110 886	-136 900	-146 500	-170 000	-175 000	7,0
VUOSIKATE	9 604 251	1 967 740	2 144 950	2 350 000	2 390 000	9,0
Suunnitelmapoistot	-1 756 538	-1 750 320	-1 889 550	-1 667 000	-1 595 000	8,0
Kertaluontoiset poistot	-298 296					
TILIKAUDEN TULOS	7 549 417	217 420	255 400	683 000	795 000	17,5
Poistoeron muutos	-2 244 700					
Varausten muutos	2 449 879					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	7 754 596	217 420	255 400	683 000	795 000	17,5

Rahoitus ja investoinnit

Merkittävimpien investointien rahoitus on suunniteltu seuraavasti.

Vaalijalan kuntayhtymällä oli vuoden 2020 alussa pitkäaikaista lainaa yhteensä noin 17,8 miljoonaa euroa, joka on otettu palvelukotien rakentamiseen ja on kokonaisuudessaan ARAn tukemaa korkotukilainaa.

Uusien ARA-rahoitteisten asuntojen rakennuskustannuksista on vähintään 30 % rahoitettava korkotukilainalla. ARAn rahoittamien asumiskohteiden käyttö- ja pääomakustannukset tullaan kattamaan asukkailta kannettavilla vuokrilla. Palvelutoiminta maksaa vuokran henkilökunnan tiloista. Uudisrakennuskohteita voidaan toteuttaa kiinteistöleasing-rahoituksella, jolloin lainoitusta eri tarvita.

Kuntayhtymän hallitus ratkaisee yhtymäkokouksen päättämissä rajoissa asiat, jotka koskevat pitkäaikaisten tai tilapäislainojen ottamista. Yhtymäkokous antaa hallitukselle valtuudet ottaa vuonna 2021 ARA-ehtoista korkotukilainaa enintään 1,5 miljoonaa euroa avopalvelujen asumishankkeisiin.

Yhtymäkokous oikeuttaa hallituksen ottamaan maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittaessa tilapäislainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 1,5 miljoonaa euroa.

Vaalijalan kuntayhtymä
TALOUSARVIO VUODELLE 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023-2024
RAHOITUSOSA

	TP 2020	TA 2021	ES 2022	SU 2023	SU 2024	Muutos 21/22 %
Tulorahoitus						
Vuosikate	9 604 249	1 967 740	2 144 950	2 350 000	2 390 000	9,0
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Toiminnan rahavirta	9 604 249	1 967 740	2 144 950	2 350 000	2 390 000	9,0
Investoinnit						
Käyttöom.investoinnit	-4 217 344	-4 898 000	-5 355 000	-3 900 000	-1 100 000	9,3
Investointiavustukset	129 740	620 000	540 000		0	-12,9
Käyttöom.myyntitulot	59 298					
Muut investointitulot	556					
Investoinnit netto	-4 027 749	-4 278 000	-4 815 000	-3 900 000	-1 100 000	12,6
Toiminnan ja investointien rahavirta netto	5 576 500	-2 310 260	-2 670 050	-1 550 000	1 290 000	15,6
Rahoitustoiminta						
Antolainasaamisten lisäykset	-3 944					
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen lisäys	269 685	3 000 000	0	0	0	-100,0
Pitkäaik.lainojen vähenn.	-108 094	-133 200	-141 000	-159 200	-170 200	5,9
Lainakannan muutokset	161 591	2 866 800	-141 000	-159 200	-170 200	-104,9
Oman pääoman muutokset	-1 500 000,00					
Muut maksuvalm. muutokset	-5 372 946					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 138 798	556 540	-2 811 050	-1 709 200	1 119 800	-605,1

Vaalijalan kuntayhtymä

TALOUSARVIO VUODELLE 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023-2024

INVESTOINTIOSA**MENOT**

	TP2020	TA 2021	ES 2022	SU 2023	SU 2024
NENONPELLON YKSIKÖT					
Talonrakennus	-3 250 141	-2 213 000	-2 470 000	-3 610 000	-810 000
Maanrakennus	-265 483	-70 000	-100 000	-50 000	-50 000
Irtaimistohankinnat	-535 161	-140 000	-185 000	-140 000	-140 000
NENONPELLON YKSIKÖT YHT.	-4 050 785	-2 423 000	-2 755 000	-3 800 000	-1 000 000
AVOHUOLTO					
Talonrakennus	-122 449	-2 475 000	-2 600 000	-100 000	-100 000
Irtaimistohankinnat	-44 110				
AVOHUOLTO YHT.	-166 559	-2 475 000	-2 600 000	-100 000	-100 000
TULOT					
Avustukset	130 297	620 000	540 000		
Käyttöomaisuuden myynti	59 298				
INVESTOINTIMENOT YHT.	-4 217 344	-4 898 000	-5 355 000	-3 900 000	-1 100 000
INVESTOINNIT NETTO	-4 027 749	-4 278 000	-4 815 000	-3 900 000	-1 100 000

Kehyssuunnitelma 2022 – 2024

1 Hallinnon ja lainsäädännön muutoksista

Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden, ohjauksen ja hallinnon uudistus

Suomen julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rakenteiden, ohjauksen ja hallinnon uudistuksen lähtökohdat ovat tiedossa keväällä 2021 hallituksen sotelakiesityksien mukaisina. Lakiesityksen käsittely eduskunnassa pitäisi valmistua kesäkuun aikana. Virallinen valmisteluvaihe tulisi alkaa 1.7.2021 ja soteuudistuksen lakien toimeenpano 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueiden esivalmistelu on ollut käynnissä vuodesta 2020 lähtien useiden valtionapuhankkeiden voimin, joissa kehitetään myös nykyistä toimintaa. Toukokuussa 2021 suurin riski kohdistuu soteuudistuksen valmistelun kireään aikatauluun. Vaalijala tekee yhteistyötä soteuudistuksen sisällöllisessä kehittämisessä Eteva kuntayhtymän ja Kärkulla samkommunin kanssa. Kolme valtakunnallista toimijaa ovat suurimmat alan kuntayhtymät Suomessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön kärkihanke lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma LAPE on edelleen toiminnassa lähinnä erva-alueiden osaamis- ja tukikeskusten valmistelun osalta. Vaalijala tulee osallistumaan OT-keskusverkostoon, toiminnan sisällön suunnittelu edistyy. Valmistelun toinen osa on opetus- ja kulttuuriministeriön VIP-verkosto ja Vaativan erityisen tuen kehittämisryhmä (Vaatu). VIP-verkosto keskittyy ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistamiseen ja Vaatu korjaavien palveluiden tuottamiseen. VIP- ja Vaatu-toiminnalla tuetaan varhaiskasvatusta ja kuntien lähikouluja oppilaan opetuksen järjestämiseen liittyvissä asioissa. Sateenkaaren erityiskoulu toimii omalla alueellaan Vaatutoimijana yhdessä sairaalaopetuksen, Valterin ja Valtion koulukodin kanssa. Kummatkin hankkeet vaikuttavat Vaalijalan palvelutoimintaan, mutta vielä ei ole tiedossa missä laajuudessa.

Vaalijalan neljä päätavoitetta tulevassa soteuudistuksessa ovat:

- Vaalijalan palvelutoiminta pysyy yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisuuteen kuuluvat kaikki kuntoutuspalvelut ja avohuollon palvelut kaikissa maakunnissa eli Pohjois-Savossa, Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa. Vaalijala on valtakunnallinen julkinen palvelujen tuottaja, jonka palveluista suurin osa kohdistuu Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueelle (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Keski-Suomi ja Pohjois-Karjala)
- Vaalijala on toimintakykyinen ja kehittyvä erityispalvelujen tuottaja, jonka organisaatiomuoto on hyvinvointiyhtymä
- Sateenkaaren erityiskoulun ylläpito jatkuu osana Vaalijalan toimintaa

Kuntakokous

Vaalijalan on järjestänyt viime vuosina kuntakokouksia, joissa kuntien valitsevat edustajat ovat voineet vapaasti kertoa näkemyksiään Vaalijalan toiminnasta ja tulevaisuudesta. Seuraava kuntakokous on syksyllä 2021.

Hitaasti uudistuvaa lainsäädäntöä

Päivitetty laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista on vähentämässä maksutuloja noin 45 M€ vuodessa julkisella sektorilla ja parantamassa vastaavasti asiakkaan asemaa. Uudistus astuu voimaan 1.7.2021.

Vammaisia koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus (VALAS), jossa on tarkoitus yhdistää vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki uudeksi erityislaiksi. Uudessa vammaispalvelulaissa todettaisiin vammaisten subjektiiviset oikeudet ja luetteloitaisiin muut palvelut, luettelo ei olisi tyhjentävä vaan jättää tilaa palvelujen kehitystyölle. Vaalijala on osallistunut lain valmisteluprosessiin yhteistyössä Kehitysvammaliiton kanssa. Riskinä uudistuksessa on vaativien kuntoutuspalvelujen hajautuminen moneen eri sosiaalihuollon ja terveydenhoidon lakiin kehitysvammalain kumoutuessa. Uudistuksen toteutuminen tapahtuu soteuudistuksen voimaantulon jälkeen.

Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain yhteensovittaminen tapahtuu lakien käytännön soveltamisen kautta, koska laeissa on samansuuntaisia palveluja. Ensisijaisesti vammaistenkin sosiaalipalvelut tuotetaan sosiaalihuoltolain perusteella.

Yleinen itsemääräämisoikeuslaki on valmistelussa. Sen piirissä tulevat olemaan kehitysvammaisten henkilöiden lisäksi muut vammaiset ja mm. muistisairaat. Yleistä itsemääräämisoikeuslakia tarvitaan, jotta kehitysvammalaista voidaan luopua. Valmistelu saadaan päätökseen vasta vuoden 2023 jälkeen.

Kaikkien kansalaisten työelämäosallisuuteen tähtäävä lainsäädäntöuudistus on nimeltään TEOS. Se on sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistamishanke. Uudistuksen tarkoituksena on tukea heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden osallisuutta työelämään. Se tulisi mm. uudistamaan perinteisen työtoiminnan ja korvaamaan sen osittain työelämävalmiuksia edistävällä sosiaalisella kuntoutuksella ja osallisuutta edistävällä sosiaalisella kuntoutuksella. Lain aikataulu on avoin.

Kuntoutuusuudistuksesta on olemassa komitean raportti vuodelta 2017. Kuntoutukseen käytetään Suomessa noin 2 miljardia euroa vuodessa. Kuntoutuksen järjestämisvastuuta ollaan raportin mukaan siirtämässä Kelalta maakunnille, joka on jo osittain käytännössä tapahtunut. Uudistustyöllä voi olla merkittävä vaikutus myös Vaalijalan palvelutoimintaan, mutta sen aikataulu on avoin.

Seuraavaa suuri lainsäädäntöuudistus koskee yleistä sosiaaliturvaa (sosiaaliturvauudistus), Uudistusta valmistelee parlamentaarinen komitea. Se aloitti työnsä alkuvuonna 2020, jonka toimikausi päättyy 2027.

Lainsäädäntötyössä on patoutuneita paineita johtuen siitä, että substanssilakien uudistamisaikataulu on ollut kytkettynä soteuudistuksien aikatauluun. Lainsäädäntöuudistuksia on ollut valmistelutilassa useita vuosia. Vaalijalan lähtökohta lainsäädäntöuudistuksiin on erityistä tukea tarvitsevan ihmisen näkökulma ja pyrimme vaikuttamistoiminnallamme turvaamaan heidän palvelunsa unohtamatta uudistusten vaikutuksia julkiseen talouteen.

2 VaaliJalan avopalvelut ovat olennainen osa kokonaisuutta

KEHAS-ohjelman 2010 - 2015 keskiössä oli kehitysvammaisten laitosasumisen purkamisen eli valtakunnallinen asunto-ohjelma kaikille kehitysvammaisille. Asunnoista yli puolet on osoitettu lapsuudenkodeistaan ja vanhentuneesta asutokannasta muuttaville. Ohjelmassa on viime vuosina huomioitu myös muut kehitysvammaisen elämässään tarvitsemat palvelut. Työ jatkui vuoteen 2020 asti ilman erityistä ohjelmaa. Vammaisten asuntohankkeiden rahoitus Valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAssa on kuitenkin vähentynyt.

VaaliJalan asunto-ohjelma keskittyy jatkossa VaaliJalan olemassa olevien asutokohteiden kunnostukseen ja uusien asumispalveluratkaisujen kehittämiseen mm. digitalisatiota hyödyntäen.

VaaliJala tuottaa avopalvelutoimintaa 14 kunnassa ja 17 paikkakunnalla. Poliklinikat, Savokset monipalvelukeskukset, päivätoiminta- ja asumisyksiköt toimivat kiinteässä yhteistyössä sijaintikuntiansa ja asiakkaidensa kanssa. Suunnitelmakauden lopussa asumis- ja perhehoitopaikkojen kokonaismäärä on noin 500 asuntoa. Tekemisen piirissä on noin 500 asiakasta.

Kun mukaan lasketaan poliklinikoiden sekä päivä- ja työtoiminnan palvelut, avohuollon asiakkaiden kokonaismäärä nousee 1 500 henkilöön.

Avopalveluissa toteutetaan kehittämishanketoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, joihin haetaan mm. STM:n ja ESR-rahoitusta. Hankkeet liittyvät mm. erityisryhmien työllistymiseen ja kehitysvamma-alan vetovoimaisuuteen ja osaamisen kehittämiseen.

Tulevaisuuden palvelurakenteista

VaaliJalan avopalvelujen tavoitteet pohjautuvat edellisen uudistushankkeen ja KEHAS-ohjelman tavoitteisiin. Tärkein lähtökohta on palvelujen kysyntään vastaaminen. Se on osoittanut, että keskeinen tehtävä VaaliJalle on vastata vaativimpiin asiakastarpeisiin myös avopalveluissa.

Jako laitos- ja avopalveluihin on edelleen olemassa, mutta voidaan ennakoida, jaon merkityksen tulevan vähenemään. Se voisi korvautua esimerkiksi palvelujen vaativuuden tasomäärittelyllä. VaaliJalan osaamis- ja tukikeskus on tämän uuden ajattelun mukainen kokonaisuus, jossa laitos- ja avopalvelujen raja ylitetään tarvittaessa ja perusopetus toimii tiiviisti sen rinnalla, vaikka sillä on oma lainsäädäntönsä.

VaaliJalan palvelutoiminnan tavoitteena on, että haasteellisten tilanteiden arviointi ja selvittäminen kaikkien asiakasryhmien osalta tapahtuu asiakkaan omassa toimintaympäristössä. Lasten ja nuorten kohdalla se on perhe. Siten voidaan vähentää tai ainakin lyhentää kuntoutusjaksojen kestoa ja parantaa kuntoutuksen vaikuttavuutta. Talouden näkökulmasta kysymys on pitkän aikavälin säästöistä.

Liikkuviissa kuntoutuspalveluissa konsultoiva työote on keskeistä. Suunnitelmakaudella perhekeskeisen työn osuus tulee kasvamaan ja varhaisen vaikuttamisen asemaa pyritään vahvistamaan kaikin tavoin soteuudistuksen tavoitteiden mukaisesti.

Toimintamalli on ollut Vaalijalan palvelutoiminnan tavoitteena yli viisi vuotta, mutta tois-
taiseksi asiassa läpimurto on saavuttamatta. Tilanne näkyy edelleen kasvavina kalliina
asiakaskohtaisina kustannuksina. Liikkuvien kuntoutuspalvelujen laajentaminen kuntien
taloudellisessa tilanteesta johtuen on kuitenkin vaikea tehtävä. Läpimurto jäänee toteu-
tettavaksi tulevassa soteuudistuksessa.

3 Osaamis- ja tukikeskus on valtakunnallinen palvelujen tuottaja

Nenonpellon yksiköt ovat keskeinen osa Vaalijalan osaamis- ja tukikeskusta. Erityisryh-
mien psykososiaalinen kuntoutus, autismiosaaminen sekä monivammaisten kehitysvam-
maisten opetus- ja kuntoutus tukevat kodeissa ja avoyksiköissä tehtävää työtä.
Sateenkaaren peruskoulun erityisopetus sekä toisen asteen valmentava opetus yhteis-
työssä oppilaitosten kanssa ovat olennaisia osia kokonaisuudessa.

Kuntoutuspalvelut ovat valtakunnallista toimintaa. Asiakkaiden ja maakuntien tarpeet
sekä kysyntä määrittävät toiminnan laajuuden. Palvelujen sisältöä kehitetään ja suunna-
taan jatkuvasti, tarvittaessa nopeasti. Kuntoutuspalvelujen myynnistä nykyisten jäsen-
kuntien ulkopuolelle suuntautuu suunnitelmakauden lopussa yli 70 %, tällä hetkellä luku
on yli 50 %.

Vuoden 2020 lopussa Nenonpellossa on noin 135 asiakaspaikkaa, jonka lisäksi muualla
Pieksämäellä on 35 paikkaa. Määrä on pienentynyt 30 paikkaa vuodesta 2017. Uusi krii-
siyksikkö valmistuu vuonna 2022 ja täysin yksilölliselle kuntoutukselle hankitaan lisää ti-
laa. Kapasiteetin ennakoidaan suunnitelmakauden aikana laskevan 20 paikalla.

Laitoksessa asuvaksi määritellään yli 3 kuukautta siellä olleet. Nenonpellon yksiköt eivät
tuota uutta laitosasumista vaan toiminta on määräaikaista kuntoutusta. Hyvin pitkään pal-
veluissa olleille iäkkäille asiakkaille asuminen on järjestetty poikkeustapauksissa. Yksit-
täisten asiakkaiden kohdalla soveltuvien asumisjärjestelyjen osoittaminen on hidastunut
vaativien asumispalvelujen niukkuuden vuoksi.

Tahdosta riippumattoman hoidon ja kuntoutuksen tarve on Suomessa kasvanut ja Vaali-
jala toteuttaa sitä entistä enemmän kuvastaen erityisryhmien pahoinvoinnin lisäänty-
mistä. Kaikki kuntoutus toteutetaan jatkossa viitekehysmallin pohjalta. Kunkin yksikön vii-
tekehukseen kootaan näyttöön perustuvia kuntoutusmenetelmiä, joihin henkilöstö täy-
dennyskoulutetaan.

Kuntoutuksen vaikuttavuutta osoitetaan mm. RAI-ID-järjestelmän avulla. Se on standar-
doitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu vammaispalvelun asi-
akkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimi-
seen. Se on erilainen kuin vanhuspalvelussa käytettävä RAI. Se on otettu käyttöön myös
asumispalveluyksiköissä, suunnitelmakauden aikana käyttö kattaa sekä kuntoutus- että
asumispalvelut.

4 Henkilöstön osaaminen edellyttää jatkuvaa kehittämistä

Suunnitelmakauden alussa Vaalijalassa on noin 930 virkaa ja työsuhdetta. Lisäksi määrälläikäisissä tehtävissä ja sijaisina toimii noin 350 työsopimussuhteista työntekijää. Suunnitelmakaudella henkilöstön määrä pysyy ennallaan. Henkilöstön keski-ikä on noin 44 vuotta, eniten on kasvattanut osuuttaan ikäryhmä 20-29-vuotiaat. Vaalijalan palveluksesta siirtyy eläkkeelle vuoden 2024 loppuun mennessä yhteensä noin 60 työntekijää, joista suurin osa työskentelee Pieksämäellä. Määrä on ollut viime vuodet vakaa.

Uutta henkilöstöä rekrytoidaan ja uutta osaamista rakennetaan täydennyskoulutuksella ja yhteistyöllä oppilaitosten kanssa. Merkittävin keino on oppisopimukset ja koulutusopimukset, joita on keskimäärin 50, määrää pyritään vielä lisäämään. Vaalijalan on huolehdittava itse tutkintoihin tähtäävästä koulutuksesta entistä enemmän.

Vaativan palvelutoiminnan hoitaminen edellyttää jatkuvasti henkilöstön aktiivisuutta ja kehittymisvalmiuksia. Vaalijala turvaa riittävät mahdollisuudet täydennyskoulutukseen, työnohjaukseen, työterveyshuoltoon ja muihin henkilöstön osaamista ja jaksamista edistäviin vaikuttaviin toimenpiteisiin. Työkyvyn ylläpitämiseen on erityisesti panostettu.

Vaalijala tulee jatkossa edistämään ja jossain määrin tuottamaan alan soveltava tutkimusta. Mielenkiintomme on mm. kuntoutusmenetelmissä ja henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa tullaan tekemään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Syksystä 2021 alkaen panostus tki-toimintaan tulee edelleen kasvamaan.

Vaalijalan toiminta-alueen yleinen elinvoimaisuus on asia, jota pitää tukea niillä keinoilla, mitä Vaalijalan käytettävissä on. Se on pitkälti yhteistyötä muiden työnantajien kanssa.

5 Vaalijalan talous tasapainossa

Vaalijalan käyttömenot ovat suunnitelmakauden alussa noin 75 M€. Käyttötalousmenoja lisäävät kasvavat avopalvelut. Henkilöstömenojen osuus on noin 80 prosenttia käyttötalousmenoista.

Tasapainoisen talouden ylläpitäminen edellyttää ylijäämäistä vuositulosta, sen vaatimus on kustannustehokas toiminta ja palvelujen joustava hinnoittelu. Ensi vuoden palkkameinojen nousua ei voida vielä arvioida, koska uusi KVTES on toukokuussa vielä neuvottelupöydällä. Vuoden 2022 budjetti tullaan laatimaan 1,5 %:n palkkojen korotus huomioon.

Kuntasektori maksaa yli 80 prosenttia Vaalijalan menoista. Asiakasmaksujen osuus tulo-kertymästä on pieni pitkäaikaisen laitoshoidon vähenemisen myötä. Jäsenkuntien näkökulmasta on huomattava, että ulkokuntien palvelutoiminnan ostot ovat noin 24 M€ vuodessa. Valtakunnallinen toiminta vahvistaa toimintayksikköjen työssäkäyntialueen taloutta ja työllisyyttä.

Nenonpellon yksiköiden suoritehinnat ensi vuodelle päätetään hallituksen toukokuun kokouksessa ja avopalvelujen hinnat hallituksen syyskuun kokouksessa. Päätösaikataulua on aikaistettu kuntien pyynnöstä.

Asuntojen rakentaminen ja hankinta on edelleen määrällisesti lähivuosien merkittävä investointisuunta. Uudishankkeissa pyritään käyttämään ARAn rahoitusta, muuten suositetaan tilojen vuokraamista.

Asumispalveluissa investointien aiheuttamat pääomamenot ja käyttömenot katetaan perittävillä vuokrilla. Kirjanpidossa palvelutoiminta ja rakennusten talous on eriytetty. Tulevina vuosina joudutaan peruskorjaamaan tai uusimaan vanhinta asuntokantaa, joka rahoitetaan vuokratuloista. Kysyntää Vaalijalan uusille monimuotoisille asumispalveluille on olemassa. Kiinteistöleasing rahoitustapana soveltuu uudisrakentamisessa, jos ARA-rahoitus kohteeseen ei ole tarkoituksenmukaista.

Nenonpellon rakennuskannan peruskorjaukset pyritään rahoittamaan tulorahoituksella. Valtion avustuksia käytetään kohteisiin silloin, kun niitä on saatavilla, mutta niiden fiskaalinen merkitys jää vähäiseksi. Korjausinvestointeja tehdään siinä määrin, kun tiloja kuntoutustoimintaan pitkällä aikavälillä tarvitaan. Perusopetustilat Nenonpellon ulkopuolella vuokrataan. Kuntoutustoiminnan uudisrakentaminen on vaihtoehto silloin, kun peruskorjaamalla ei ole saavutettavissa tarkoituksenmukaisia tiloja ja tällöin rahoitusmuotona voi olla myös kiinteistöleasing. Avopalvelujen palvelutilojen hankinnassa suositetaan vuokrausta, mutta uudisrakentaminen on myös mahdollista.

Merkittävimmät muut investoinnit liittyvät ICT-hankintoihin.

Vuosi-investointien bruttomäärä on 5 miljoonan euron tasolla. Jäsenkunnilta ei kanneta erikseen maksusuuksia investointeihin.

Talousarvion sitovuus

Vaalijalan kuntayhtymän talousarvio on yhtymäkokoukseen nähden sitova tehtäväalueiden nettosummien tasolla ja hallitukseen nähden sitova tulosaluiden nettosummien tasolla.

6 Vaalijalan palvelutoiminnan merkittävimmät riskit

Pitkän aikavälin merkittävin riski on ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön vaikeutuva rekrytointi Itä-Suomessa. Asia koskee kaikkia henkilöstöryhmiä. Digitalisaatio voi jossain määrin auttaa, mutta vaativien palvelujen tuottaminen on aina työvaltaista. Riskiä torjutaan omalla aktiivisella täydennyskoulutuksella ja tutkintoperusteisen koulutuksen järjestämisellä oppilaitosten kanssa, unohtamatta alueiden elinvoimaisuuden tukemista.

Vaalijalan palvelutoiminnan perusriski on palvelujen järjestäjätahon eli kuntasektorin heikenevä taloudellinen kantokyky, joka rakentuu kuntataloudesta ja valtionosuusjärjestelmästä. Nykyinen tilanne luo suuret odotukset tulevalle soteuudistukselle, joka olennaisesti muuttaa nykyisen asetelman. Sotekustannukset ovat kasvussa vanhenevasta väestörakenteesta johtuen.

Kolmas palvelutoimintaan liittyvä riski liittyy maineeseen. Vakavat tai toistuvat epäonnistumiset vaativassa palvelutoiminnassa voivat johtaa nopeasti organisaation tilanteeseen, jossa sillä ei enää ole toimintaedellytyksiä. Vaalijalan sertifioitun laatujärjestelmän avulla

prosesseja kehitetään siten, että riskit hallitaan. Vaalijalan täytyy ylläpitää laatua tuottamissaan palveluissa.

Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa koko kehyssuunnitelmaan ja sen lisäksi seuraaviin erilliskysymyksiin:

4. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalveluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyö-alueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?
5. Millä tavalla vahvistetaan kuntien perustalvelujen ja Vaalijalan erityistalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien talvelujen käyttöä?
6. Vaalijalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä Vaalijala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

6.10.2021

ETELÄ-SAVON MAAKUNTA**Enonkoski**

Sote-lakimuutosten jälkeen on tärkeää, että Vaalijalan palvelut säilyvät alueella ja rooli erityispalveluiden asiantuntijaorganisaationa säilyy hyvinvointialueilla. Yhteistyön muotoja tulee kehittää edelleen hyvinvointialueiden kanssa ja kesken sekä palvelutuotannon kustannuksia tulee seurata tiiviisti. Palvelutuotannon tulee vastata alueen asiakkaiden tarpeita inhimillisesti ja laadukkaasti, mutta samalla kustannustehokkaasti.

Vaalijalan asiantuntemuksen hyödyntäminen vammaisia koskevissa monissa lakiuudistuksissa on edelleen tärkeää.

Pitkäaikaista laitosasumista on Vaalijalassa suunnitelmallisesti vähennetty viimeisten vuosien aikana, mikä suuntaus on ollut perusteltua ja palveluja erityisryhmille on tarjottu yhä enemmän kuntoutusjaksoina sekä avopalveluina. Laitosasumisen ja hajautettujen avohuollon tukitoimenpiteiden kustannuksia tulee myös arvioida säännöllisesti. Lisäksi tulee arvioida, että pystytäänkö tulevaisuudessa turvaamaan henkilöstön osaaminen ja saatavuus, mikäli edelleen palveluja hajautetaan tai laitosasumista puretaan nopealla aikataululla. On tärkeää, että uudisrakentamista tehdään harkiten ja nykyinen Vaalijalan rakennuskanta sekä asuntokohteet pidetään asianmukaisessa kunnossa. Oikea suuntaus on, että raja avo- ja laitospalvelujen välillä on joustava - asiakkaiden palvelutarve on ratkaiseva.

Avopalveluiden kehittämisessä suuntaus on oikea, että Vaalijalan asiantuntemusta ja osaamista voidaan jakaa myös peruskunnille (mm. sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, varhaiskasvatus ja perusopetus) digitalisaatiota nykyistä enemmän hyödyntäen. Vaalijalan erityisasiantuntijoiden antamaa digitaalisista neuvontaa ja tukea tulee olla saatavilla myös asumispalveluyksiköiden henkilöstölle sekä koteihin asukkaalle ja heidän omaisilleen/läheisilleen. Liikkuvien kuntoutuspalvelujen kehittämisessä tulee huomioida asumispalveluyksiköiden, asiakkaiden ja heidän omaistensa tarpeet ja toiveet sekä lisätä palveluvalikkoon yhä enemmän digitaalisia palveluja. Digitaalisten palvelujen kehittämisessä on ensiarvoisen tärkeää toimivat yhteydet sekä eri digitaalisten laitteiden helppokäyttöisyys.

Tahdosta riippumattoman hoidon ja kuntoutuksen osalta on tärkeää, että palveluja ja osaamista on saatavilla keskitetysti Vaalijalasta. Tämä vaatii henkilöstöltä vahvaa osaamista ja sitoutumista. Henkilöstön saatavuus sote-palveluihin on ollut viimeisten vuosien aikana erittäin haasteellista, erityisesti määräaikaisiin tehtäviin. Henkilöstön työhyvinvointiin sekä täydennyskoulutukseen tulee tulevaisuudessakin panostaa, jolla pystytään osaltaan vahvistamaan annetun palvelun laatua ja turvallisuutta.

Hirvensalmi

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalvaeluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?

Vaalijalla on tärkeä rooli erityispalvelujen tuottamisessa. Tärkeänä tavoitteena on kehittää erityisalaansa eli erityisosaamista kehitysvammapalveluissa, esimerkiksi kehitysvammaisten ja vammaisten lasten ja nuorten vaativa sijaishuolto, rikoksen tehneen kehitysvammaisen tai vammaisen henkilön erityishuollon järjestäminen,

6.10.2021

vaativien autististen erityislasten ja –nuorten arviointi ja kuntoutusjaksot sekä avopalvelu ja kuntouttavassa työtoiminnassa työskentelevien työkyvyn arviointiin osallistuminen vaativissa eläkeselvittelyissä. Erityisen tärkeää on suunnitelman mukaisesti kasvattaa perhekeskeisen työn osuutta ja varhaisen vaikuttamisen asemaa, koska tällä on merkitystä pitkällä aikavälillä jatkuvan kustannusten kasvun taittamiseksi. On tärkeää, että yhteistyö muodostuvien hyvinvointialueiden kanssa on sujuvaa ja saumatonta, jotta voidaan tuottaa laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut.

2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspalvelujen ja Vaalijalan erityispalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?

Vaalijala täydentää Essoten omaa palvelutuotantoa erityisesti kehitysvammaisten osalta. Erityisosaamisen säilyminen on tärkeää. Hirvensalmen kunta pitää tärkeänä, että kehitysvammaisilla on laadukkaat palvelut riippumatta siitä, tuottaako ne Essote tai Vaalijala. Vaalijalan vahva osaaminen kehitysvammahuollosta on saatava nykyistä laajemmin ja paremmin hyödynnettyä. Tämä vaatii nykyistä parempaa yhteistyötä Essoten ja Vaalijalan kesken. Hyvin toimiva yhteistyö mahdollistaa myös ennaltaehkäisevien palveluiden nykyistä sujuvamman käytön.

Hyvinvointialuevalmistelussa on tärkeää varmistaa se, että uudistettaessa prosesseja ja järjestelmiä huomioidaan niissä myös siirtyvien toimijoiden, kuten Vaalijalan palvelut ja toiminta. Hirvensalmen kunta yhtenä Vaalijalan kuntayhtymän omistajista pitää tärkeänä, että vammaispalveluiden lakimuutosten myötä hyödynnetään Vaalijalan olemassa olevat resurssit tarkoituksenmukaisella tavalla integroiden ne jo valmisteluvaiheessa osaksi hyvinvointialueen palveluita, jottei päällekkäisiä toimintoja muodostu.

3. Vaalijalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä Vaalijala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

Vaalijalan kehitysvamma-alan erityisosaamista pitäisi pystyä nykyistä enemmän hyödyntämään siten, että opetuksen antaminen lapsen lähikoulussa tai –alueella olisi mahdollista. Nykyistä tiiviimpi yhteistyö perusopetuksen järjestäjien kanssa mahdollistaisi tämän. Vaalijalan Sateenkaaren koulun palvelut ovat tarpeellisia erityisesti heille, jotka tarvitsevat laitospuoleista kuntoutusta ja tutkimusta.

Erittäin tärkeää on varmistaa, että siirryttäessä perusopetuksesta toiselle asteelle palveluketju säilyy toimivana. Tulevan hyvinvointialueen yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa on huolehdittava vahvasta oppilaitosyhteistyöstä ja tarvittavan koulutuksen saamisesta Etelä-Savon alueella, jotta voidaan turvata myös riittävä ja osaava henkilöstö alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Palveluiden laatu, vaikuttavuus ja sujuva asiakaskokemus varmistavat toimivan palveluketjun asiakkaille.

Kehysuunnitelmaan pyydetään ottamaan kantaa myös muilta osin sekä kehysuunnitelmassa olevaan Vaalijalan arvioon hyvinvointialueesta ja sen vaikutuksista Vaalijalaan.

Vaalijalan kiinteistöinvestoinneissa on otettava huomioon niiden kustannusvaikutus hyvinvointialueelle. Kiinteistöjen osalta on keskityttävä tukemaan Vaalijalan ydin-

6.10.2021

osaamista vahvistavia investointeja. Onkin äärimmäisen tärkeää, että jo nyt investointeja suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueelle siirtyvien toimijoiden kanssa, jotta epätarkoituksenmukaisilta investoinneilta vältytään.

Hirvensalmen kunta pitää tärkeänä, että lähipalveluina turvataan jatkossakin esimerkiksi kuntouttavan työtoiminnan palveluita. Tämä vaatii nykyistä parempaa yhteistyötä Essoten ja Vaalijalan kesken, jottei päällekkäisyyksiä synny.

Hirvensalmen kunta muistuttaa, että yhteistyössä peruspalveluiden ja erityispalveluiden tuottajien kesken varmistetaan toimivat, tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat palvelut. Vuoden 2022 loppuun saakka jäsenkunnat ovat viime kädessä vastuussa Vaalijalan taloudesta. Ottaen huomioon tämän hetkisen kuntatalouden tilanteen, on äärimmäisen tärkeää, ettei alijäämiä synny ja kustannuskasvua saada hillittyä.

Joroinen

Yhteinen lausunto Varkauden kanssa.

Juva

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveyspalveluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erä) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?

Vaalijalalla on tärkeä rooli erityispalvelun tuottamisessa. Tärkeänä tavoitteena on kehittää erityisalaansa eli erityisosaamista kehitysvammaisissa, esimerkiksi kehitysvammaisten ja vammaisten lasten ja nuorten vaativa sijaishuolto, rikoksen tehneen kehitysvammaisen tai vammaisen henkilön erityishuollon järjestäminen, vaativien autististen erityislasten ja -nuorten arviointi ja kuntoutusjaksot sekä avopalvelu ja kuntouttavassa työtoiminnassa työskentelevien työkyvyn arviointiin osallistuminen vaativissa eläkeselvittelyissä. Erityisen tärkeää on suunnitelman mukaisesti kasvattaa perhekeskeisen työn osuutta ja varhaisen vaikuttamisen asemaa, koska tällä on merkitystä pitkällä aikavälillä jatkuvan kustannusten kasvun taittamiseksi. Ottaen huomioon, että tällä hetkellä Vaalijala tuottaa palveluita 17 maakunnalle, on tärkeää, että yhteistyö muodostuvien hyvinvointialueiden kanssa on sujuvaa ja saumatonta, jotta voidaan tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluita.

2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspalvelujen ja Vaalijalan erityispalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?

Juvan kunta Essoten jäsenkuntana hyödyntää myös Essoten palveluita. Vaalijala täydentää Essoten omaa palvelutuotantoa erityisesti kehitysvammaisten osalta. Erityisosaamisen säilyminen on tärkeää. Juvan kunta pitää tärkeänä, että kehitysvammaisilla on laadukkaita palveluita riippumatta siitä, tuottaako ne Essote tai Vaalijala. Vaalijalan vahva osaaminen kehitysvammahuollosta on saatava nykyistä laajemmin ja paremmin hyödynnettyä. Tämä vaatii nykyistä parempaa yhteistyötä Essoten ja Vaalijalan kesken.

Hyvin toimiva yhteistyö mahdollistaa myös ennaltaehkäisevien palveluiden nykyistä sujuvamman käytön.

6.10.2021

Hyvinvointialuevalmistelussa on tärkeää varmistaa se, että uudistettaessa prosesseja ja järjestelmiä huomioidaan niissä myös siirtyvien toimijoiden, kuten Vaalijalan, palvelut ja toiminta. Juvan kunta yhtenä Vaalijalan kuntayhtymän omistajista pitää tärkeänä, että vammaispalveluiden lakimuutosten myötä hyödynnetään Vaalijalan olemassa olevat resurssit tarkoituksenmukaisella tavalla integroiden ne jo valmisteluvaiheessa osaksi hyvinvointialueen palveluita, jottei päällekkäisiä toimintoja muodostu.

3. Vaalijalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä Vaalijala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

Vaalijalan kehitysvamma-alan erityisosaamista pitäisi pystyä nykyistä enemmän hyödyntämään siten, että opetuksen antaminen lapsen lähikoulussa tai -alueella olisi mahdollista. Nykyistä tiiviimpi yhteistyö perusopetuksen järjestäjien kanssa mahdollistaisi tämän. Vaalijalan Sateenkaaren koulun palvelut ovat tarpeellisia erityisesti heille, jotka tarvitsevat laitospalveluita kuntoutusta ja tutkimusta.

Erittäin tärkeää on varmistaa, että siirryttäessä perusopetuksesta toiselle aseteelle palveluketju säilyy toimivana. Tulevan hyvinvointialueen yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa on huolehdittava vahvasta oppilaitosyhteistyöstä ja tarvittavan koulutuksen saamisesta Etelä-Savon alueella, jotta voidaan turvata myös riittävä ja osaava henkilöstö alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Palveluiden laatu, vaikuttavuus ja sujuva asiakaskokemus varmistavat toimivan palveluketjun asiakkaille.

Vaalijala ja hyvinvointialue

Kehysuunnitelmaan pyydetään ottamaan kantaa myös muilta osin sekä kehysuunnitelmassa olevaan Vaalijalan arvioon hyvinvointialueesta ja sen vaikutuksista Vaalijalaan.

Vaalijalan kiinteistöinvestoinneissa on otettava huomioon niiden kustannusvaikutus hyvinvointialueelle. Kiinteistöjen osalta on keskityttävä tukemaan Vaalijalan ydinosaamista vahvistavia investointeja. Onkin äärimmäisen tärkeää, että jo nyt investointeja suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueelle siirtyvien toimijoiden kanssa, jotta epätarkoituksenmukaisilta investoinneilta vältytään.

Juvan kunta pitää tärkeänä, että lähipalveluina turvataan jatkossakin esimerkiksi kuntouttavan työtoiminnan palveluita. Tämä vaatii nykyistä parempaa yhteistyötä Essoten ja Vaalijalan kesken, jottei päällekkäisyyksiä synny.

Juvan kunta muistuttaa, että yhteistyössä peruspalveluiden ja erityispalveluiden tuottajien kesken varmistetaan toimivat, tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat palvelut. Vuoden 2022 loppuun saakka jäsenkunnat ovat viime kädessä vastuussa Vaalijalan taloudesta. Ottaen huomioon tämänhetkisen kuntatalouden tilanteen, on äärimmäisen tärkeää, ettei alijäämiä synny ja kustannuskasvu saadaan hillittyä. Tämä onnistuu vain sujuvalla ja aidolla yhteistyöllä esimerkiksi Juvan osalta Essoten kanssa.

Kangasniemi

Kehysuunnitelmassa osoitetaan Vaalijalan tuottamien avopalveluiden merkitys ja todetaan, että Vaalijala on merkittävä erityispalveluiden tuottaja, joka turvaa omalla

6.10.2021

toiminnallaan kehitysvammaisten ja muiden vammaisten itsenäistymistä ja oikeuksien toteutumista. Vaalijalan tarjoama avopalvelu turvaa laaja-alaisen ja osaavan toiminnan kehitysvammaisten päivätoiminnasta aina vammaisten itsenäiseen asumiseen saakka. Kehitysvammaisten avopalveluun osalta on tärkeää esimerkiksi omaiselle annettava tuki.

Merkittävä tavoite on myös oman erityisalan ja erityisosaamisen kehittäminen kehitysvammapalveluissa, esimerkiksi kehitysvammaisten ja vammaisten lasten ja nuorten vaativa sijaishuolto, rikoksen tehneen kehitysvammaisen tai vammaisen henkilön erityishuollon järjestäminen, vaativien autististen erityislasten ja -nuorten arviointi ja kuntoutusjaksot sekä avopalvelu ja kuntouttavassa työtoiminnassa työkentelevien työkyvyn arviointiin osallistuminen vaativissa eläkeselvittelyissä. Erityisen tärkeää on suunnitelman mukaisesti kasvattaa perhekeskeisen työn osuutta ja varhaisen vaikuttamisen asemaa, koska tällä on merkitystä pitkällä aikavälillä jatkuvan kustannusten kasvun taittamiseksi. Yhteistyö tulevalle hyvinvointialueelle tulee olla sujuvaa ja saumatonta, jotta voidaan tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluita.

ICT-investoinneissa tulee huomioida jouheva tiedonsiirto Vaalijalan ja kuntayhtymien / kuntien (hyvinvointialueiden) tietojärjestelmien välillä. Ennaltaehkäisevien palvelujen käyttö lisääntyy, kun tiedonsiirto on saumatonta ja jatkuvaa. Asiakkaiden palveluiden saatavuuden kannalta Itä-Suomelle on etua, että alueella toimii valtakunnallinen erityispalveluiden tuottaja.

Osa asiakkaista tarvitsee vaativia erityispalveluita, jolloin on hyvä, että tarvittava asiantuntemus sijaitsee lähellä asiakkaiden omaa ympäristöä. Palveluiden tuottamistavoille on hyvä löytyä vaihtoehtoja jäsenkuntien alueella.

Kehitysvammaisten osalta tavoitteena on muodostaa selkeitä palvelukokonaisuuksia ja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota valtakunnan linjausten mukaisesti. Ostopalveluina erityispalveluita voidaan ostaa palvelutarpeen arviointiin ja palvelusuunnitelmaan perustuen.

Lasten koulunkäynti tulee turvata lähikouluperiaatteella, mutta akuutissa tilanteessa, jossa lapsi tarvitsee laitoshuoltoa tutkimusta ja kuntoutusta Nenonpellon yksiköissä, koulunkäynti on tärkeää turvata Sateenkaaren erityiskoulussa. Sateenkaaren koulun toiminnan ylläpitäminen ja ydinosaamisen kehittäminen on jatkossakin tärkeää, ja sillä on oma paikkansa tulevassa palvelujärjestelmässä. Toisaalta peruskuntien sivistystoimen ja Vaalijalan tulee sopia yhteistyöraهن- teesta, jossa osaaminen ja konsultaatio kehitysvammaisen lapsen opetuksen järjestelyistä toteutuu mahdollisimman joustavasti tarpeen mukaan. Tulevan hyvinvointialueen tulee huolehtia vahvasta oppilaitosyhteistyöstä ja tarvittavan koulutuksen saamisesta Etelä-Savon alueella, jotta voidaan turvata riittävä ja osaava henkilöstö alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Vaalijalan kiinteistöinvestoinneissa on otettava huomioon kiinteistökustannusten kasvun vaikutus tulevan hyvinvointialueen palvelujen tuotantomahdollisuuksiin. Kiinteistöjen osalta on keskityttävä tukemaan Vaalijalan ydinosaamista vahvistavia investointeja. Lisäksi kuntatalouden kestävyys turvaamiseksi on erittäin tärkeää, ettei Vaalijalan kuntayhtymän talouteen synny alijäämiä ja että kustannusten kasvua saadaan hillittyä.

6.10.2021

Kunnanhallitus yhtyy Kangasniemen Vanhus- ja vammaisneuvoston näkemyksiin kehityssuunnitelmasta mm. seuraavilta osin:

Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella pitää turvata alueen asiakkaiden vaativien palvelutarpeiden toteuttaminen ja kokonaisvaltainen elämänlaadun parantaminen. Vaalijalan toiminnalla voidaan turvata vammaisen oikeudet hyvään ja laadukkaaseen palveluun kaikissa elämän vaiheissa.

Kuntien peruspalveluiden ja Vaalijalan erityispalveluiden välistä yhteistyötä tulee vahvistaa luomalla mm. yhteisiä koulutuksia ja yhteisiä kokonaisvaltaisia palvelupolkuja laatimalla yhdessä suunnitelmia ennaltaehkäisevien toimintamallien käytöstä.

Lisäksi Vaalijalan toiminnan turvaamisessa on erittäin tärkeää säilyttää uusien hyvinvointialueiden rajojen ylimenevien palveluiden ostaminen. Vaalijalan toiminta on valtakunnallista ja valtakunnallisen toiminnan turvaaminen palvelee koko maakuntaa.

Mikkeli

Mikkelin kaupungin sosiaali- ja terveystyöpalvelut järjestetään ja tuotetaan Essote-kuntayhtymässä, joten Essoten näkemykset on myös syytä huomioida. Mikkelin kaupunki näkee jäsenkuntana, että Vaalijalan tavoite kehittyä valtakunnalliseksi erityispalvelun tuottajaksi on kannatettavaa. Osana tätä tavoitetta Vaalijalan tulee keskittyä entistä enemmän vaativiin heidän osaamisprofiiliin liittyviin erityisosaamista vaativiin palveluihin myös uudella hyvinvointialueella. Markkinoilla menestyminen valtakunnallisessa kilpailussa vaatii erityisosaamisen lisäksi kustannustehokkuutta palveluprosesseissa, joten myös tähän näkökulmaan on syytä erityisesti kiinnittää huomiota. Tällöin on mahdollista hinnoitella palvelut kilpailukykyiseen hintaan ja jopa laajentaa asiakaskuntaa. Toisaalta on syytä varautua siihen, että muiden hyvinvointialueiden palveluiden osto vähenee. Tällöin on kyettävä sopeuttamaan omaa toimintaa ja menoja.

Vuoden 2022 talousarvio ja hinnoittelu tulisi valmistella niin, ettei kuntayhtymälle synny ylijäämää, vaan palveluhintojen tulisi olla maltillisia. Tämä hillitsisi omalta osaltaan jäsenkuntien sote-kustannuksia vuonna 2022, joka on kaikille jäsenkunnille tärkeää, ajatellen kuntien tulevaa valtionosuusrahoitusta.

Vaalijalan siirtyminen osaksi Etelä-Savon hyvinvointialuetta antaa hyvän mahdollisuuden integroida palvelut, poistaa mahdolliset päällekkäisyydet sekä muodostaa saumattomia hoitoketjuja. Jo nyt erityishuolto-ohjelmat (EHO) tulisi laatia Essotesta käsin peruspalvelunäkökulma edellä, jolloin Vaalijalan tarjoamat palvelut pelkistyvät oman osaamisalueen erityispalveluihin. Näin onkin Essotessa jo aiemmin linjattu. Ennaltaehkäisevät palvelut ovat osa hyvinvointialueen peruspalveluita, joihin hyvinvointialueiden tulee panostaa. Entisten erityishuoltopiirien palveluiden tulee keskittyä vaativaan palvelutuotantoon siinä laajuudessa kuin se asiakkaiden näkökulmasta on tarpeen ja välttämätöntä. Vaalijala voisi lisätä konsultaatiotoimintaa matalalla kynnyksellä peruspalveluyksiköille. Näin toimien voitaisiin ehkäistä asiakkaiden siirtymistä vaativimpien ja kalliimpien palveluiden piiriin.

Vaalijalassa on tehty hyvää työtä vahvaa tukea tarvitsevien lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tueksi. Sateenkaaren koululla on ollut tärkeä rooli kokonais-kuntoutuksen onnistumisessa. Jos Sateenkaaren kouluun on oppilasjonoa, niin

6.10.2021

yksi vaihtoehto voisi olla oppilaspaikkojen lisääminen. Toisaalta lasten lukumäärä Etelä-Savossa on laskeva, jolloin tuntuu ristiriitaiselta, että koulun laajentamiseen olisi todellista tarvetta. Lähikouluperiaate on tärkeä ja ensisijaisesti lasten tulisi voida tuettuna käydä koulua omassa kunnassaan. Olisiko myös tässä Vaalijalla mahdollisuus antaa konsultointiapua kunnille matalalla kynnyksellä, jolloin paine siirtää lapsia Sateenkaaren kouluun vähenisi. Oppivelvollisuuden laajentuminen on tänä vuonna tuonut lisähaasteen ja -velvoitteen kunnille ja juuri eniten tukea tarvitsevien

esim. Vaalijalassa kuntoutuvien ja opiskelevien nuorten jatko-opinnot perusopetuksen jälkeen vaativat paljon yksilöllistä työtä ja ohjausta. Tärkeintä olisi ennaltaehkäisevään työhön panostaminen hyvinvointialueella yhteistyössä perheiden, sote-toimijoiden sekä oppilashuollon ja koulujen henkilöstön välillä.

Hyvinvointialueen toteutumisen myötä Etelä-Savon alueella sijaitsevat Vaalijalan kiinteistöt siirtyvät hyvinvointialueelle. Jo nyt on syytä pohtia mikä on näiden kiinteistön käyttö osana hyvinvointialueen palvelutuotantoa ja olla pidättyväinen uudisrakentamisen suhteen.

Mäntyharju

Ei lausuntoa.

Pertunmaa

Ei lausuntoa.

Pieksämäki

Vaalijalan palvelutoiminnan lähtökohta - olemassa oleviin tarpeisiin ja kysyntään vastaaminen - on oikea. Peruspalvelujen näkökulmasta vammaisten henkilöiden palvelutarpeeseen tulee vastata ensisijaisesti asiakkaan omaan toimintaympäristöön tuotetuilla lähi- ja peruspalveluilla ja palvelukokonaisuuteen tulisi nivoa saumattomasti myös asiakkaan palvelutarpeen mukaiset erityispalvelut. Välttämättömien kuntoutusjaksojen tulisi olla suunnitelmallisia ja laitosasuminen pitäisi minimoida. Kuntoutus tulisi myös erityishuollon asiakkaiden osalta painottua peruspalveluissa tapahtuvaksi.

Vaalijalan tavoite haasteellisten tilanteiden arvioinnista ja selvittämisestä kaikkien asiakasryhmien osalta asiakkaan omassa toimintaympäristössä on tämän näkökulman mukainen ja lyhentää kuntoutusjaksoja ja parantaa niiden vaikuttavuutta. Eri-tyispalvelujen osaaminen tulisi olla joustavien konsultointikäytänteillä peruspalvelujen tukena. Asiakkaan palvelukokonaisuuden hallinta kaikilta osin tulisi olla peruspalveluissa ja näin asiakkaan palvelut kokonaiskustannuksineen olisivat parhaalla mahdollisella tavalla hallittavissa.

Vaalijalan kiinteistöinvestoinneilla tulisi tukea vaalijalan ydinosaamista ja pitäytyä vain välttämättömiin investointeihin huomioiden tulevan hyvinvointialueen talous. Vaalijalan kokonaiskustannusten kasvun ei pitäisi olla muuta sosiaali- ja terveystoimea suurempaa. Palvelujen hinnoittelussa tulisi kiinnittää huomioita hinnanmuodostuksen läpinäkyvyyteen ja siihen, että yksikköhinnan merkittävät muutokset asiakkaan palveluissa tulisi perustua asiakkaan palvelutarpeen muutoksiin eikä palvelujen tuottamistavan muutoksiin. Hinnanmuodostumisen avaaminen on ainoa tapa kehittää luottamusta palvelujen hinnoitteluun.

6.10.2021

1. Vaalijalla on vahvaa erityisosaamista kehitysvamma palveluissa ja tämä erityisosaaminen tulee säilyttää myös Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella tuotettavissa valtakunnallisissa palveluissa. Valtakunnallista palveluvalikoimaa ohjaava tekijä osaamisen ja muiden käytettävissä olevien resurssien lisäksi on palvelujen kysyntä. Valtakunnallinen kysyntä on ollut erityisen suurta tuomitsematta jätettyjen rikoksen tehneiden kehitysvammaisten tai vammaisten henkilöiden erityishuollon järjestämisessä ja vaativien autismikirjon erityislasten ja -nuorten arvioinnissa ja kuntoutuksessa. Näiden palvelujen tarve valtakunnallisesti jatkuu myös sote-uudistuksen jälkeen. Valtakunnallisten palvelujen tuottaminen ei kuitenkaan tulisi olla erityishuollossa itsetarkoitus vaan erityisen tärkeää on suunnitelman mukaisesti kasvattaa perhekeskeisen työn osuutta ja varhaisen vaikuttamisen asemaa, koska tällä on merkitystä pitkällä aikavälillä jatkuvan kustannusten kasvun taittamiseksi. Yhteistyö tulevalle hyvinvointialueella tulee olla sujuvaa ja saumatonta, jotta voidaan tuottaa laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut.

2. Asiakkaan palvelukokonaisuuden tulisi olla yhtenäinen siten, että asiakkaalle ei näy erillisiä peruspalveluja ja erityispalveluja, vaan hänen käytössään on tilanteeseensa sopivat palvelut oikea-aikaisesti tuottajasta huolimatta. Tämä tulisi olla yksi keskeinen tavoite koko hyvinvointialueen palvelujen organisoimisessa. Vaalijalan tuottamien palveluiden, myös liikkuvien kuntoutuspalvelujen, tulisi olla nykyistä kiinteämpi osa asiakkaan palvelukokonaisuutta siten, että palvelukokonaisuudesta vastaavalle taholle olisi läpinäkyvää toiminnan sisältö ja kulurakenne. Erityisalojen, esimerkiksi Vaalijalan, erityisosaaminen tulisi olla peruspalvelujen käytössä helpposti ja saumattomasti. Tämä koskee paitsi sosiaali- ja terveyspalveluja, myös opetuspalveluja eikä osaamisen hyödyntämisen tulisi edellyttää asiakkuutta Vaalijalan palveluissa. Tämä on ainoa tapa saada erityisosaamisesta hyötyä ennakkoivissa palveluissa. Vaalijalan ei tule tuottaa palveluja, joilla ei ole kunnissa luontaista kysyntää. Ennaltaehkäisevien palvelujen käyttö lisääntyy, kun erityisosaamisen hyödyntäminen ja tiedonsiirto on saumatonta ja jatkuvaa. Asiakkaiden palveluiden saatavuuden kannalta Itä-Suomelle on etua, että alueella toimii valtakunnallinen erityispalveluiden tuottaja. Osa asiakkaista tarvitsee vaativia erityispalveluja, jolloin on hyvä, että tarvittava asiantuntemus sijaitsee lähellä asiakkaiden omaa ympäristöä. Myös kehitysvammaisten osalta on tavoitteena, että he saavat lisääntyvästi palveluita oman alueen perusterveydenhuollosta eikä peruspalveluja tuoteta heidänkään kohdalla erityispalveluissa. Kehitysvammaisten avohoito tulevalle hyvinvointialueella tulee integroida niin, että palvelukokonaisuus ja hoitovastuu säilyvät yhdessä paikassa. Tavoitteena on muodostaa selkeitä palvelukokonaisuuksia ja vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota valtakunnan linjausten mukaisesti.

3. Vaalijalan kuntayhtymän ylläpitämä Sateenkaaren koulu on tärkeä yhteistyökumppani Pieksämäen kaupungin erityisopetuksen toteuttamisessa. Syyslukukauden aloittamisen aikaan 12.8.2021 Sateenkaaren koulussa opiskeli 14 vaativaa erityistä tukea saavaa pieksämäkeläistä lasta/nuorta. Heidän opiskelunsa toteuttaminen Pieksämäen kaupungin omissa yksiköissä ei toteuta perusopetuslain oppilaan oikeutta saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tarpeen ilmetessä. Jatkossakin on tarpeen, että Sateenkaaren koululla on tarjota opiskelupaikkoja vaativan erityisen tuen oppilaille. Ensisijainen tavoite on kuitenkin järjestää opetus niin, että lapsi/nuori voi opiskella omassa lähikoulussaan. Osana Pieksämäen kaupungin omaa erityisopetuksen kehittämistä, Sateenkaaren koulu on kutsuttu kehittämään erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen rajapinnan toimintaa. Sateenkaaren koulun rooli Pieksämäen kaupungin koulujen tukemisessa ja ohjaamisessa

6.10.2021

voisi olla koulutusta ja konsultointia. Koulutusta voitaisiin järjestää esimerkiksi opetusmenetelmistä, moniammatillisen yhteistyön tehostamisesta, oppilasarviointista, oppilaiden kohtaamisesta jne. Konsultointi voisi sisältää toimintaympäristön (tilat, välineet, yhteisö) kehittämistä, haastavien tilanteiden purkua jne. Konsultointi voisi tapahtua sekä vierailuina/tutustumisina Sateenkaaren kouluun, että vierailuina kaupungin omiin kouluihin.

Puumala

Yhtyy ESSOTEN lausuntoon. Lisäyksenä:

Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että jäsenkunnat ovat viime kädessä vastuussa Vaalijalan taloudesta vuoden 2022 loppuun saakka. Ottaen huomioon tämän hetkisen kuntatalouden tilanteen, on erittäin tärkeää, ettei alijäämiä synny ja että kustannuskasvua saadaan hillittyä. Kunnanhallitus toteaa myös, että Vaalijalan investointien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee tehdä yhteistyötä hyvinvointialueelle siirtyvien muiden toimijoiden kanssa, jotta mahdollisilta epätarkoituksenmukaisilta investoinneilta vältytään. Essoten lausunnosta poiketen kunta ei tässä vaiheessa katso tarkoituksenmukaiseksi sitä, että Vaalijala alkaisi jalkauttaa nykyisiä Vaalijalan kehitysvammaohjaajia kuntiin kouluille tukihenkilöiksi ja avustajiksi. Sateenkaaren koulun toiminnan turvaaminen ja ydinosaamisen kehittäminen on tärkeää ja sillä on oma tärkeä paikkansa nykyisessä ja tulevassa palvelujärjestelmässä. Toimijoiden roolien tulee olla selkeitä.

Rantasalmi

Rantasalmen kunta kannattaa Vaalijalan tavoitetta kehittyä valtakunnalliseksi erityispalveluiden tuottajaksi. Myös uudella hyvinvointialueella olisi tärkeää huomioida ja keskittyä entistä enemmän kaikista vaativimpien palveluiden tuottamiseen kustannustehokkaasti. Vaalijalan siirtyminen Etelä-Savon hyvinvointialueeseen antaa paremmat lähtökohdat katkeamattomille hoito- ja palveluketjuille.

Rantasalmen kunta näkee, että Vaalijalan palvelut täydentävät tarvittaessa kunnan omia palveluja. Ennaltaehkäisevänä toimintana toivotaan entistä enemmän konsultaatio- ja etäpalveluiden lisäämistä.

Rantasalmen kunnan näkemys on, että lapsen koulunkäynti tulee järjestää ensisijaisesti lähikoulu periaatteella. Lapsen mahdollinen siirtyminen Sateenkaarenkouluun on pitkävaikutteinen ratkaisu perheelle, joka tarkoittaa yleensä esimerkiksi asumis- tai kuljetuspalveluiden järjestämistä. Toivotaan konsultaatioavun ja kattavampien koulutusten järjestämistä lapsen lähikoulun henkilökunnalle. Sateenkaaren koululla on tärkeä rooli paljon tukea tarvitsevien lasten koulunkäynnin ja kokonaiskuntoutuksen onnistumisessa laaja väestöpohja ja yhdenvertainen saatavuus huomioiden.

Savonlinna

Ei lausuntoa.

Sulkava

Ei lausuntoa.

6.10.2021

ESSOTE Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalveluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?

Vaalijalalla on tärkeä rooli erityistalvelun tuottamisessa. Tärkeänä tavoitteena on kehittää erityisalaansa eli erityisosaamista kehitysvammaistalveluissa, esimerkiksi kehitysvammaisten ja vammaisten lasten ja nuorten vaativat sijais-huolto, rikoksen tehneen kehitysvammaisen tai vammaisen henkilön erityis-huollon järjestäminen, vaativien autistististen erityislusten ja -nuorten arviointi ja kuntoutusjaksot sekä avotalvelu ja kuntouttavassa työtoiminnassa työskentelevien työkyvyn arviointiin osallistuminen vaativissa eläkeselvittelyissä. Erityisen tärkeää on suunnitelman mukaisesti kasvattaa perhekeskeisen työn osuutta ja varhaisen vaikuttamisen asemaa, koska tällä on merkitystä pitkällä aikavälillä jatkuvan kustannusten kasvun taittamiseksi. Yhteistyö tulevalle hyvinvointialueella tulee olla sujuvaa ja saumatonta, jotta voidaan tuottaa laadukkaat ja kustannustehokkaat talvelut.

2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien perustalvelujen ja Vaalijalan erityistalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien talvelujen käyttöä?

Vaalijala täydentää Essoten omaa talvelutuotantoa erityistalveluiden osalta kehitysvammaosaamisen näkökulmasta. Erityisosaamisen säilyminen on tärkeää. Essote pitää tärkeänä, että Vaalijala profiloituisi entistä enemmän osaa-miskeskustyyppiseen ajatteluun ja tarjoaa hyvinvointialueella matalalla kynnyksellä konsultaatiotalvelua myös sellaisten asiakkaiden osalta, joilla ei hoito tms. suhdetta Vaalijalaan ole. ICT-investoinneissa tulee huomioida jouheva tiedonsiirto Vaalijalan ja kuntayhtymien/kuntien (hyvinvointialueiden) tietojärjestelmien välillä. On tärkeää, että tietoa siirtyy digitaalisesti tai vaihtoehtoisesti rakentaa katseluyhteys näiden järjestelmien välille. Ennaltaehkäisevien talvelujen käyttö lisääntyy, kun tiedonsiirto on saumatonta ja jatkuvaa. Asiakkaiden talveluiden saatavuuden kannalta Itä-Suomelle on etua, että alueella toimii valtakunnallinen erityistalveluiden tuottaja. Osa asiakkaista tarvitsee vaativia erityistalveluja, jolloin on hyvä, että tarvittava asiantuntemus sijaitsee lähellä asiakkaiden omaa ympäristöä. Talveluiden tuottamistavoille on hyvä löytä vaihtoehtoja jäsenkuntien alueella. Vammaistalveluiden lakimuutoksen tullessa voidaan entistä enemmän Vaalijalan tuottamat talvelut ovat myös terveydenhuoltolain mukaisia talveluita. Kehitysvammaisten osalta tavoitteena, että he saavat lisääntyvästi talveluita oman alueen perusterveydenhuollosta. Kehitysvammapoliklinikat niiltä osin kuin niiden erityisosaamista tai osaamisen keskittymää tarvitaan, olisi hyvä järjestää yhteistyössä tulevalle hyvinvointialueella terveyden- ja sosiaalihuollon osaamiskeskuksena. Kehitysvammaisten avohoito tulevalle hyvinvointialueella tulee integroida niin, että talvelukokonaisuus ja hoitovastuu säilyvät yhdessä paikassa. Tavoitteena on muodostaa selkeitä talvelukokonaisuuksia ja sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota valtakunnan linjausten mukaisesti. Ostotalveluina erityistalveluita voidaan ostaa talvelutarpeen arviointiin ja talvelusuunnitelmaan perustuen.

3. Vaalijalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä Vaalijala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

6.10.2021

Vaalijala voisi jalkauttaa nykyisiä Vaalijalan kv-ohjaajia kouluille tukihenkilöiksi tai avustajiksi. STM:n selvityksen (42/2018) mukaan enemmistö erityishuoltopii-reistä on siirtämässä kouluja osaksi kuntien perusopetusta. Kasvuikäisen lap-sen siirtyminen pois vanhempien kasvatuksesta ja perheen parista toisaalle opetuksen järjestämisen vuoksi on erittäin iso ja pitkävaikutteinen ratkaisu. Lapsen siirto edellyttää useimmiten vaativien asumispalveluiden tuottamista ja monia muita tukipalveluita, joten tällä on kustannuksia lisäävä vaikutus sekä yksilön elämään merkittävä vaikutus. Raportin mukaan kuntayhtymä voi tuoda opetuksen sinne missä lapset ovat, tavallisen koulun sisään. Selvityshenkilöi-den ehdotus on järjestää koulu lähikouluperiaatteella. Tämä sai myös laajan kannatuksen selvityshenkilöraportin lausuntoyhteenvedossa (STM 49/2018). Ensisijaisesti myös Essote kuntayhtymän alueella lapsen koulunkäynti tulee turvata lähikouluperiaatteella, mutta akuutissa tilanteessa, jossa lapsi tarvitsee laitoshuoltoa tutkimusta ja kuntoutusta Nenonpellon yksiköissä, koulunkäynti on tärkeää turvata Sateenkaaren erityiskoulussa. Peruskuntien sivistystoimen ja Vaalijalan tulee sopia yhteistyörakenteesta, jossa osaaminen ja konsultaatio kehitysvammaisen lapsen opetuksen järjestelyistä toteutuu mahdollisimman joustavasti tarpeen mukaan. Nivelvaiheen tiedonsiirron varmistaminen aukotto-masti kuntien sivistystoimen ja opiskeluhuollon sekä Sateenkaaren erityiskou-lun toimijoiden välillä tulee varmistaa lapsen tai nuoren siirtyessä oppilaitok-sesta toiseen. Tulevan hyvinvointialueen tulee huolehtia vahvasta oppilaitosyh-teistyöstä ja tarvittavan koulutuksen saamisesta Etelä-Savon alueella, jotta voi-daan turvata riittävä ja osaava henkilöstö alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Palveluiden laatu, vaikuttavuus ja sujuva asiakaskokemus takaa-vat toimivan palveluketjun asiakkaille.

Kehysuunnitelmaan pyydetään ottamaan kantaa myös muilta osin. Samoin kehysuunnitelmassa olevaan soteuudistusarvioon.

Kehysuunnitelmasta ja soteuudistusarviosta yleisesti

Vaalijalan kiinteistöinvestoinneissa on otettava huomioon kiinteistökustannus-ten kasvun vaikutus tulevan hyvinvointialueen palvelujen tuotantomahdollisuuk-siin. Kiinteistöjen osalta on keskityttävä tukemaan Vaalijalan ydinosaamista vahvistavia investointeja.

Kuntoutus on osa peruspalveluja ja sen koordinointi sekä toteutus tapahtuvat lähtökohtaisesti peruspalveluissa. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001) edellyttää, että kunta järjestää kuntouttavaa työtoimintaa työttömille parantaakseen heidän edellytyksiään työllistyä avoimille työmarkkinoille. Kunta-yhtymä ostaa Vaalijalan kuntayhtymältä kuntouttavan työtoiminnan palveluita asiakkaille, joiden lähtökohtaiset edellytykset työllistyä avoimille työmarkkinoille ovat heikohkot. Kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluiden jatkaminen edellyt-tää, että Vaalijalassa kirkastetaan visiota todellisuudessa kohden kuntouttavaa, ei säilyttävää työtoimintaa. Tavoitteet tulee asettaa selkeästi kullekin asiak-kaalle ja sovittujen jaksojen tulee olla intensiivisiä, lyhyehköjä kuntouttavia jak-soja, jotka hyödyttävät asiakkaita kohden itsenäistä selviytymistä avoimilla työ-markkinoilla. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ovat väliaikaisesti tilan-teessa, jossa he tarvitsevat vahvistettua tukea selvitäkseen itsenäiseen elä-mään ja mahdollisesti opintoihin tai palkkatyöhön.

6.10.2021

Vammaispalveluiden näkökulmasta vammaisten henkilöiden palvelutarpeeseen pyritään vastaamaan ensisijaisesti asiakkaan omaan toimintaympäristöön tuotetuilla lähi- ja peruspalveluilla. Laitosmuotoinen kuntoutus ja laitoksessa asuminen tulee saada minimoitua. Vaalijalan tavoite toimia jatkossa asiakkaan omassa toimintaympäristössä on kannatettava. Kuntoutusjaksojen keston lyhentäminen ja vaikuttavuuden parantaminen tämän avulla on tavoiteltavaa. Kuntoutusjaksot perustuvat aina suunnitelmallisuuteen. Kuntoutuksen pienyksiöiden perustamisen vaarana on kuntoutuksen ja asumisen rajan hämärtyminen ja samalla kustannusten ennakoitavuuden vaikeutuminen. Vaalijalan kustannuskehityksen tulee vastata yleistä terveydenhuollon kustannuskehitystä.

Kustannuskehitys ei saa olla nouseva. Palvelutaso hinnoittelu tulee olla selkeää ja perusteltua sekä vastata asiakkaan todellista tarvetta. Vaalijalan kustannuskehitys on ollut jatkuvasti kasvava, vaikka asiakkaiden määrää on vähennetty. Kustannusten nousu johtuu siitä, että yksittäisiä hintoja on nostettu, asiakasmäärän vähentyessä. Essote kuntayhtymällä tulee olla tieto asiakkaan kokonaiskustannuksista etukäteen, jotta niihin pystytään varautumaan. Yhteistyö peruspalvelupainotteisen rakenteen luomiseksi tulevalle hyvinvointialueella on ensisijaista.

SOSTERI Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveyspalveluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS -erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?

Vaalijalan rooli erityispalvelujen kehittäjänä ja tuottajana on ollut merkittävä niin erityishuoltopiiriin kuuluville kunnille kuin palvelujen ostajille piirin ulkopuolellakin. Tämän vuoksi Vaalijan nykyisen palvelukokonaisuuden säilyttäminen Etelä-Savon hyvinvointialueella ja palvelujen myyminen sopimusteitse muille hyvinvointialueille jatkossakin on perusteltua.

2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspalvelujen ja Vaalijalan erityispalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?

Kunnat vastaavat vammaisten perusopetuksen palvelujen järjestämisestä myös sote-uudistuksen toteutuessa ja hyvinvointialueet sosiaali- ja terveyspalveluista omien linjaustensa mukaisesti. Vaalijalan palvelujen käyttö riippuu siitä, missä määrin hyvinvointialueiden omat palvelut riittävät vastaamaan kysyntään ja minkä verran tarvitaan Vaalijalan erityispalveluja täydentämään näitä palveluja.

3. Vaalijalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä Vaalijala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

Perusopetuksen järjestäminen on kuntien vastuulla. Sosterin jäsenkunnat (Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava) ottavat lausunnoissaan tähän kysymyksen kantaa.

Vaalijalan kolme päätavoitetta sote -uudistuksessa ovat:

1. Vaalijalan palvelutoiminta pysyy yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisuuteen kuuluvat kaikki kuntoutuspalvelut ja avohuollon palvelut kaikissa maakunnissa eli

6.10.2021

Etelä- ja Pohjois-Savossa ja Keski-Suomessa. Vaalijala on valtakunnallinen julkinen palvelujen tuottaja, jonka palveluista suurin osa kohdistuu Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueille.

2. Vaalijala on toimintakykyinen ja kehittyvä erityispalvelujen tuottaja, jonka organisaatiomuoto on hyvinvointiyhtymä.

3. Sateenkaaren koulun ylläpito jatkuu osana Vaalijalan toimintaa.

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän näkemyksen mukaan Vaalijalan toiminta vammaisten ja kehitysvammaisten erityispalvelujen tuottajana on tarkoituksenmukaista turvata myös uusien maakunnallisten hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alusta. Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelujen tarve ja käyttö eivät riitä takaamaan Vaalijalan toimintaa. Vaalijala on useiden vuosien ajan lisännyt palveluitensa ulkokuntamyyntiä Itä- ja Keski-Suomessa sekä laajemminkin valtakunnassa. Myös jatkossa markkina-alue tulee olla riittävän laaja, jotta erityispalvelujen tuottaminen ja kehittäminen olisi taloudellisesti mahdollista. Myös osaavan henkilöstön säilyttäminen Etelä-Savon hyvinvointialueella on tärkeää.

Vaalijalan talous vuosina 2022-2024

Vaalijalan käyttömenot ovat suunnitelmakauden alussa noin 75 M€. Käyttömenoja lisäävät kasvavat avohuollon kustannukset. Henkilöstömenojen osuus on noin 80%. Ulkokuntien osuus on noin 24 M€. Vuoden 2022 talousarviossa on varauduttu 1,5% palkankorotuksiin. Vuosi-investoinnit ovat noin 5 M€. Jäsenkunnilta ei kanneta erikseen maksuosuuksia investointeihin. Suunnitelmakauden alussa Vaalijalassa on 930 virkaa ja työsuhteita. Lisäksi sijaisia ja määräaikaista työntekijöitä on 350. Henkilöstön määrä pysyy suunnitelmakaudella ennallaan.

Nenonpellon osaamis- ja tukikeskus

Vuoden 2020 lopussa Nenonpellossa oli 135 asiakaspaikkaa ja muualla Pieksämäellä 35 paikkaa. Nenonpellon yksiköt eivät tuota laitosasumista vaan määräaikaista kuntoutusta sekä tahdosta riippumatonta hoitoa ja kuntoutusta. Uusi kriisiyksikkö valmistuu vuonna 2022. Suunnitelmakaudella kuntoutuspaikkojen määrän arvioidaan vähenevän 20 paikalla. Kuntoutuspalvelujen myynnistä suunnitelmakauden lopulla suuntautuu jäsenkuntien ulkopuolelle 70%. Tällä hetkellä määrä on 50%.

Vaalijalan avohuollon palvelut

Vaalijala tuottaa avopalvelutoimintaa 14 kunnassa. Savonet monipalvelukeskukset, päivätoiminta- ja asumisyksiköt toimivat yhteistyössä sijaintikuntien kanssa. Suunnitelmakauden lopussa asumispalvelujen ja perhehoitopaikkojen kokonaismäärä on 500 ja laskettaessa mukaan poliklinikoiden sekä päivä- ja työtoiminnan palvelut on avohuollon asiakkaiden kokonaismäärä noin 1500.

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän erityishuollon palvelut

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä vastaa Enonkosken kunnan ja Savonlinnan kaupungin kehitysvammaisten erityishuollon palveluista. Lisäksi vuoden 2020 alusta Rantasalmen kunnan ja 1.6.2020 alkaen Sulkavan kunnan sosiaalipalvelujen viranomais tehtävät ovat kuuluneet sairaanhoitopiirille.

Itä-Savon sairaanhoitopiiri tuottaa omana toimintanaan kehitysvammahuollon sosiaalityöntekijöiden palveluita, perhehoitoa ja ylläpitää 16 -paikkaista kehitysvammaisten

6.10.2021

tehostetun palveluasumisen yksikköä. Rajoittamistoimenpiteitä varten tarvittava asiantuntijaryhmä toimii sairaanhoitopiirin omana toimintana. Suurin osa asumispalveluista sekä päivä- ja työtoimintapalveluista hankitaan ostopalveluina. Vaalijalan yksiköistä sairaanhoitopiirin alueella toimivat Pääskylahden asumispalveluyksikkö (aikaisemmin Laavunrinne) ja Harjun palvelutalo Punkaharjulla. Kuntoutusjaksot ja tahdosta riippumaton hoito järjestetään Vaalijalan Nenonpellon yksikössä asiakkaiden tarpeen mukaan.

Vuodelle 2022 ei ole suunnitelmissa muutoksia kehitysvammaisten erityishuollon palveluihin. Vireillä oleva vammaisten ja kehitysvammaisten sekä mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen kilpailutus saatetaan loppuun vuoden 2022 aikana. Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä osallistuu aktiivisesti Etelä-Savon hyvinvointialueen valmisteluun, jonka yhteydessä linjataan myös Vaalijalan kuntayhtymän jatkotoiminta osana hyvinvointialuetta.

POHJOIS-SAVON MAAKUNTA

Iisalmi

Yhtyy Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausuntoon.

Kaavi

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Keitele

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Kiuruvesi

Ei lausuntoa.

Kuopio

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Lapinlahti

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Leppävirta

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Pielavesi

Siltä osin, mikä liittyy hyvinvointialueiden tehtäviin ja niiden keskinäisen yhteistyön organisointiin, Pielaveden kunta toteaa, että kyseiset asiat kuuluvat hyvinvointialue-

6.10.2021

eiden sovittaviksi ja viime kädessä valtioneuvoston päätettäviksi asioiksi. Pielaveden kunta pitää merkittävänä ja yhtyy Vaalijalan huomion kiinnittämiseen vammaisten henkilöiden aseman ja oikeuksien turvaamiseen erityishuoltopiirien lakkauttamisen yhteydessä. Hyvinvointialueille siirryttäessä vammaisella henkilöllä tulee aina olla oikeus jatkaa asumistaan siinä asumispalveluyksikössä, jossa henkilö on asunut ennen uudistuksen voimaantuloa, vaikka hänen oman kotikuntansa hyvinvointialue järjestää palvelun omalla alueellaan.

Erityiskysymykset:

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalvaeluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?

Sote-järjestämislain 36 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa on sovittava hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa, jotka harvoin tarvittavina tai erityisen vaativina edellyttävät toistettavuutta tai laaja-alaista erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin, välineisiin tai toimitiloihin.

Lähtökohtana on, että sosiaali- ja terveydenhuolto on suunniteltava ja toteutettava sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisina kuin asiakkaiden tarve hyvinvointialueilla edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen, lähellä asiakkaita.

Hyvinvointialueilta edellytetään riittävää osaamista, toimintakykyä ja valmiutta vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja niiden on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Alueilla on oltava riittävää omaa palvelutuotantoa sosiaalihuollossa sekä terveydenhuollon perustasolla ja erikoissairaanhoidossa, mutta säännökset eivät edellytä ylikapasiteetin ylläpitämistä.

Häiriö- ja poikkeustilanteissa palvelut on pystyttävä turvaamaan hyvinvointialueen oman tuotannon, varautumissuunnitelmien sekä muiden hyvinvointialueiden ja palveluntuottajien kanssa tehtävän yhteistyön avulla.

Hyvinvointialue voi järjestää ja tuottaa palveluja toisen hyvinvointialueen alueella vain, jos se toimii yhteistyössä tai -toiminnassa kyseisen hyvinvointialueen kanssa.

Pielaveden kunta ei ota kantaa siihen kysymykseen, millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalvaeluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen Kys erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa. Sen sijaan Pielaveden kunta lausuu mielipiteenään, että Pohjois-Savon hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuolto on suunniteltava ja toteutettava sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve hyvinvointialueella edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen, lähellä asiakkaita.

Hyvinvointialueiden yhteistoimintana järjestettäviä palveluja voisivat olla kehitysvammapsykiatrisen hoidon, rikosseuraamusten piiriin joutuneiden kehitysvammaisten ja FASD-oireyhtymästä kärsivien lasten sekä erityisen vaikeasti kehitysvammaisten lasten tutkimus ja hoito.

6.10.2021

2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspalvelujen ja Vaalijalan erityispalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?

Pielaveden kunnalla ei ole pitkäaikaisia asiakkaita Vaalijalan kuntoutuskeskuksessa Pieksämäen Nenonpellossa. Kuntoutuskeskuksesta kunta hankkii lyhytaikaisia kuntoutus- ja arviointijaksoja. Pielavetiset kehitysvammaiset asiakkaat käyttävät Vaalijalan Pohjois-Savon poliklinikkapalveluja pääasiallisesti Kuopiossa.

Pielaveden kunnan alueella ei toimi Vaalijalan ylläpitämää palveluasumisyksikköä. Kehitysvammaisten ja muiden vammaisten palveluasuminen on järjestetty ostopalveluna Pohjois-Savossa sijaitsevilta yksityisiltä palvelukodeilta sekä Savakselta. Pielaveden kunta ei ole hankkinut Vaalijalta ennaltaehkäiseviä palveluja, eikä kunnalla näin ollen ole niistä kokemusta.

Nykyisen käytännön mukaan kehitysvammaisten palvelutarpeen arviointi keskittyy vahvasti Vaalijan tekemään avun tarpeen määrittelyyn ja sen perusteella tehtävään erityishuolto-ohjelmaan ilman kunnan sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisista palveluista vastaavan viranhaltijan arviointia ja yhteistyötä kunnan kanssa. Eri palvelutasojen integraatio ei näin toimimalla toteudu ja asiakkaan palvelukokonaisuus muodostuu eri organisaation toteuttamana hajanaiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen myötä ja Vaalijalan toiminnan siirtyessä hyvinvointialueille peruspalvelujen ja Vaalijalan erityispalvelujen vahvistamiseen ja ennaltaehkäisevien palvelujen käytön lisäämiseen liittyvät kysymykset tulee käsitellä hyvinvointialueilla.

Pielaveden kunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialueelle siirryttäessä palveluja kehitetään ja sovitetaan yhteen katkeamattomiksi palveluketjuiksi ja kokonaisuuksiksi ja että siirtymävaiheessa asiakkaat eivät jää ilman heille kuuluvia palveluja.

3. Vaalijalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä Vaalijala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

Pielaveden kunnan edellisessä lausunnossa (2021–2023) todetaan, että STM:n tekemän selvityksen (STM raportteja ja muistioita 42/2018) mukaan suurin osa erityishuoltopiireistä on siirtämässä kouluja osaksi kuntien perusopetusta. Selvityshenkilöiden ehdotuksena on, että perusopetus järjestetään lähikouluperiaatteella. Pielaveden kunta on todennut, että lapsen siirtyminen pois kotoa Nenonpellon yksikköön opetuksen järjestämisen vuoksi on pitkävaikutteinen ratkaisu ja edellyttää usein muun muassa vaativien asumispalvelujen, kuljetuspalvelujen ja erilaisten tukipalvelujen järjestämistä, joilla on myös kustannuksia lisäävä vaikutus. Edelleenkin Pielaveden kunta on sitä mieltä, että ensisijaisesti Pielaveden kunnassa lapsen koulunkäynti tulee turvata lähikouluperiaatteella.

Esitettyyn kysymykseen liittyen Pielaveden kunta on kiinnostunut siitä, millä tavalla Vaalijala on reagoinut STM:n selvityksen mukaiseen ehdotukseen perusopetuksen järjestämisestä lähiopetuksena ja millaista yhteistyötä Vaalijala esittää opetuksen ratkaisemiseksi?

Yhteenvetona vammaisten palvelujen järjestämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen yhteydessä Pielaveden kunta pitää hyvänä sitä, että laajemmalle väestöpohjalle kootut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut mahdollistavat nykyistä

6.10.2021

paremmin erilaisten erityispalvelujen, kuten kehitysvammaisten erityishuolto ja muut vammaispalvelut, yhdenvertaisen saatavuuden sekä kehittämistyön. Uudistamisessa tulee turvata riittävät resurssit ja vahva valvonta. Keskeistä on asiakkaiden todellisen yhdenvertaisuuden, oikeuksien ja turvallisuuden toteutuminen.

Rautalampi

Yhtyy Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausuntoon.

Rautavaara

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Siilinjärvi

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Sonkajärvi

Yhtyy Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausuntoon.

Suonenjoki

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Tervo

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Tuusniemi

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Varkaus

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Vesanto

Ks. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausunto.

Vieremä

Yhtyy Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lausuntoon.

6.10.2021

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä**Kehysuunnitelmasta ja sote-uudistuksesta**

VaaliJalan kehysuunnitelmasta vuosille 2022 - 2024 Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä toteaa, että se on hyväksytty ennen kuin eduskunta 23.6.2021 hyväksyi esityksen hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta 1.1.2023 alkaen. Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta, joille siirtyvät kuntien ja kuntayhtymien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät. Sairaanhoidopiirien ja erityishuoltopiirien toiminta siirtyy hyvinvointialueille. Kehysuunnitelmassa on tuotu hyvin esille uudistuva lainsäädäntö, jonka aikataulusta ei ole selkeyttä. Keskeisimpänä palvelutuotantoon vaikuttavana asiana on vammaispalvelulain ja kehitysvammalain yhdistäminen erityislaiksi, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alussa.

Kehysuunnitelmassa VaaliJalan neljä päätavoitetta sote-uudistuksessa ovat:

1. VaaliJalan palvelutoiminta pysyy yhtenä kokonaisuutena, johon kuuluvat kaikki kuntoutuspalvelut ja avohuollon palvelut kaikissa maakunnissa.
2. VaaliJala on valtakunnallinen julkinen palveluntuottaja, jonka palveluista suurin osa kohdistuu Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueelle.
3. VaaliJala on toimintakykyinen ja kehittyvä erityispalvelujen tuottaja, jonka organisaatiomuoto on hyvinvointiyhtymä.
4. Sateenkaaren erityiskoulun ylläpito jatkuu osana VaaliJalan toimintaa.

Kehysuunnitelmassa hyvinvointialueiden aloittamista vuoden 2023 alusta ei ole luonnollisesti laajasti huomioitu, miten kuntayhtymän palvelutuotanto muuttuu eri alueilla, mitä palveluita se tuottaa edelleen ja mitä palveluita VaaliJalan kuntayhtymän esittää siirrettäväksi hyvinvointialueen omaan tuotantoon. Mahdolliset palvelurakenteeseen ja palvelutuotantoon tulevat muutokset sisältyvät hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksiin.

Suunnitelmassa palvelutuotanto on kuvattu lähes nykyisen palvelutuotannon mukaisena. Tulevaisuuden palvelurakenteen tavoitteina VaaliJalalla on vastata vaatimimpiin asiakastarpeisiin myös avopalveluissa, siirtää asiakkaiden tilanteen arviointia asiakkaan omaan toimintaympäristöön ja lisätä perhekeskeisen työn osuutta ja varhaista vaikuttamista. Laitos- ja avopalvelujen jaon merkityksen muuttuessa sen voisi korvata palvelujen vaativuuden tasomääritys. Liikkuvissa kuntoutuspalveluissa konsultoiva työote on keskeistä.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä näkee, että vammaisten henkilöiden ensisijainen palvelutarpeen arviointi ja siihen liittyvät palvelu- ja kuntoutussuunnitelmat tehdään tulevaisuudessa hyvinvointialueen omana palveluna konsultoiden monialaista maakunnallista vammaispalvelukeskusta, jota Posote20 esivalmistelutyössä sen vammaispalvelukeskus-alatyöryhmä esitti keväällä 2021. Vammaispalvelutyöryhmän loppuraportissa todetaan, että maakunnallisesti vammaisten palvelu edellyttää vammaispalvelukeskuksessa toimivaa maakunnallista, monialaista, erityispalveluyksikköä, jonka asiakkaina ovat monivammaiset, kehitysvammaiset, kehitysvammapsykiatriset, neuropsykiatriset, autismikirjoon kuuluvat asiakkaat sekä erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret. Erityisyksikkö tekee moniammatillisia palvelutarpeen arviointia, kuntoutus- ja asiakassuunnitelmia sekä konsultoi seudullisia palveluita jalkautuen tarvittaessa asiakkaan toimintaympäristöön. Yksikössä tu-

6.10.2021

lee olla kehitysvammalääketieteen ja psykologian palvelut. Työ edellyttää integroitumista kuntoutus- ja terapiapalveluiden sekä vammaispalvelujen sosiaalityön kanssa. Yksikön palvelua tuotetaan myös liikkuvina ja etäpalveluina.

Lisäksi vammaispalvelutyöryhmä ehdotti maakunnallista lasten ja nuorten kuntoutusyksikköä. Yksikön asiakkaina tulisivat olemaan alle 21-vuotiaat lapset ja nuoret, joilla vammaisuuden ja muun erityisen tarpeen lisäksi psyykkisen, psykiatrisen ja neuropsykiatrisen hoidon, tuen ja erityisopetuksen tarvetta. Pohjois-Savossa toimiva yksikkö mahdollistaisi lapsen ja perheen yhteyden säilyttämisen. Palveluiden järjestäminen on välttämätöntä lasten hoitotakuun toteuttamiseksi. Vaalijalan kuntayhtymän tulee huomioida palvelutoiminnan suunnitelmassaan vammaispalvelukeskus-alatyöryhmän esitykset.

Vaalijalan alustava suunnitelma palvelujen vaativuuden tasomäärittelystä voi olla tarkoituksenmukainen, mikäli määrittely kytketään palveluiden hinnoitteluun ja asiakkaan saamaan erityisosaamiseen ja yksilölliseen palveluaikaan.

Kehitysvammaisille ja muille vammaisille henkilöille tarkoitettujen palvelujen järjestämisvastuun keskittäminen hyvinvointialueille mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden sekä erityistason palveluiden integraation. Näin monialaisten palvelujen tarpeessa olevat vammaiset henkilöt saavat palvelunsa yhdestä toimipisteestä. Kun kehitysvammaisten erityishuollon järjestämisvastuu on samoissa kässissä vammaispalvelulain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yleislakien mukaisten palveluiden järjestämisvastuun kanssa, palvelutarvetta arvioitaessa ja palveluja myönnettäessä voidaan ottaa paremmin huomioon vammaispalvelulaista ja kehitysvammalaista ilmenevä yleisten sosiaali- ja terveystalveluiden ensisijaisuuden periaate, joka heijastaa yleisempää sosiaali- ja terveydenhuollon normaalisuusperiaatetta.

Kehyssuunnitelmassa otetaan kantaa erityishuoltopiirien siirtämisestä varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille. Kehyssuunnitelmassa todetaan tämän olevan pääsääntö ja hyvinvointialueet voivat sopia varojen, velkojen ja sitoumusten jakamisesta myös toisiin.

Kunnat eivät päättä hyvinvointialueiden tehtävistä eivätkä hyvinvointialueiden välisestä yhteistyöstä. Merkille pantavaa on kuitenkin Vaalijalan esille nostama huoli vammaisten henkilöiden oikeuksien turvaamisesta hyvinvointialueille siirtymisen yhteydessä

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalveluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?

Kehyssuunnitelmassa Vaalijalan kuntayhtymä nimeää tulevaisuudessa sen Osaa- mis- ja tukikeskuksen valtakunnalliseksi palvelujen tuottajaksi. Kokonaisuuteen sisältyy Nenonpellon yksiköt, kuntoutustalvelut, asumistalvelut sekä tahdosta riippumaton hoito ja kuntoutus. Nenonpellon yksiköissä tuotetaan määräaikaaisena kuntoutuksena erityisryhmien psykososiaalista kuntoutusta, autismiosaamista sekä monivammaisten kehitysvammaisten opetusta ja kuntoutusta. Palvelulla tuetaan kodeissa ja avoyksiköissä tehtävää työtä. Sateenkaarten peruskoulun erityisopetus sekä toisen asteen valmentava opetus ovat osa kokonaisuutta. Kuntoutustalvelut nähdään valtakunnallisena toimintana, jonka laajuuden määrittävät asiakkaiden ja maakuntien tarpeet ja kysyntä.

6.10.2021

Sote-järjestämislain 36 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa on sovittava hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa, jotka harvoin tarvittavina tai erityisen vaativina edellyttävät toistettavuutta tai laaja-alaista erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin, välineisiin tai toimitiloihin.

Kehysuunnitelmassa todetaan, että VaaliJalan kuntayhtymän valtakunnallisten erityispalvelujen tuottamista koskevat sopimukset niiden ulkopuolisten kuntien ja muiden erityishuoltopiirien kuntayhtymien kanssa siirtyvät hyvinvointialueille voimaantulon omaisuussuirtosääntelyn perusteella. Hyvinvointialue voi järjestää ja tuottaa palveluja toisen hyvinvointialueen alueella vain, jos se toimii yhteistyössä tai toiminnassa kyseisen hyvinvointialueen kanssa.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä näkee, että Pohjois-Savon hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuolto on suunniteltava ja toteutettava sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve hyvinvointialueella edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen, lähellä asiakkaita. VaaliJalan palveluiden käyttöön tulee vaikuttamaan myös maantieteellinen etäisyys sekä esimerkiksi etäpalveluiden mahdollisuus.

Hyvinvointialueiden yhteistoimintana järjestettäviä palveluja voisivat olla kehitysvammapsykiatrisen hoidon, rikosseuraamusten piiriin joutuneiden kehitysvammaisten ja FASD-oireyhtymästä kärsivien lasten sekä erityisen vaikeasti kehitysvammaisten lasten tutkimus ja hoito.

2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspalvelujen ja VaaliJalan erityispalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä katsoo, että hyvinvointialueet vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluiden järjestämistä toiminta-alueellaan. VaaliJalan yhteistyö määrittyy tulevaisuuden sopimuksissa. Ennalta ehkäiseviä palveluista vastaavat myös kunnat. Koulutoimi ja varhaiskasvatus ovat olennainen peruspalvelu myös vammaisille lapsille ja nuorille. VaaliJalan osaamista tulee hyödyntää myös tulevaisuudessa opetuksen tukea suunniteltaessa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen myötä ja VaaliJalan toiminnan siirtyessä hyvinvointialueille peruspalvelujen ja VaaliJalan erityispalvelujen vahvistamiseen ja ennaltaehkäisevien palvelujen käytön lisäämiseen liittyvät kysymykset tulee käsitellä hyvinvointialueilla.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä pitää tärkeänä, että hyvinvointialueelle siirryttäessä palveluja kehitetään ja sovitetaan yhteen katkeamattomiksi palveluketjuiksi ja kokonaisuuksiksi ja että siirtymävaiheessa asiakkaat eivät jää ilman heille kuuluvia palveluja.

3. VaaliJalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä VaaliJala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

6.10.2021

STM:n tekemän selvityksen (STM raportteja ja muistioita 42/2018) mukaan suurin osa erityishuoltopiireistä on siirtämässä kouluja osaksi kuntien perusopetusta. Selvityshenkilöiden ehdotuksena on, että perusopetus järjestetään lähikouluperiaatteella. Lapsen siirtyminen pois kotoa Nenonpellon yksikköön opetuksen järjestämisen vuoksi on pitkävaikutteinen ratkaisu ja edellyttää usein muun muassa vaativien asumispalvelujen, kuljetuspalvelujen ja erilaisten tukipalvelujen järjestämistä, joilla on myös kustannuksia lisäävä vaikutus. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän mielestä Lapsen koulunkäynti tulee turvata ensisijaisesti lähikouluperiaatteella.

Esitettyyn kysymykseen liittyen kuntayhtymää kiinnostaa, millä tavalla Vaalijala on reagoinut STM:n selvityksen mukaiseen ehdotukseen perusopetuksen järjestämisestä lähiopetuksena ja millaista yhteistyötä Vaalijala esittää opetuksen järjestämiseksi lähiopetuksena.

Yhteenvetona vammaisten henkilöiden palvelujen järjestämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen yhteydessä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä pitää hyvänä sitä, että laajemmalle väestöpohjalle kootut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut mahdollistavat nykyistä paremmin erilaisten erityispalvelujen, kuten kehitysvammaisten erityishuolto ja muut vammaispalvelut, yhdenvertaisen saatavuuden sekä kehittämistyön. Uudistamisessa tulee turvata riittävät resurssit ja vahva valvonta. Keskeistä on asiakkaiden todellisen yhdenvertaisuuden, oikeuksien ja turvallisuuden toteutuminen.

PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTA

Hartola

Ei lausuntoa.

KESKI-SUOMEN MAAKUNTA

Hankasalmi

Ei lausuntoa.

Joutsa

Ei lausuntoa.

Jyväskylä

Jyväskylän kaupungin vammaispalveluilla ja Vaalijalan kuntayhtymällä on pitkä historia erityishuollon palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen liittyvässä yhteistyössä. Jyväskylän kaupunki ostaa Vaalijalan kuntayhtymältä erityistason asiantuntijapalveluja, lyhyt- ja pitkäaikaista laitostuntoutusta sekä tehostettua palveluasumista kehitysvammaisille ja autismikirjon asiakkailleen Muuramessa sijaitsevalta

6.10.2021

VaaliJalan poliklinikalta, Pieksämäen Nenonpellon osaamis- ja tukikeskuksesta sekä Jyväskylässä Sääksvuoren palvelukodista.

Viitaten kehysuunnitelmassa esitettyyn erityiskysymykseen 1. "millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalvuuja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?" lausutaan seuraavaa:

Vaikka laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) tulee suurilta osin lakautumaan uuden vammaispaalvelulain astuessa voimaan, säilyvät kehitysvammaisten ja autismikirjon henkilöiden palvelutarpeet. Kuntoutuksen suunnittelun ja toteuttamisen siirtyminen osaksi terveydenhuollon järjestämistä koskevaa lainsäädäntöä on tarkoituksenmukaista, ja se noudattaa sosiaali- ja terveystalvuuja laajempia kehityskuluja.

Keski-Suomen maakunnassa ei enää vuosiin ole tuotettu omana toimintana erityishuollon laitostuntoutusta, vaan nämä palvelut on hankittu maakunnan ulkopuolelta. Vielä on vaikea ennakoia, miten hyvinvointialueen muodostaminen ja kuntoutuksen siirtyminen terveydenhuollon vastuulle vaikuttavat kehitysvammaisten kuntoutuspaalvelujen järjestämiseen käytännössä. Tarve näille palveluille säilyy jatkossakin. Jos Keski-Suomen maakunta tulevaisuudessa järjestäisikin laitostuntoutusta joiltain osin omana toimintana, on todennäköistä, että laitostuntoutusta tulaa hankkimaan myös muualta. Lyhyt- ja pitkäaikaisen laitostuntoutuksen järjestäminen vaatii erityistä osaamista, joten palvelujen keskittäminen on välttämätöntä, jotta palvelujen riittävä laatu voidaan taata.

Myös erityishuollon asiakkaiden psykiatristen palvelujen saatavuus on haaste. Kehitysvammaispsykiatristen osaamista ja saatavuutta tulee tulevaisuudessa kehittää. Perinteisellä laitostuntoutuksella ei ole tarkoituksenmukaista vastata esimerkiksi tilanteisiin, joissa asiakkaan lääkitykseen on psykiatrista syistä tarpeen tehdä muutoksia valvotuissa olosuhteissa, mutta kuntoutuksen tarvetta ei välttämättä muutoin ole tai se on hyvin vähäistä.

Viitaten kehysuunnitelmassa esitettyyn erityiskysymykseen 2. "millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspaalvelujen ja VaaliJalan erityispaalvelujen välistä yhteistyötä ja lisätään kuntien ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?" lausutaan seuraavaa:

Asiakkaan kotiin joko tehostetussa palveluasumisessa tai lapsuuden kodissa tarvittaisiin nykyistä enemmän liikkuvan tuen palveluja. Tällaisia ovat tilanteet, missä kotiin annettavat palvelut, kuten sosiaalihuoltolain mukainen varhaisen tuen kotipalvelu tai erityishuoltolana järjestetty hoitoapu eivät ole riittäviä, vaan asiakas tai perhe tarvitsevat työntekijältä erityisosaamista kehitysvammaan tai autismikirjon haasteisiin liittyen. Näissä tilanteissa työntekijältä usein vaaditaan osaamista myös haastavaan ja aggressiiviseen käyttäytymiseen liittyen ja/tai neuropsykiatrista osaamista. Kotiin annettavilla erityispaalveluilla voitaisiin ennaltaehkäistä laitostuntoutusjaksoja ja vahvistettaisiin asiakkaan kanssa elävien henkilöiden kykyä ja osaamista vastata asiakkaan erityistarpeisiin. Tukea tulisi tarvittaessa antaa myös asiakkaan muihin, kodin ulkopuolisiin elinympäristöihin kuten päivätoimintaan ja kouluun.

Jämsä, Kuhmoinen

Ei lausuntoa.

Kannonkoski

Ei lausuntoa.

6.10.2021

Karstula

Ei lausuntoa.

Keuruu

Ei lausuntoa.

Kinnula

Ei lausuntoa.

Kivijärvi

Ei lausuntoa.

Konnevesi

Ei lausuntoa.

Kyyjärvi

Ei lausuntoa.

Laukaa

Kehyysuunnitelma on hyväksytty ennen kuin eduskunta 23.6.2021 hyväksyi esityksen hyvinvointialueiden perustamisesta 1.1.2023 alkaen. Kuntien ja kuntayhtymien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät sekä sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien toiminta siirtyvät hyvinvointialueille.

Keskeisimpänä palvelutuotantoon vaikuttavana asiana on vammaispalvelulain ja kehitysvammalain yhdistäminen erityislaiksi, jonka on tarkoitus tulla voimaan hyvinvointialueiden aloittaessa vuoden 2023 alussa.

Kehyysuunnitelmassa VaaliJalan neljä päätavoitetta sote-uudistuksessa ovat:

1. VaaliJalan palvelutoiminta pysyy yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisuuteen kuuluvat kaikki kuntoutuspalvelut ja avohuollon palvelut kaikissa maakunnissa eli Pohjois-Savossa, Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa. VaaliJala on valtakunnallinen julkinen palveluntuottaja, jonka palveluista suurin osa kohdistuu Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueelle (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Keski-Suomi ja Pohjois-Karjala).
2. VaaliJala on toimintakykyinen ja kehittyvä erityispalvelujen tuottaja, jonka organisaatiomuotoon hyvinvointiyhtymä.
3. Sateenkaaren erityiskoulun ylläpito jatkuu osana VaaliJalan toimintaa.

VaaliJalan kuntayhtymän kehysuunnitelma ei ota kantaa siihen, miten kuntayhtymän palvelutuotanto mahdollisesti muuttuu eri alueilla. Lisäksi kehysuunnitelma ei ota kantaa siihen, että millainen suunnitelma VaaliJalalla on hyvinvointialueille siirryttäessä, mitä palveluita VaaliJala tuottaisi edelleen ja mitä palveluita VaaliJalan

6.10.2021

kuntayhtymä esittää siirrettäväksi hyvinvointialueen omaan tuotantoon. Suunnitelmassa palvelutuotanto on kuvattu lähes nykyisen palvelutuotannon mukaisena.

Tulevaisuuden palvelurakenteen tavoitteina Vaalijalalla on vastata vaativimpiin asiakastarpeisiin myös avopalveluissa, siirtää asiakkaiden tilanteen arviointia asiakkaan omaan toimintaympäristöön ja lisätä perhekeskeisen työn osuutta ja varhaista vaikuttamista. Laitos- ja avopalvelujen jaon merkityksen muuttuessa sen voisi korvata palvelujen vaativuuden tasomäärittely. Liikkuvissa kuntoutuspalveluissa konsultoiva työote on keskeistä. Vaalijalan alustava suunnitelma palvelujen vaativuuden tasomäärittelystä voi olla tarkoituksenmukainen, mikäli määrittely kytetään palveluiden hinnoitteluun ja asiakkaan saamaan erityisosaamiseen ja yksilölliseen palveluaikaan.

Kehysuunnitelmassa otetaan kantaa erityishuoltopiirien siirtämisestä varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille. Kehysuunnitelmassa todetaan tämän olevan pääsääntö ja hyvinvointialueet voivat sopia varojen, velkojen ja sitoumusten jakamisesta myös toisin.

Lähtökohtana on, että kehitysvammaisille ja muille vammaisille henkilöille tarkoitettujen palvelujen järjestämisvastuun keskittäminen hyvinvointialueille mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden sekä erityistason palveluiden integraation. Näin monialaisten palvelujen tarpeessa olevat vammaiset henkilöt saavat palvelunsa yhdestä toimipisteestä. Kun kehitysvammaisten erityishuollon järjestämisvastuu on samoissa käsissä vammaispalvelulain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yleislakien mukaisten palveluiden järjestämisvastuun kanssa.

Palvelutarvetta arvioitaessa ja palveluja myönnettäessä voidaan ottaa paremmin huomioon vammaispalvelulaista ja kehitysvammalaista ilmenevä yleisten sosiaali- ja terveystalveluiden ensisijaisuuden periaate, joka heijastaa yleisempää sosiaali- ja terveydenhuollon normaalisuusperiaatetta.

Laukaan kunnan näkemys on, että, vammaisten henkilöiden ensisijainen palvelutarpeen arviointi ja siihen liittyvät palvelu- ja kuntoutussuunnitelmat tehdään tulevaisuudessa hyvinvointialueen omana palveluna.

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalveluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?

Sote-järjestämislain 36 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa on sovittava hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa, jotka harvoin tarvittavina tai erityisen vaativina edellyttävät toistettavuutta tai laaja-alaista erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin, välineisiin tai toimitiloihin.

Kehysuunnitelmassa todetaan, että Vaalijalan kuntayhtymän valtakunnallisten erityistalvelujen tuottamista koskevat sopimukset niiden ulkopuolisten kuntien ja muiden erityishuoltopiirien kuntayhtymien kanssa siirtyvät hyvinvointialueille voimaantulon omaisuussiirtosääntelyn perusteella. Hyvinvointialue voi järjestää ja tuottaa palveluja toisen hyvinvointialueen alueella vain, jos se toimii yhteistyössä tai toiminnassa kyseisen hyvinvointialueen kanssa.

6.10.2021

Kehysuunnitelmassa VaaliJalan kuntayhtymä nimeää tulevaisuudessa sen Osaa-
mis- ja tukikeskuksen valtakunnalliseksi palvelujen tuottajaksi. Kokonaisuuteen si-
sältyy Nenonpellon yksiköt, kuntoutuspalvelut, asumispalvelut sekä tahdosta riip-
pumaton hoito ja kuntoutus. Nenonpellon yksiköissä tuotetaan määräaikaisena
kuntoutuksena erityisryhmien psykososiaalista kuntoutusta, autismiosaamista sekä
monivammaisten kehitysvammaisten opetusta ja kuntoutusta. Palvelulla tuetaan
kodeissa ja avoyksiköissä tehtävää työtä. Sateenkaarten peruskoulun erityisopetus
sekä toisen asteen valmentava opetus ovat osa kokonaisuutta. Kuntoutuspalvelut
nähdään valtakunnallisena toimintana, jonka laajuuden määrittävät asiakkaiden ja
maakuntien tarpeet ja kysyntä.

Laukaan kunta näkee, että hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuolto on suun-
niteltava ja toteutettava sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asi-
akkaiden tarve hyvinvointialueella edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertai-
sesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön
tarpeet huomioon ottaen, lähellä asiakkaita. VaaliJalan palveluiden käyttö tulee pe-
rustua aina edellä kuvatun mukaisesti asiakkaan palvelutarpeeseen. Palveluiden
käyttöön tulee vaikuttamaan jossain määrin myös maantieteellinen etäisyys ja etä-
palveluiden mahdollisuus ja kustannukset.

Hyvinvointialueen suunnittelussa tulee ratkaista, miten järjestetään esimerkiksi ke-
hitysvammapsykiatrisen hoidon, rikosseuraamusten piiriin joutuneiden kehitysvam-
maisten ja FASD-oireyhtymästä kärsivien lasten sekä erityisen vaikeasti kehitys-
vammaisten lasten tutkimus ja hoito.

2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien peruspalvelujen ja VaaliJalan erityispalvelu-
jen välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?

Laukaan kunta katsoo, että hyvinvointialueet vastaavat sosiaali- ja terveydenhuol-
lon peruspalveluiden järjestämistä toiminta-alueellaan. VaaliJalan yhteistyö määrit-
tyy tulevaisuuden sopimuksissa. Ennalta ehkäiseviä palveluista vastaavat myös kunnat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen myötä ja VaaliJalan toiminnan siirtyessä
hyvinvointialueille peruspalvelujen ja VaaliJalan erityispalvelujen vahvistamiseen ja
ennaltaehkäisevien palvelujen käytön lisäämiseen liittyvät kysymykset tulee käsi-
tellä hyvinvointialueilla.

Laukaan kunta pitää tärkeänä, että hyvinvointialueelle siirryttäessä palveluja kehi-
tetään ja sovitetaan yhteen katkeamattomiksi palveluketjuiksi ja kokonaisuuksiksi.
Lisäksi erityisen tärkeää on, että siirtymävaiheessa asiakkaat eivät jää ilman heille
kuuluvia palveluja.

3. VaaliJalan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasi-
teetin. Mitä VaaliJala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä
onnistuisi?

STM:n tekemän selvityksen (STM raportteja ja muistioita 42/2018) mukaan suurin
osa erityishuoltopiireistä on siirtämässä kouluja osaksi kuntien perusopetusta. Sel-

6.10.2021

vityshenkilöiden ehdotuksena on, että perusopetus järjestetään lähikouluperiaatteella. Lapsen siirtyminen pois kotoa Nenonpellon yksikköön opetuksen järjestämisen vuoksi on pitkävaikutteinen ratkaisu ja edellyttää usein muun muassa vaativien asumispalvelujen, kuljetuspalvelujen ja erilaisten tukipalvelujen järjestämistä, joilla on myös merkittävä kustannuksia lisäävä vaikutus. Laukaan kunnan näkemys on, että lapsen koulunkäynti tulee turvata ensisijaisesti lähikouluperiaatteella.

Laukaan kunta pitää hyvänä sitä, että laajemmalle väestöpohjalle kootut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut mahdollistavat nykyistä paremmin erilaisten erityispalvelujen, kuten kehitysvammaisten erityishuolto ja muut vammaispalvelut, yhdenvertaisen saatavuuden sekä kehittämistyön. Uudistamisessa tulee turvata riittävät resurssit ja vahva valvonta. Keskeistä on asiakkaiden todellisen yhdenvertaisuuden, oikeuksien ja turvallisuuden toteutuminen. Palvelut tulisi saada järjestettyä niin toiminnan kuin talouden kannalta kestäväällä tavalla.

Luhanka

Ei lausuntoa.

Multia

Ei lausuntoa.

Muurame

Ei lausuntoa.

Petäjävesi

Ei lausuntoa.

Saarijärvi

Ei lausuntoa.

Toivakka

Ei lausuntoa.

Uurainen

Ei lausuntoa.

Wiitaunioni (Pihtipudas ja Viitasaari)

Vaalijalan kuntayhtymä on pyytänyt lausuntoa kehysuunnitelmastaan vuosille 2022-2024. Tämä lausunto on yhteinen sekä Viitasaaren kaupungin, että Pihtiputaan kunnan osalta (Wiitaunioni).

Wiitaunionin kunnista on osallistuttu maakunnalliseen sote-kehitystyöhön hanketyön kautta myös vammaispalvelun osalta. Hanketyössä on tehty valmistelutyötä hyvinvointialuetta silmällä pitäen. Keski- Suomen vammaispalvelustrategiassa on

6.10.2021

linjattu asiakkaan näkökulmasta vammaispalveluiden rakenteellista jakoa yleisiin- ja erityispalveluihin.

Sosiaalihuoltolain kokonaisuudistuksen tuoman sääntelyn mukaan erityispalveluita tuotetaan entistä pienemmälle väestöosalle, kun painopiste on kaikille yleislainsäädännän kautta turvatuissa palveluissa.

Wiitaunionin kuntien kehitysvammaisten asumisessa laitoshoidon on purettu systemaattisesti vuodesta v. 2006 alkaen, viimeinen laitossijoitus purkautui 2009, joten KEHAS-ohjelman tavoitteisiin on päästy etupainotteisesti.

Erityisryhmien asumisen tiimoilta on kehitetty mm. tuettua asumista, jossa mahdollistetaan asuminen normaalissa asuntokannassa kotiin vietävien palveluiden turvin. Kehitysvammaiset kuntalaiset ikääntyvät ja uusi asiakassukupolvi on monialaista erityistä tukea tarvitsevaa, joiden palvelutarpeeseen voidaan vastata suunnitelmalla yksilöllisiä ratkaisuja, kuten tuettua asumista tai kotiin annettavaa palveluasumista.

Tulevaisuudessa entistä pienempi määrä tarvitsee tehostettua ympärivuorokautista asumista, mutta tarvitsijat ovat puolestaan erityisen haastavia asiakkaita.

Edelleen haasteena Wiitaunionin vammaispalveluissa on erityisen haastavien asiakkaiden palvelut, joihin ei maakunnan alueella ole aina voitu vastata. Erityisesti kehitysvammainen henkilö, jolla on mielenterveyden problematiikkaa, ei saa tarvitsemaansa laaja-alaista kuntoutusta, koska tarpeeseen vastaavia erityisosaamista omaavia yksiköitä ei ole. Samoin esim. kielellisiä erityisvaikeuksia omaava tai autismin kirjon nuori, jolla on mielenterveyden haasteita, päättyy usein ei tarkoituksenmukaiseen palveluun sopivien erityispalveluiden puuttuessa maakunnasta. Em. tapauksissa yhteistyötä on tehty Vaalijalan kanssa ostamalla kuntoutusjaksoja asiakkaille. Asiakkaan näkökulmasta ajatellen on hyvä, että kuntoutuspalvelua on jatkossa mahdollista kehittää jalkautuviksi palveluiksi, koska usein toiminnan haasteet ilmenevät juuri arkiympäristössä. Vaalijala tuottaa kehitysvammapoliklinikkapalvelut Keski-Suomen sairaanhoitopiirille ja näitä palveluita Wiitaunionin kuntalaiset tarpeen mukaan edelleen käyttävät niiltä osin, kun palvelua ei ole mahdollista omassa kunnassa järjestää. Edelleen itsemääräämisoikeuden vahvistaminen lainsäädännön keinoin työllistää myös kuntien hallintoa eri tasoilla mm. itsemääräämisoikeussuunnitelmien ja rajoittamistoimenpitepäätösten suhteen. Mikäli äärimmäisessä tapauksessa turvaudutaan tahdonvastaiseen erityishuoltoon, tulee erityishuollon johtoryhmän toiminnan sujuvuus olemaan avainasemassa niin kauan, kun erityishuoltolaki on voimassa.

Toimintoja kehitettäessä ylipäättään jalkautuvat palvelut, sähköiset palvelut ja digitaaliset palvelut tulisi pitää tasaveroisena vaihtoehtona etenkin maaseutukuntien asiakkaiden näkökulmasta, joille etäisyydet maakuntakeskuksiin ovat pitkiä ja välimatkat tuovat haasteita, kun puhutaan vaikeavammaisista henkilöistä.

Vaalijalan tulevan liikelaitoksen päätöksentekoon olisi hyvä olla mahdollista osallistua niistäkin maakunnista, joille Vaalijala tulisi toimintaa tuottamaan.

Kiinteistö- ja kouluasiaan on haastava ottaa yksiselitteistä kantaa, mutta maaseutukuntien näkökulmasta jalkautuva palvelu omaan ympäristöön ja omiin kouluihin olisi tarvittaessa suotavaa.

6.10.2021

Äänekoski

Ei lausuntoa.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

Ei lausuntoa.

ETELÄ-KARJALAN MAAKUNTA**Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimisto Eksote**

Kuten Vaalijalan laatimassa kehysuunnitelmassa ja soteuudistusarviossa käy ilmi, on yhtäaikaan useiden erityishuoltoa ja erityishuollon asiakkaita koskevien lakien valmistelu ja sote-uudistuskokonaisuus joltain osin riski erityishuollon asiakkaiden palveluiden säilymisestä edellytettävällä, hyvällä tasolla. Erityishuoltopiirien purkautuminen ja sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden uusiutuminen, vammaisia henkilöitä koskevan lainsäädännön uudistus, itsemääräämisoikeuslainsäädännön valmistelu, teos-lainsäädännön uudistuminen, kuntoutuksen uudistus sekä sosiaali-huoltolain ja vammaispalvelulain yhteensovittaminen lakiuudistuksen yhteydessä tuovat haasteensa siihen, että vammaisten ja kehitysvammaisten henkilöiden palvelukokonaisuudet vastaavat tarpeeseen ja pystytään tuottamaan laadukkaita lähipalveluita. Piirien poistumisen myötä myös erityisosaamisen säilyminen ja levittäminen on tärkeä huomioitava seikka. Erityishuoltopiireillä on tässä asiassa ollut merkittävä tehtävä.

Uudistuksen kantava ajatus siitä, että vammaiset henkilöt saavat tarvitsemansa palvelut yleisten, peruspalveluiden kautta sote-keskuksissa on oikea. Tämä edellyttää, että nykyistä erityishuoltopiirien vahvaa osaamista pystytään hyödyntämään ja osoittamaan perustason palveluihin jalkautuvilla palveluilla ja konsultaatioilla. Ennakoiva työskentely, erityisesti lapsiperheiden osalta, on merkittävässä asemassa. Tässä Vaalijalan kuntayhtymän kehysuunnitelma pyrkii tähän kiitettävästi vastaamaan.

Asiantuntijatyön tuominen tavanomaisiin arjen ympäristöissä tehtävän työn tueksi, on edellytys uudistuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tällä kehityksellä pystytään myös tuomaan lisää kokonaistaloudellisuutta inhimillisen näkökulman lisäksi.

Oman hyvinvointialueensa rakenteessa Vaalijalaa voidaan pitää keskeisenä toimijana omalla erityisalueellaan. Tavoite pitää palvelutoiminta yhtenä kokonaisuutena, kuulostaa järkevältä.

Vaalijalan osaamis- ja tukikeskuksen palvelut ovat valtakunnallisesti merkittäviä. Muihin maakuntiin tuotettavien palvelujen osuus 23,8 %. Osuus on kasvanut merkittävästi esim. vuodesta 2017. Tämä kertoo omaa kieltään palvelujen tarpeesta myös valtakunnallisesti. Useiden tulevien hyvinvointialueiden väestöpohja ja ko. palveluja tarvitsevien asukkaiden määrä on niin pieni, että hyvinvointialueiden sekä osittain myös yhteistoiminta-alueiden rajat ylittävä yhteistyö on tarpeen silloin, kun puhutaan erityisen vaativista palveluista. Osaamis- ja tukikeskuksen kaltaisella ko-

6.10.2021

konaisuudella on myös merkittävä osa siinä, että alueellista ja valtakunnallista kehitysvammahuollon osaamista pystytään säilyttämään, kehittämään ja jakamaan uusille ammattilaisille.

Kokonaisuus huomioiden voidaan todeta, että VaaliJalan kehysuunnitelma ja soteuudistusarvio ovat oikeansuuntaiset ja tämän suunnitelman kautta tärkeää valtakunnallista erityisosaamista pystytään säilyttämään ja vahvistamaan.

Erityiskysymykset:

1. Millaisia valtakunnallisia sosiaali- ja terveystalvuluja Keski- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (nykyinen KYS erva) voitaisiin tulevaisuudessa tuottaa?

Kuten edellä on todettu, VaaliJalan osaamis- ja tukikeskuksen palvelut ovat valtakunnallisesti merkittävät. Valtakunnallisesti kysyntää ja tarvetta on erityisen vaativan psykososiaalisen kuntoutuksen ja hoidon osalta sekä yhtenä erityisenä osaamisalueena voitaneen mainita lisäksi rikoksesta tuomitsematta jätettyjen kehitysvammaisten henkilöiden kuntoutus. Vuosittainen tarve jälkimmäiseen, vaativaan osaamisalueeseen ei valtakunnallisesti ole suuri, mutta sitäkin merkittävämpi. Osaamisen kannalta on järkevää keskittää tätä palveluntarvetta.

Lisäksi valtakunnallisesti tarvetta on konsultaatiopalveluihin sekä kriisipaikkoihin yli hyvinvointi- ja yhteistyöalueen rajojen. VaaliJala on pystynyt vastamaan myös autismikirjon asiakkaiden vaativiin tarpeisiin. Edellä mainitulle asiakaskunnalle ei valtakunnallisesti ole tarvittavan osaamistason omaavia paikkoja riittävästi tällä hetkellä.

2. Millä tavalla vahvistetaan kuntien perustalvuluja ja VaaliJalan erityistalvuluja välistä yhteistyötä ja lisätään ennaltaehkäisevien talvuluja käyttöä?

Ko. yhteistyöalueen ulkopuolisena yhteistyökumppanina Eksote ottaa kantaa ainoastaan yleisellä tasolla. Periaate siitä, että jokaisella lapsella olisi mahdollisuus käydä lähikouluun edellyttää, että kouluilla on hyvät mahdollisuudet konsultaatioihin erityisosaamisen näkökulmasta. Tämä edellyttää usein monen eri ammattilaisen yhteistyötä ja näkemyksiä. Linkitys VIP-verkostoon on merkityksellinen tässä asiassa. VaaliJalassa on hyvä osaamisresurssi toimia kuntien koulujen tukena.

3. VaaliJan Sateenkaaren kouluun on oppilasjono, joka ylittää koulun kapasiteetin. Mitä VaaliJala voisi tehdä kuntien koulujen tukemiseksi, jotta opetus siellä onnistuisi?

Sateenkaaren koulun osaamista voisi hyödyntää arvioinneissa, eri menetelmien osaamisessa ja hyödyntämisessä sekä konsultaatioissa (myös jalkautuvien) kuntien koulujen tukemiseksi.

Vanhempainneuvoston palaute Vaalijalan toiminnasta

Tällä kertaa vanhempainneuvosto antaa palautetta Vaalijalan arvoista. Vaalijalan historia alkaa rovasti Otto Aarnisaloon ajatuksesta auttaa perheitä äänettömän hädän äärimmäisessä päässä. Yli satavuotias ajatus on täysin pätevä tässä ajassa.

Perheen uupuminen vaikeavammaisen hoidossa vaatii ulkopuolista apua. Vanhemmat ovat hankalassa tilanteessa. Toisaalta omaa lasta ei haluta kodin ulkopuolelle, mutta pakon edessä joskus on jaksoja, jolloin lapsi luovutetaan vieraan hoitoon. Se, millainen hoito järjestyy, huolestuttaa vanhempia.

Vaalijalan arvojen keskuksessa on vuorovaikutus ja kommunikaatio. Ihmisellä on tarve tulla ymmärretyksi. Jos puhetta ei ole, korvaavat muut keinot. Vaalijalassa on monta eri tapaa, joilla voidaan kommunikoida. Tarpeita arjessa ja elämän eri taitekohdissa kuunnellaan.

Vastuu Vaalijalan toiminnassa näkyy. Asiakas voi luottaa siihen, että palvelut ovat sisällöltään harkittuja, räätälöityjä ja niiden saatavuus on hyvä. Palvelujen sisällöllinen hyöty jää asiakkaalle. Taloudellinen hyöty jää Vaalijalalle. Asiakaskunnat yrittävät toki ainaiseen taloudelliseen ahdinkoon vedoten saada palvelut minimiin tai jopa olemattomiin uuvuttamalla vanhemmat hakemusten hylkäämisellä ja valitusten vaivallisuuteen luottaen. Lopulta, kun kunnan omana palveluna ei pystytä vammaista palvelemaan, on käännäyttävä asiantuntijoiden puoleen. Tosiasia pitäisi pystyä myöntämään jo palvelutarpeen ilmaantuessa. Omaisten luottamus asioiden järjestymiseksi palautuu ja yhteistyöilmapiiri paranee.

Vaalijala on kehittänyt osaamistaan yli sata vuotta. Tämä osaamispääoman pysyminen Vaalijalassa on tärkeä asia. Siksi vanhempainneuvosto pitää tärkeänä, että Vaalijala säilyy osaamis- ja kuntoutuskeskuksena.

Vaalijalassa 9.9.2021

Vanhempainneuvosto

VAALIJALAN KUNTAYHTYMÄ

Sidonnaisuusraportti 2021

Nimi	Luottamustehtävä ja viimeisin muokkaus-pvm	Johtotehtävä ja viimeisin muokkaus-pvm	Muu sidonnaisuus ja viimeisin muokkaus-pvm	Ilmoituksen tila
Jenna Ahonen	Jäsen - Hallitus (08.10.2021)	Hallintojohtaja - Rautavaaran kunta (11.10.2021) Hallituksen puheenjohtaja - Rautavaaran kurssi- ja leirikeskussäätiö sr (11.10.2021) Hallituksen puheenjohtaja - VaaranValo OSK (11.10.2021)		Tarkastettu 11.10.2021
Ilkka Fritius	Kuntayhtymän johtaja (15.11.2017)		sijoitusasunto - Asunto Oy Jyväskylän Pupulanmäki - 2623828-7 - Asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistus (15.11.2017) sijoitusasunto - Asunto Oy Vanttisato - 0420782-6 - Asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistus (15.11.2017) liittohallituksen jäsen - Kehitysvammaliitto ry - 0116608-8 - Muu (15.11.2017) sijoitusasunto - Asunto Oy Jyväskylän Karsikkotie 5 - 0175313-5 - Asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistus (15.11.2017) sijoitusasunto - Asunto Oy Mastoharju - 0475053-8 - Asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistus (02.07.2020) sijoitusasunto, omistus 50 % - Asunto Oy Koivutanhua - 0156126-4 - Asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistus (02.07.2020) sijoitusasunto - Asunto Oy Lahden Kerinaukee - 0150016-2 - Asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistus (02.07.2020)	Tarkastettu 13.10.2021
Simo Hokkanen	Varajäsen - Hallitus (08.11.2021)			Tarkastettu 08.11.2021
Seppo Hujanen	Jäsen - Hallitus (16.11.2017) Puheenjohtaja - Hallitus (07.10.2021)	Hallintoneuvoston jäsen - Suur-Savon sähkö oy (05.05.2020) Hallituksen varapuheenjohtaja - Mäntyharjun kunta [Kunnan/kuntayhtymän nimeämänä edustajana] (04.08.2020)		Tarkastettu 08.10.2021
Elina Häkkinen	Varajäsen - Hallitus (07.10.2021)			Tarkastettu 07.10.2021
Reijo Hämäläinen	Varapuheenjohtaja - Hallitus (07.10.2021)			Tarkastettu 07.10.2021
Leena Kontinen	Jäsen - Hallitus (13.10.2021)		Sijoitusasunto - Asunto Oy Marsalkka, Savilahdenkatu, Mikkeli - 0512029-8 - Asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistus (13.10.2021) Sijoitusasunto - Asunto Oy Mikkelin Neptun, Mannerheimintie, Mikkeli - 2483119-1 - Asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistus (13.10.2021)	Tarkastettu 13.10.2021
Mika Koukkari				Ilmoitus pyydetty 03.11.2021 Ilmoitusta ei palautettu
Erkki Kukkonen	Varajäsen - Hallitus (18.10.2021)	Kunnanvaltuuston jäsen - Vesannon kunta (18.10.2021) Edustajiston jäsen - Per Ässä (18.10.2021) Kunnanhallituksen varajäsen - Vesannon kunta (18.10.2021)		Tarkastettu 18.10.2021
Tuula Kuusisto	Jäsen - Hallitus (10.10.2021)			Tarkastettu 11.10.2021
Matti Kärkkäinen	Varajäsen - Hallitus (13.10.2021)	Toimitusjohtaja - Milk In Oy (13.10.2021)	Maatila - Maatila Rautalampi - 1185366-6 - Maan tai metsän omistus (13.10.2021) Elinkeinon velka - Maatila - 1185366-6 - Velka (13.10.2021) Osakeyhtiö - Milk In Oy - 0967706-9 - Osakkeiden omistus (13.10.2021)	Tarkastettu 13.10.2021
Aleksis Laurila	Jäsen - Hallitus (08.10.2021)		Hallituksen puheenjohtaja - Mieli Pieksämäen mielenterveys ry - Muu (08.10.2021) jäsen - Pieksämäen kaupungin teknisenlautakunta - Muu (08.10.2021) Asunto-osake - Asunto Oy Hämeenora, Pieksämäki - Kiinteistön omistus (08.10.2021)	Tarkastettu 11.10.2021
Jere Liikanen	Jäsen - Hallitus (10.10.2021)			Tarkastettu 11.10.2021
Anja Manninen	Puheenjohtaja - Hallitus (16.11.2017)			Tarkastettu 17.06.2020
Yrjö Merikoski	Varapuheenjohtaja - Yhtymäkokous (04.11.2021)	Varapuheenjohtajan - Pieksämäen kaupunki, perusturvalautakunta (04.11.2021), Valtuuston jäsen - Essoten valtuusto (04.11.2021)		Tarkastettu 04.11.2021
Markku Nousiainen	Varajäsen - Hallitus (13.10.2021)	Hallituksen varapuheenjohtaja - Savonlinnan Vuokratalot Oy [Kunnan/kuntayht]		Tarkastettu 13.10.2021
Marita Orava	Varajäsen - Hallitus (13.10.2021)			Tarkastettu 13.10.2021
Riikka Pajunen	Varajäsen - Hallitus (13.10.2021)			Tarkastettu 13.10.2021
Marjatta Parviainen	Varajäsen - Hallitus (07.10.2021)			Tarkastettu 07.10.2021

Sidonnaisuusraportti 2021

Nimi	Luottamustehtävä ja viimeisin muokkaus-pvm	Johtotehtävä ja viimeisin muokkaus-pvm	Muu sidonnaisuus ja viimeisin muokkaus-pvm	Ilmoituksen tila
Tapio Paunonen	Varapuheenjohtaja - Tarkastuslautakunta (13.10.2021)			Tarkastettu 13.10.2021
Henna Pitkänen	Varajäsen - Hallitus (09.10.2021)			Tarkastettu 11.10.2021
Elina Puustinen	Jäsen - Hallitus (17.10.2021) Jäsen - Yhtymäkokous (17.10.2021)	Kehitysvammayksiköiden esihenkilö - Ylä-Savon SOTE ky (17.10.2021) hallituksen jäsen - TOIMI-säätiö [Kunnan/kuntayhtymän nimeämänä edustajana] (17.10.2021)		Tarkastettu 18.10.2021
Pasi Raatikainen	Varajäsen - Yhtymäkokous (20.10.2021) Varajäsen - Hallitus (21.10.2021)			Tarkastettu 21.10.2021
Rita Ruotsalainen	Varajäsen - Hallitus (07.10.2021)			Tarkastettu 08.10.2021
Jorma Räsänen				Ilmoitus pyydetty 03.11.2021 Ilmoitusta ei palautettu
Teija Savolainen-Lipponen	Jäsen - Hallitus (11.10.2021)			Tarkastettu 11.10.2021
Pekka Seppä	Puheenjohtaja - Tarkastuslautakunta (28.11.2017)			Tarkastettu 09.09.2020
Mikko Suihkonen				Ilmoitus pyydetty 03.11.2021 Ilmoitusta ei palautettu
Joni Tomminen	Varajäsen - Hallitus (10.10.2021)			Tarkastettu 11.10.2021
Markku Valjakka	Jäsen - Hallitus (13.10.2021)	Hallituksen puheenjohtaja - KOY Olavial (12.10.2021) Hallituksen jäsen - KOY Linnalankulma [Kunnan/kuntayhtymän nimeämänä edustajana] (12.10.2021)		Tarkastettu 13.10.2021